

**T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK BÖLÜMÜ
MEDENİ USUL VE İCRA İFLAS
HUKUKU ANABİLİM DALI**

İFLAS İDARESİ

Yüksek Lisans Tezi

Handan ORUÇ ÖMEROĞLU

Ankara, 2012

**T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK BÖLÜMÜ
MEDENİ USUL VE İCRA İFLAS
HUKUKU ANABİLİM DALI**

İFLAS İDARESİ

Yüksek Lisans Tezi

Handan ORUÇ ÖMEROĞLU

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ramazan ARSLAN**

Ankara, 2012

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK BÖLÜMÜ
MEDENİ USUL VE İCRA İFLAS
HUKUKU ANABİLİM DALI

İFLAS İDARESİ

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ramazan ARSLAN

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmzası

Prof. Dr. Ramazan ARSLAN

Yrd. Doç. Dr. İsmet HANNAĞASI

Yrd. Doç. Dr. Kaya Burak

ÖZTÜRK

.....

.....

.....

.....

.....

Tez Sınav Tarihi: 03.05.2012

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim/...../.....

Tezi Hazırlayan Öğrencinin
Adı ve soyadı

KISALTMALAR

ABD.	: Ankara Barosu Dergisi
AD.	: Adalet Dergisi
AÜHFD.	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Batider.	: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Dergisi
BK.	: Borçlar Kanunu
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
c.	: Cümle
Çev.	: Çeviren
dn.	: dipnot
HD.	: Yargıtay Hukuk Dairesi
HGK.	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
HMK.	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İBD.	: İstanbul Barosu Dergisi
İİD.	: İcra ve İflas Dairesi
İİK.	: İcra İflas Kanunu
İÜHFD	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
K.	: Kanun
R.G.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
s. K	: Sayılı Kanun
TNBHD	: Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi
TMK.	: Türk Medeni Kanunu
vd.	: ve devamı / ve diğerleri
Y.	: Yargıtay
YKD.	: Yargıtay Kararları Dergisi
yuk.	: Yukarıda
m.	: Madde

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	I
KISALTMALAR CETVELİ.....	V
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK İFLAS KAVRAMI VE İFLAS MASASI

I-GENEL OLARAK İFLAS KAVRAMI.....	4
II-İFLAS MASASI.....	8
III-İFLAS MASASININ TEŞKİLİ.....	9
A) Defter Tanzimi.....	9
B) Masa Mallarının Muhafazası.....	12
C) Haczi Caiz Olmayan Mallar	13
D) İflas Masasına Girecek Rehinler.....	14
E) Hacizli Malların Masaya Girmesi.....	17
F) İptal Davası Açma Hakkının Masaya Geçmesi.....	17
G) İflas Masasından Çıkarılabilecek Mal ve Haklar.....	18
a) Bazı Emre veya Hamiline Yazılı Senetlerin Masadan Çıkarılması ...	18
b) Başkasına Ait Malın Satış Bedeli.....	19
c) Satıcının Geri Alma Hakkı.....	19
H) Üçüncü Şahıslara Ait Mallar.....	20
I) İflas Masasına Giren Malların Kıymet Takdiri.....	21
J) Defterin Müflis Tarafından Tanınması.....	21
K) Tasfiye Usulünün Belirlenmesi.....	21
a) Tasfiyenin Tatili.....	21
b) Basit Tasfiye.....	24
c) Adi Tasfiye.....	25

İKİNCİ BÖLÜM

İFLAS İDARESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ, SEÇİMİ VE VAZİFELERİ

I-İFLAS İDARESİ TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	29
A) Geniş Anlamda İflas İdaresi – Dar Anlamda İflas İdaresi.....	29
B) İflas İdaresinin Hukuki Niteliği.....	30
II- İFLAS İDARESİNİN SEÇİLMESİ	36
A) İflas İdaresinin Mahkeme Tarafından Seçilmesi.....	36
B) İflas İdaresinin Alacaklılar Tarafından Seçilmesi.....	36
III- HUKUK SİSTEMİMİZDE İFLAS İDARESİNİN SEÇİMİ	36
A) İflas İdaresinin Birinci Alacaklılar Toplanmasında Seçilmesi.....	37
a) İflas Bürosunun Oluşması ve Görevleri.....	38
b) Birinci Alacaklılar Toplanması Kararı ve Yeter Sayısı.....	39
c) İflas İdaresinin Birinci Alacaklılar Toplanmasında Seçilememesi.....	40
B) İflas İdaresinin İkinci Alacaklılar Toplanmasında Seçilmesi.....	40
C) İflas İdaresinin Teşkili	40
D) İflas İdaresi Seçiminin Bozulması.....	42
E) İflas İdaresi Hakkında Uygulanacak İcra ve İflas Dairesine İlişkin Hükümler.....	44
IV- İFLAS İDARESİ TOPLANTILARI	46
V- İFLAS İDARESİNİN VAZİFELERİ	47
A) İflas İdaresinin İstihkak Davaları Karşısındaki Durum	48
a) İstihkak İddiasına Konu Olan Malın İflas Masasının Elinde Olması Halinde İstihkak Davası.....	49
b) İstihkak İddiasına Konu Malın Üçüncü Kişinin Elinde Olması Halinde İstihkak Davası.....	53
B) İflas İdaresinin Masa Alacaklarını Tahsil Etmesi, Acele Satışları Yapması ve Takip Yetkisini Devri	54
a) İflas İdaresinin Vadesi Gelmiş Masa Alacaklarını Tahsil Etmesi.....	55
b) Acele Satışları Yapması.....	52
c) Rehinli Malları En Yakın ve Münasip Zamanda Satması	56

C) İflas İdaresinin Alacakları İncelemesi ve Sıra Cetvelinin Düzenlenmesi	56
a) İflas İdaresinin Alacakları İncelemesi.....	56
b) İflas İdaresinin Sıra Cetvelini Düzenlemesi.....	59
1) Sıra Cetveline Karşı Şikayet.....	62
2) Sıra Cetveline Karşı İtiraz Davası.....	65
i) Kayıt Kabul Davası.....	66
ii) Kayıt Terkin Davası.....	67
D) İflas idaresinin İflas Masasına Giren Mal ve Hakları Paraya Çevirmesi ve Paylaştırması	69
a) İflas İdaresinin Malları Paraya Çevirmesi Usulü.....	69
b) Arttırma İlanı.....	70
c) Arttırma ve İhale.....	71
d) Arttırma Suretiyle Satışın Şartları.....	72
e) Münazaalı Hakların Talep Eden Alacaklılara Temliki.....	74
f) İflas İdaresinin Paraları Paylaştırması, Pay Cetveli ve Son Hesap.....	75
g) İflas İdaresinin Pay Cetvelini İflas Dairesine Bırakması.....	76
h) Dağıtma.....	77
i) Geçici Dağıtımlar.....	77
E) İflas İdaresinin Borç Ödemeden Aciz Vesikası Düzenlemesi	78
VI- İFLAS İDARESİNİN TAKİP VE DAVALARDAKİ DURUMU	82
A) İflas İdaresinin Takiplerdeki Durumu.....	82
B) İflas İdaresinin Davalardaki Durumu.....	84

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İFLAS İDARESİNİN GÖREV VE YETKİLERİNİN SONA ERMESİ, DENETİMİ, GÖZETİMİ VE SORUMLULUĞU

I- İFLAS İDARESİNİN GÖREV VE YETKİLERİNİN SONA ERMESİ	89
A) İflasın Kapanması ile Sona Ermesi.....	89
B) İflasın Kaldırılması ile Sona Ermesi.....	90
a) Bütün Alacaklıların Taleplerini Geri Almış Olması.....	91

b) Bütün Alacakların İtfa Edilmiş Olması.....	91
c) Borçlunun Teklif Ettiği Konkordatonun Tasdik Edilmiş Olması.....	92
d) İflasın Kaldırılması Usulü.....	93
C) Basit Tasfiyeye Karar Verilmesi ile Sona Ermesi.....	95
D) İflas İdaresinin Görevden Uzaklaştırılması ile Sona Ermesi.....	96
E) İflas İdaresini Görevinden Çekilmesi ile Sona Ermesi.....	96
II- İFLAS İDARE MEMURLARINA ÖDENECEK ÜCRET HUSUSU.....	97
III- İFLAS İDARESİNİN DENETİMİ VE GÖZETİMİ.....	97
IV- İFLAS İDARESİNİN TEMSİLİ.....	100
V- İFLAS İDARE MEMURLARININ SORUMLULUĞU.....	101
A) Hukuki Sorumluluk.....	101
a) Hukuka Aykırı Fiil.....	101
b) Zarar.....	102
c) Kusur.....	102
d) Uygun İliyet Bağı.....	103
e) İflas İdare Memurlarının Müteselsil Sorumluluğu.....	103
f) Sorumluluk Davası.....	103
B) Disiplin Sorumluluğu.....	105
C) Cezai Sorumluluk.....	106
SONUÇ.....	107
KAYNAKÇA.....	110
TEZ ÖZETİ.....	116
THE SUMMARY OF THE THESIS.....	119

GİRİŞ

Günümüzde ekonomik yaşam ve bu yaşamı düzenleyen hukuki tüm kurallar, insanlar arası sosyal ilişkileri ve dolayısıyla toplumun tamamını yakından ilgilendiren bir sistemi oluşturmaktadır. Söz konusu sistemi oluşturan kurallar aracılığı ile insanlar, günlük yaşamlarını ekonomik bir alış veriş süreci içerisinde sürdürmekte, bunun sonucu olarak haklar elde etmekte ve borç ilişkisi doğuran sözleşmeler düzenlemektedir. İnsanlar arası etkileşimi bu şekilde inşa edip şekillendiren bu sistem, toplumun tek tek her bireyini ister istemez kendine uymaya mecbur ettiği gibi, toplumun tüm aktörlerini ve toplumları oluşturan tüm devletleri, kendisine uymaya mecbur bırakmaktadır. Bu noktada bireylerin ve devletlerin sahip oldukları ekonomik güç, onların rollerini etkileyen en belirleyici faktör olarak öne çıkar. Ekonomi, tek başına bir toplumda her birey için nasıl hayati bir önem arz ediyorsa, aynı oranda devletler ve devletlerin meydana getirdiği organizasyonlar için de büyük önem arz eder. Öyle ki; ülkelerin gelişmişlik düzeyinden ve bunun yarattığı uluslararası güçten tutun da ülkedeki toplumsal huzura, kişisel ilişkilere ve dolayısıyla bireysel mutluluğa kadar her yerde, ekonominin izlerine rastlamak mümkündür.

Ekonomik yaşamı ve bu yaşamı oluşturan kuralları düzenleyen hukuk kuralları ele alınacak olursa, hukuku oluşturan kimi bazı alt bölümlerin öne çıktığı görülecektir. İnsanların borçlarını hiçbir baskı ve zorlama olmadan kendiliğinden, yerine getirdikleri bir toplum için çoğu kez bir ütopya olarak kalır. İster istemez, toplum içinde borçlarını kendiliğinden ve gönüllü bir şekilde yerine getirmekten kaçınan kişiler olacaktır. Bu noktadan itibaren “İcra ve İflas Hukuku” ve bu hukuk dalını oluşturan kurallar sistemi kendisini hissettirir.

Türk Hukuk Sisteminde, “İcra ve İflas Hukuku”nda, farklı cebri icra yolları benimsenmiş ve her takip türü bakımından ayrı bir düzenleme yapılmıştır. Söz konusu takip yolları, en genel anlamıyla yapılan bir ayrım, cüzi ve külli icra olarak iki şekilde ifade edilebilir. Hangi takip yolu seçilirse seçilsin amaç, borçlunun malvarlığının paraya çevrilmesi neticesinde elde edilecek parayla alacaklıların tatmin edilmesidir. Cüz’i icra olarak bilinen icra hukukunda, borçlunun karşısında bir ya da birkaç alacaklı bulunmakta ve borçlunun malvarlığı içerisinde bulunan mal ve haklardan bir veya birkaçı cebri icranın konusunu teşkil etmektedir. Ancak, külli icra olarak bilinen iflasta, borçlunun karşısında bütün alacaklılar bulunmakta ve takibin konusunu borçlunun bütün malvarlığı oluşturmaktadır. Çalışmamızın konusunu, ikinci takip yolu olan külli icra, yani iflas oluşturmaktadır.

İflas tasfiyesi, İİK. m. 184’de belirtildiği üzere müflisin haczedilebilen mallarının paraya çevrilerek, iflas alacaklarına tahsis edilmesidir. Alacaklıların tatminine yönelik olan iflasta, tasfiye üç temel aşamadan oluşur. Bunlar; masanın teşkili, masanın idaresi ve masanın tasfiyesidir. İflas tasfiyesinde, cüzi icradan farklı olarak, masanın idaresinde ve tasfiyesinde resmi organların yanında, özel organlar da görev yapar. Masanın teşkili safhasında görevli organ iflas dairesidir. Masanın idaresi safhasında ise, resmi organların yanında özel organlar da görevlidir. Özel organlar, alacaklılar toplanması ile iflas idaresidir. Bu organlar, resmi sıfatı olmaksızın iflas tasfiyesini gerçekleştirirler. Müflisin mallarının masrafları karşılayacağı anlaşılırsa, adi tasfiye usulüne göre tasfiye yapılır. Adi tasfiye usulünde önce birinci alacaklılar toplantısı yapılır ve alacaklılar tarafından önerilen adaylar arasından, icra mahkemesince idaresi seçilir. Seçilen iflas idaresi; masa alacaklarını tahsil eder; acele satışları yapar; üçüncü şahısların istihkak iddiaları hakkında karar

verir; iflas alacaklılarını araştırır ve sıra cetveli düzenler. İkinci alacaklılar toplantısının yapılmasının ardından, masa malları satılır ve paralar paylaştırılır. Tasfiye işlemlerinin gerçekleştirilmesinin ardından iflas idaresi, iflas kararını veren ticaret mahkemesine başvurarak iflasın kapanmasına karar verilmesini talep eder. Bu şekilde iflas idaresi, tasfiye işlemlerinin tamamını gerçekleştirmiş olur. Tezimizde, iflas tasfiyesi aşamasında önemli bir işlevi bulunan ve özel bir organ olan iflas idaresi, ayrıntılı bir şekilde incelenecektir.

Tezimizin ilk bölümünde, iflas tasfiyesinin ilk aşamasını, yani iflas masasının teşkili safhasını ele alacağız. Bu bölümde, genel olarak iflas kavramı inceledikten sonra, iflas masasının ne şekilde teşkil edildiğini ve iflas masasının içerisine nelerin dahil edildiğini inceleyeceğiz. Tezimizin ikinci bölümünde, geniş ve dar anlamda iflas idaresi kavramı incelenerek, çalışmamızın asıl konusu olan dar anlamda iflas idaresi kavramı ele alınacaktır. Daha sonra iflas idaresinin hukuki niteliği konusundaki görüşler ana hatları ile ele alınarak, İcra ve İflas Kanunu'nda kabul edilen iflas idaresinin “masanın kanuni mümessilidir” görüşü ayrıntılı olarak incelenecektir. İflas idaresinin seçimi hususunda mevcut sistemler kısaca ele alındıktan ve hukuk sistemimizde iflas idaresinin ne şekilde oluşturulduğu anlatıldıktan sonra, iflas idaresinin vazifeleri ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Son bölümde ise, iflas idaresinin görevlerinin hangi hallerde sona erdiği, denetimi ve sorumluluğu incelenecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK İFLAS KAVRAMI VE İFLAS MASASI

I- GENEL OLARAK İFLAS KAVRAMI

İflas, Arapça kökenli bir kelime olup, anlamı parayı pulu bitirmektir¹. Roma Hukukunda cebri icrada, borçlu olarak gözüken kişinin, tacir olsun olmasın, malvarlığının tamamına borcunu karşılayabilmek amacıyla el konulmaktaydı². Bugünkü iflas kurumuna uyan “venditio bonorum” müessesesinde, el konulan bu malvarlığı paraya çevrilir, alacaklıya alacağı buradan verilirdi. İflasa benzer bu tasfiye çeşidi, daha sonra İtalyan Rönesans Cumhuriyetlerinde ortaya çıkmıştır. Bu tasfiye şekli, borçlu için haysiyet kırıcı bir müeyyide teşkil ediyor ve cezai sonuçları da beraberinde getiriyordu³. Bugün, birçok ülkede uygulanan iflas sisteminin temeli ise, 1807 tarihli Fransız iflas sistemine dayanmaktadır⁴. Türkiye bakımından ise iflas, hukuk sistemimize Osmanlı İmparatorluğu zamanında Fransız Ticaret Kanunu’ndan esinlenerek çıkartılan 1860 (1266) tarihli “Kanun-i Ticaret” ile girmiştir⁵.

¹ **ANSAY, S.Ş.;** Hukuk, İcra ve iflâs Usulleri, Turhan Yayınevi, Ankara, 1960, s.196; **BERKİN, N.;** İflâs Hukuku, Hamle Matbaası, İstanbul, 1972, s.13; **KİRAZ, T. Ö.;** Konkordatoya İlişkin Doğrudan Doğruya İflas Halleri, Prof Dr. Nuri Çelik’e Armağan, C.I, Beta Yayınevi, İstanbul, 2001, s.855-873 s.855.

² **POSTACIOĞLU, İ.;** İflâs Hukuku İlkeleri, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1978, s. 5; **BERKİN, N.;** İflas Yoluyla Takibin Bazı Merhaleleri, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1965, s.196 - 202, s.196.

³ **POSTACIOĞLU, İ.;** s.12.

⁴ **BERKİN, N.;** s.24.

⁵ **BERKİN, N.;** s.24.

Artık bugün için kabul edilen anlamıyla iflas, yalnızca paranın pulun bitirilmesi ile karşımıza çıkmaz⁶. Yani hukuki deyimle, pasifi aktifinden fazla olan bir kişinin yanında; aktifi pasifinden fazla olan, ancak borcunu ödeme konusunda aciz haline düşmüş bir kişi de iflasla karşı karşıya kalabilir. Alacaklının borçludan olan alacağını, devletin sağladığı güç yardımıyla almasına cebri icra denir⁷. Cebri icra sistemi, külli ve cüz'i icra hukuku olarak ikiye ayrılabilir. Cebri icra, yani kişilerin devlet yardımı ile haklarını elde etmesi, iki şekilde mümkündür. Bunlardan ilki, icra hukukunun konusu olan “cüz'i” yani ferdi icra; ikincisi ise iflas hukukunun konusu olan “külli” yani toplu icradır⁸. Cüz'i icrada, borçlunun bir veya birkaç alacaklısı borçlunun haczi caiz malvarlığından alacağı kadarı ile tatmin edilmesi söz konusu iken; külli icrada borçlunun tüm alacaklılarının, borçlunun tüm malvarlığından tatmin edilmesi söz konusudur. İflasta, borçlunun karşısında tüm alacaklılar bulunmakta, takibin konusunu da borçlunun tüm malvarlığı oluşturmaktadır. Borçlunun haczi caiz bütün malvarlığı satılarak elde edilen para ile borçlunun bilinen tüm alacaklılarının alacakları ödenir ve para artması halinde, artan bu para borçluya verilir. İflasta kural, alacaklılar arasında eşitliğin sağlanması olup, satış sonucunda elde edilen para alacaklılar arasında garameten paylaştırılır.

İcra ve İflas Kanunumuzda üç çeşit iflas yolu düzenlenmiştir. Bunlardan ilki İİK. m. 155-166'de düzenlenen adi (genel) iflas yolu, ikincisi İİK. m. 167-176'de düzenlenen kambyo senetlerine mahsus iflas yolu ve üçüncüsü de İİK. m. 177-181 de düzenlenen doğrudan doğruya iflas yoludur.

⁶ MUŞUL, T.; İcra ve İflas Hukuku, Legal Yayınevi, Ankara, 2008, s.940.

⁷ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Bası, Alfa Yayınevi, İstanbul, 2006, s.59.

⁸ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, 25. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011, s.448.

Alacağını iflas yolu ile takip etmek isteyen her alacaklı, alacaklısı bulunduğu borçlunun iflasa tabi olması halinde, borçlu aleyhine adi iflas yolu (İİK. m. 155 - 166) ile takip yapabilir. Adi iflas yolunda alacaklı, yetkili iflas dairesine giderek, borçlunun iflas yolu ile takibi talebinde bulunur. İflas dairesi, İİK. m. 155 gereğince, borcun yedi gün içerisinde ödenmediği takdirde, alacaklının mahkemeye müracaatla iflasını talep edebileceğini, borçlu olmadığına yahut iflasa tabi kişilerden olmadığına dair itirazı var ise, aynı süre içerisinde icra dairesine müracaatla bildirmesi gerektiğini ve konkordato talep edebileceğini içeren bir ödeme emri tanzim ederek borçluya gönderir. İflas ödeme emrini alan borçlu, süresinde ödeme emrine itiraz etmediği takdirde alacaklı, İİK. m. 154 uyarınca yetkili ticaret mahkemesine başvurarak borçlunun iflasına karar verilmesi için bir iflas davası açar.

Borçlunun kendisine gönderilen ödeme emrine itiraz etmesi halinde ise, alacaklı mahkemeden borçlunun itirazının kaldırılması ile birlikte borçlunun iflasına karar verilmesini talep eder (İİK. m. 156/III). Burada genel haciz yolundan farklı olarak alacaklı, borçlunun itirazının kaldırılmasını icra mahkemesinden talep edemez; ancak itirazının kaldırılması ile birlikte iflasına karar verilmesini ticaret mahkemesinden talep edebilir. Ödeme emrinin düzenlenmesinde yahut gönderilmesinde kanuna aykırılığın bulunması halinde ise, borçlu icra mahkemesine şikayette bulunabilir. İcra mahkemesi, şikayeti yerinde görür ise, ödeme emrinin iptaline karar verir. Alacaklının şikayetin sonuçlanmasını beklemeksizin ticaret mahkemesinde iflas davası açması halinde, mahkemenin şikayeti bekletici mesele

yapması, şikayetin kabulü ile ödeme emrinin iptali halinde ise dava geçerli bir ödeme emrine dayanmadığından iflas davasını reddetmesi gerekmektedir⁹.

İflas davası sonucunda mahkeme, borcun halen ödenmediğine ve borçlu ödeme emrine itiraz etmiş ise, itirazının haklı olmadığına, yani borcun mevcut olduğuna hükmeder ise borçluya, borcunu masraf ve faizi ile birlikte yedi gün içerisinde mahkeme veznesine depo etmesi için süre verir (İİK. m.158/2). Borçlunun bu süre depo etmemesi halinde ise, mahkeme depo emrinden sonraki ilk oturumda borçlunun iflasına karar verir (İİK. m. 158/2).

Ticaret mahkemesinin iflas kararını verdiği anda, borçlu hakkında iflas açılmış olur (İİK. m. 165). İflasına karar verilmiş olan borçluya müflis denir¹⁰. İflasa karar veren ticaret mahkemesi, iflas kararını derhal yargı çevresindeki iflas dairesine bildirir (İİK. m. 166/I). Bunun üzerine iflas dairesi, müflisin mallarının defterini tutar (İİK. m. 208). Eğer iflas masasına ait hiçbir mal bulunmazsa, iflas tasfiyesi yapılamayacak demektir. Bu nedenle iflas dairesi, tasfiyenin tatiline karar verir (İİK. m. 217). Buna karşılık, iflas masasında bir miktar mal varsa, fakat bunlar adi tasfiye giderlerini karşılayacak ölçüde değilse, tasfiye basit tasfiye usulüne göre yapılır (İİK. m. 218). Eğer iflas masasındaki malların adi tasfiye giderlerini karşılayacağı anlaşılırsa adi tasfiye yapılır (İİK. m. 219). Basit tasfiye yolunda, iflas idaresi (İİK. m. 223, 226,227) yoktur. İflas idaresinin görevlerini (İİK. m. 226) iflas dairesi tarafından yerine getirilir. İflas idaresi, sadece iflas tasfiyesinin adi tasfiye usulüne göre yapıldığı takdirde görevli bir organdır.

⁹ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.3, s. 2668; **KURU,B.;** El Kitabı, s.951; **BERKİN,N.;** s. 118; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** İflas Hukuku, Kardelen Basımevi, İstanbul, 2007, s. 22.

¹⁰ **KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.;** İcra ve İflas Hukuku, s. 507.

II- İFLAS MASASI

Borçlu hakkında mahkeme tarafından iflas kararı verilmekle, iflas açılır ve borçlu, müflis sıfatını alır. İflasın açılması ile müflisin haczedilebilen bütün taşınır ve taşınmaz malları ile hak ve alacakları bir masa oluşturur. Bu mal ve hak topluluğuna iflas masası denir. İflasın açılması ile müflisin haczedilebilen bütün malvarlığı nerede bulunursa bulunsun, bir masa (topluluk) oluşturur ve iflas kapanıncaya kadar müflisin uhdesine geçen mallar da masaya girer¹¹ (İİK. m. 184/I). İflasın açılması ile masaya giren mallar, kendiliğinden bir çeşit “özel mamelek” haline gelirler, yani masanın oluşturulması için malların fiilen bir araya getirilmesine gerek yoktur¹².

İflas açıldığı zaman, yurt içinde ve yurt dışında, nerede bulunursa bulunsun müflise ait tüm taşınır ve taşınmaz mallar, bankadaki paralar, vadeli, vadesiz veya şarta bağlı bütün alacakları, paylı ve elbirliği mülkiyet hisseleri, intifa hakları, taksim edilmemiş bir mirastaki hisseler, fikir ve sanat eserleri üzerindeki mali haklar ve kar payları iflas masasına girer¹³.

İflas masasına girecek olan mallar, haczi caiz olan mallardır. Başka bir deyişle, İİK.’nin 82’inci maddesinde ve özel kanunlar gereğince haczi caiz olmayan mallar ve haklar, iflas masasına girmez. Kısmen haczi kabil olan şeyler, haczi kabil olduğu ölçüde masaya girer¹⁴. İflasın açıldığı anda, müflise ait mal ve haklar masaya

¹¹ **BERKİN, N.:** İflasın Müflisin Mal ve Alacaklarına Tesiri, İÜHFD., 1951, S.3, s. 711- 730, s.711.

¹² **AYİTER,N.;** Mamelek Kavramı Üzerinde İnceleme, Sevinç Matbaası, Ankara, 1968, s. 45.

¹³ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.3, s.2834.

¹⁴ **PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M, S./ÖZEKES, M.;** İcra ve İflâs Hukuku, 3. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006, s. 448.

girdiği gibi, iflasın açılmasından sonra da iflasın kapanmasına kadar müflisin malvarlığına giren mallar da masaya girer¹⁵.

Müflisin iflasın açılmasından önce kişisel çalışmalarından elde ettiği hak ve alacaklar, iflasın açılmasından sonra muaccel olsa bile, iflas masasına girer¹⁶. Buna karşın müflisin kişisel çalışması sonucu elde ettiği mallar ve ücretler iflas masasına girmez; bunların tamamı müflise ait olur¹⁷. Müflise ait bir malın iflas masasına girip girmeyeceğine iflas idaresi seçilinceye kadar iflas dairesi; iflas idaresi oluştuktan sonra ise iflas idaresi karar verir¹⁸.

İcra ve İflas Kanununda, iflas masası terimini, bazen iflas tasfiyesine katılan alacaklıların teşkil ettiği topluluk anlamında da kullanmaktadır. (İİK. m. 200/2; 204; 205; 226/I; 235/II; 245/II). Bu ikinci anlamda iflas masası terimi yerine, masanın kanuni temsilcisi olan iflas idaresi kastedilmektedir. Yukarıdaki açıklamalarda iflas masası terimi, müflisin haczedilebilen malvarlığının oluşturduğu topluluk anlamında kullanılmıştır.

III- İFLAS MASASININ TEŞKİLİ

A) Defter Tanzimi

Ticaret mahkemesince iflas kararı verildiği bildirilen iflas dairesi tarafından, yapılacak ilk işlemlerden biri, defter tutma işlemidir. İflas kararı, bu kararı veren borçlunun muamele merkezindeki ticaret mahkemesince kendi yargı çevresinde bulunan iflas dairesine bildirilir. İflas dairesi, borçlu hakkında iflas kararı verildiği

¹⁵ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.3, s.2833, **KURU, B.;** El Kitabı, s.1008, **BERKİN, N.;** s.711.

¹⁶ **GÜRDOĞAN, B.;** İflas Hukuku Dersleri, Ajans-Türk Matbaası, Ankara, 1966, s.80.

¹⁷ **POSTACIOĞLU, İ.;** s.101; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s. 78; **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.3, s.2833, **KURU, B.;** El Kitabı, s.1008, **BERKİN, N.;** s.711.

¹⁸ **YILMAZ, E.;** İflas İdaresi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1976. s.108.

kendisine ticaret mahkemesince bildirince, bir taraftan hemen iflas kararını ilan edip, gerekli yerlere bildir (İİK. m. 166/II), diğer taraftan da hemen müflisin mallarının defterini tutmaya başlar ve muhafaza için gerekli tedbirleri alır (İİK. m. 208/I).

İflas dairesinin belirtilen bu işlemleri yapabilmesi için, iflas kararının kesinleşmesini beklemesi gerekmez¹⁹. Bu husus, maddede açıkça, “iflasın açılması kendisine tebliğ olunur olunmaz” şeklinde ifade edilmiştir. İflas dairesi defter tutma işlemini yerine getirmekle, iflas tasfiyesine başlamış olur.

İflas kararının bildirilmesinden sonraki aşamada, iflas dairesinin yerine getireceği defter tutma işlemi ile iflas davası devam ederken yine ticaret mahkemesinin muhafaza tedbiri olarak verdiği karar uyarınca (İİK. m. 161) yerine getirdiği defter tutma işlemi birbirinden farklıdır. Önceki defter tutmanın amacı, müflisin mallarının elden çıkarılmamasını, muhafazasını sağlamak iken; buradaki defter tutmanın amacı, müflisin masaya giren mal ve haklarını tespit etmek ve bunların değerlerini göz önünde bulundurarak tasfiye şeklini belirlemektir. Çünkü iflas dairesi, iflas kararı kendisine bildirildikten sonra en geç üç ay içinde, ya tasfiyenin adi tasfiye veya basit tasfiye şekilde yapılmasına; ya da tasfiyenin tatiline yönelik bir karar vermek zorundadır (İİK. m. 208/III). Eğer iflas kararı (İİK. m. 165) verilmeden önce müflisin mallarının defteri tutulmuşsa (İİK. m. 161), iflas kararından sonra defter tutulurken önceki defterden de yararlanılır. İflas kararı verildikten sonra tutulacak deftere, öncelikle iflas masasına giren mal ve haklar yazılır²⁰. Ayrıca müflisin haczedilmeyen ve bu nedenle iflas masasına girmeyen malları da yazılır (İİK. m. 211), fakat bu mallar, müflisin elinde bırakılır (İİK. m.

¹⁹ UYAR, T. ; İcra ve İflas Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Cilt 10, Turhan Kitabevi, Ankara, 2009, s.15813.

²⁰ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s. 548.

211). Ayrıca, bu deftere müflisin elinde bulunan ve fakat üçüncü kişilerin mülkü olarak gösterilen veya üçüncü kişilerin istihkak iddia ettikleri mallar da yazılır ve istihkak iddiaları da deftere şerh verilir (İİK. m. 212). Müflisin taşınmazları üzerinde mevcut olup, tapu sicilinden anlaşılan üçüncü kişilere ait haklar, iflas dairesi tarafından kendiliğinden tutulan deftere işaret olunur.

İflas dairesi, deftere geçirdiği her malın kıymetini takdir eder. Defter tutma işlemi yapılırken, müflisin hazır bulunma ve mallarını iflas dairesinin emrine hazır bulundurma zorunluluğu vardır (İİK. m. 209). İcra ve İflas Kanunu Nizamiyesi'nin 39 uncu maddesi uyarınca hazır bulunmayan müflisin zabıta marifetiyle zorla hazır edilebileceği düzenlenmiştir. İflas dairesi tarafından, mallarının defteri tutulurken (İİK. m. 208) müflis, çağırıldığı halde makul bir mazeret olmaksızın gelmezse, taksiratlı müflis sayılarak cezalandırılır (İİK. m. 310/VII). Müflisin defter tutulurken hasta olması, kaçmış olması nedeniyle hazır bulunması mümkün olmazsa, bu yükümlülük müflisle birlikte yaşayan reşit kişilere düşer. İflas dairesi, bu mecburiyeti kendilerine düşen kimselere kanun hükmünü ihtar eder (İİK. m. 209/III). İflas dairesi tarafından tutulan defter, doğruluğu hakkında beyanda bulunmak üzere müflise gösterilir (İİK. m. 215/I). Müflisin beyanı deftere yazılır ve kendisine imzalatılır. Bu şekilde müflis defter tutma işlemini öğrenir.

Defter tutma işlemi ile iflas masasının aktifi saptanır. Müflise ait taşınmazlar üzerinde, üçüncü kişilere ait ipotek gibi haklar varsa bunlar da iflas dairesi tarafından kendiliğinden deftere geçirilir (İİK. m. 213). Müflise ait kimi malların deftere geçirilmediği anlaşılır ya da tasfiye devam ederken müflisin malvarlığına yeni mallar girdiği anlaşılırsa (İİK. m. 184/I), bunlar da iflas dairesi tarafından öğrenilir öğrenilmez deftere geçirilir.

B) Masa Mallarının Muhafazası

İflas dairesi, iflas kararı kendisine bildirilince, bir taraftan müflisin mallarının defterini tutarken, diğer taraftan masa mallarının kaçırılmasını önlemek için لازم gelen tedbirleri alır (İİK. m. 208/I). İflas dairesince alınacak muhafaza tedbirlerinin içeriği Kanunda belirtilmemiştir. Ancak özellikle müflise ait taşınırlar hakkında alınabilecek muhafaza tedbirleri, örnek olarak İİK. 210'uncu maddesinde düzenlenmiştir. İİK.'nun 210 uncu maddesinde örnek mahiyetinde sayılan tedbirlerden bazıları şunlardır: İflas dairesi müflisin mağazalarını, eşya depolarını, imalathanelerini, perakende satış dükkanlarını ve buna benzer yerleri kapatıp, mühürler (İİK. m. 210/I); fakat iflas masası için daha faydalı olacağını anlarsa, kapatılması gereken bu yerleri, birinci alacaklılar toplanmasına kadar idare edebilir (İİK. m. 210/II); başka malları defter tutuluncaya kadar mühürler, defter tutulduktan sonra gerekli görürse tekrar mühürler (İİK. m. 210/IV); müflisin kullandığı yerler haricinde bulunan, yani üçüncü kişilerin elinde olan eşyaları da muhafaza altına alır (İİK. m. 210/V). Bu durumda üçüncü kişi, elinde bulunan malın müflise ait olduğunu kabul ederse; iflas dairesi, o malı üçüncü kişinin elinden alarak muhafaza altına alır. Eğer üçüncü kişi elinde bulunan malın müflise değil, kendisine ait olduğunu iddia ederse, iflas masasının bu kişiye karşı dava açması ve davayı kazanması halinde malı üçüncü kişiden alması gerekir²¹. İflas dairesinin masa malları hakkında alacağı muhafaza tedbirleri, İİK. m. 210'da belirtilenlerden ibaret değildir. İflas kararının

²¹ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3127; **BERKİN, N.;** s.310; **GÜRDOĞAN, B.;** s.122; **OKSAY, M./KOÇAK,C./DEYNEKLİ,A./DOĞAN.A.;** İİK. Şerhi, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007, C.4, s.5019.

bildirildiği iflas dairesinin yetki alanı dışında bulunan müflise ait mallar da muhafaza altına alınır (İİK. m. 210/V).

İflas dairesinin masa malları hakkında alacağı muhafaza tedbirleri bunlardan ibaret değildir. İflas dairesi, vadesi gelmiş poliçe ve bonoların ibrazı ve bunun için protesto çekilmesi, bozulacak şeylerin hemen satılması, zamanaşımını kesmek için takip talebinde bulunulması veya dava açılması gibi tedbirleri de alabilir²².

C) Haczi Caiz Olmayan Mallar

İflas dairesi, İİK.'nın 208 inci maddesi uyarınca müflisin mallarının defterini tutarken, haczi caiz olan malları deftere geçirirken, haczi caiz olmayan (İİK. m. 82) malları da deftere kaydeder ancak bu malları müflisin elinden alamaz (İİK. m. 211). Defter tutma işlemini gerçekleştiren ve bir malın haczedilip haczedilmeyeceğe karar vermeye yetkili mercii iflas dairesidir. Müflis, iflas dairesinin deftere haczi caiz olarak kaydedilen ancak haczi caiz olmadığını düşündüğü mallar hakkında; iflas alacaklıları ise tam tersine, iflas dairesinin haczi caiz olmadığı düşüncesiyle müflisin elinde bıraktığı mallar hakkında, şikayet yoluyla icra mahkemesine başvurabilir (İİK. m. 16). Bu konu ile ilgili olarak Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, 11.5.1990 tarih, 1990/5111 Esas 1990/5502 Karar ve 12. HD. 13/11/1984 tarih 1984/11984 Esas, 1984/11719 Karar sayılı ilamlarında; müflisin meskeninin deftere geçirilmekle beraber müflisin elinden alınıp satılamayacağını, öncelikle iflas masasından borçlu ve ailesinin haline münasip olup olmadığı hususunun araştırılması gerektiği, eğer borçlunun evinin kıymeti ihtiyacına cevap verecek normal bir bedelden fazla ise, borçlunun evinin satılarak borçlunun haline münasip bir ev alması için satış bedelinden bir miktar paranın borçluya bırakılması gerektiğini belirttiği, yine

²² KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s. 550.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu,. 23.1.1974 tarih, 1974/948 Esas ve 1974/61 Karar sayılı ilamlarında; müflisin İİK. m. 82/4 hükmünden yararlanamayacağını, yani çiftçi olarak kendisinin ve ailesinin geçimi için zorunlu olan miktardaki arazinin kendisine bırakılmasını isteyemeyeceğini belirtilmiştir²³.

D) İflas Masasına Girecek Rehinler

İflas açılmadan önce, müflis borçlu tarafından, üzerinde taşınır veya taşınmaz rehni kurulmuş olan mallar da iflas masasına girer. Ancak bu mallar üzerindeki rehinli alacaklının rüçhan hakkı saklıdır (İİK. m. 185/I, c.1). İflas masasına giren rehinli mallar, iflas idaresi tarafından en yakın ve münasip zamanda paraya çevrilir, muhafaza ve satış masrafları da çıkarıldıktan sonra, artan para, rehinli alacaklıya ödenir (İİK. m. 185/I, c.1). İflas masasına giren rehinli malların satılabilmesi ve bedelinden rehin alacaklısının alacağının ödenebilmesi için, iflas tasfiyesinin sonuçlanmasını beklemeye gerek yoktur.

İflas masasına giren müflise ait rehinli mallar hakkında; rehin alacaklısı, iflastan önce borçluya karşı rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takibe geçmemişse; iflastan sonra, ya üzerinde rehin hakkı bulunan malın iflas idaresi tarafından en yakın ve münasip zamanda paraya çevrilmesini bekler ve alacağını iflas idaresinden alır ya da iflastan sonra, masaya karşı rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yaparak alacağını rehnin satış bedelinden alır (İİK. m.185/I, c.2).

Rehinli alacaklı, iflastan önce borçluya karşı rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takibe geçmişse; bu takibe, iflastan sonra da iflas masasına karşı devam edebilir (İİK. m. 193/IV, c.1). Bu durumda rehinli mal, takibin başladığı icra dairesi tarafından satılır ve satış bedelinden rehinli alacaklıya, icra dairesi tarafından alacağı

²³ Meşe İçtihat ve Mevzuat Bankası

ödendikten sonra, para artarsa, bu para iflas masasına verilir. Rehinli alacaklı, iflastan önce başlatmış olduğu rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipten, iflastan sonra vazgeçerek, rehinli malın iflas idaresi tarafından satılmasını da isteyebilir (İİK. m. 193/IV, c.3).

Rehnin kıymetinin, rehinle temin edilen alacağa yeterli gelmeyeceğinin borsa rayici ile anlaşılması halinde; rehinli alacaklı, üzerinde rehin bulunan malın iflas idaresi tarafından satılmamasını isteyebilir. Bu durumda geçici olarak, rehinli mal iflas masasından çıkarılır (İİK. m. 185/II). Daha sonra alacaklı, malı tekrar masaya geri vererek iflas dairesince satılmasını isteyebilir.

Rehinli alacaklı, İİK. m. 185'e ilişkin işlemlerden dolayı, icra mahkemesine şikayet yoluna başvurabilir (İİK. m.16, 227, 185/III).

Fabrikalar, imalathaneler ve bunlara benzer üretime yönelik yerler üzerinde, rehin hakkı bulunmasa dahi, iflas idaresince derhal satılırlar (İİK. m.185/IV).

Ancak, İİK. m. 185'e göre müflise ait rehinli mallar, rehinli alacaklının rüçhan hakkı saklı kalarak iflas masasına girer. Buna karşın, borçlunun borcunu teminat altına almak için üçüncü kişiler tarafından verilmiş olan rehinler, iflas masasına girmez. Bu durumda, müflis borçlu -taşınır rehni ile ipotekte olduğu gibi- şahsen sorumlu ise, rehinli alacaklı; rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapmadan alacağının tamamını iflas masasına yazdırırsa, rehinli mal iflas masası dışında kalır ve alacaklı, iflas masasından adi bir alacak gibi alacağına düşen payı alır. Rehinli alacaklı, kalan alacak miktarı için, müflis borçlu aleyhine rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yaparak, üçüncü kişiye ait rehinli malın satılmasını sağlayarak bedelinden, kalan alacağını alabilir²⁴.

²⁴ ÜSTÜNDAĞ, S.; s.80.

Rehinli alacaklı, hem alacağını iflas masasına yazdırır, hem de müflis hakkında rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yaparsa ve bu takipten önce iflasın tasfiyesi sonuçlanırsa; rehinli alacaklı, adi alacak olarak masadan ödenen alacağını alır ve alacağının karşılanmamış kısmı, rehinli takip sonucunda kendisine ödenir. Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip daha önce sonuçlanır ve rehinli alacaklı bu takip sonucunda alacağının tamamını alırsa, kendisine ayrıca iflas masasından bir ödeme yapılmaz ve iflas masasına yazdırmış olduğu alacağa düşen hisse, rehinli alacaklının haklarına halef olan (TMK. m. 884) rehin maliki üçüncü kişiye ödenir. Eğer rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip sonucunda, rehinli alacaklı alacağını kısmen alırsa, İİK. m. 204 uyarınca alacaklı, alacağının rehinle karşılanmayan kısmını, iflas masasından alacağının tamamına düşen hisseden alır. Rehin maliki üçüncü kişiye, geriye kalan paradan, müflise rücu hakkı olduğu miktara düşen hisse verilir, geriye bir şey artarsa, bu da iflas masasına kalır (İİK. m. 204/III).

Müflisin üçüncü kişinin borcunu teminat altına almak için vermiş olduğu rehinler de iflas masasına girer. Çünkü bu rehinli malların mülkiyeti müflise aittir, ancak rehinli alacaklının rüçhan hakkı saklıdır (İİK. m.185/I). Bu durumda, rehinli alacaklı iflas idaresinden rehinli malın İİK. m.185'e göre paraya çevrilmesini isteyebilir. Rehinli malın satış bedeli, rehinli alacaklının alacağını karşılamazsa; rehinli alacaklı, alacağının karşılanmayan kısmının adi alacak olarak ödenmesini masadan isteyemez. Çünkü bu halde, üçüncü kişinin borcu için malını vermiş olan müflis, üçüncü kişinin borcundan şahsen sorumlu değildir. Müflise ait rehinli malın satış bedelinden, rehinli alacaklıya alacağını ödeyen iflas masası, ödediği bu para

nispetinde, rehinli alacaklının haklarına halef olur (TMK. m. 109) ve asıl borçlu üçüncü kişiden, rehinli alacaklıya ödediği parayı talep eder²⁵ (İİK. m. 229).

E) Hacizli Malların Masaya Girmesi

Müflisin mallarını iflas kararı verilmeden önce haczedilmiş olan alacaklıların, mallar üzerinde rüçhan hakkı mevcut olmayıp, haciz konulduktan sonra, borçlu hakkında iflas kararı verilince, hacizli mallar hacizden arınmış olarak iflas masasına girer. Bu husus, iflas masasına giren hacizli mallara ilişkin icra takiplerinin iflasın açılması ile duracağı ve iflas kararının kesinleşmesi ile düşeceğine ilişkin hükmün bir sonucudur (İİK. m. 193/I,II).

İİK. m.186/I'de, sadece ihtiyaten haczedilmiş mallar ile kesin olarak haczedilmiş mallardan bahsedilmiş ise de, geçici olarak haczedilmiş mallar da bu maddenin kapsamına girer²⁶.

Hacizli mallar, iflas açılmadan önce paraya çevrilmiş ise (İİK. m. 106 vd.), hacizli malların satış bedeli iflas masasına girmez. Bu satış bedeli, icra müdürü tarafından haciz koydurmuş olan alacaklılar arasında paylaştırılır (İİK. m. 138-144).

F) İptal Davası Açma Hakkının Masaya Geçmesi

Müflis hakkında iflas kararı verilmesi ile müflisin mal kaçırma amacına yönelik olarak yapmış olduğu hileli işlemlerine karşı iptal davası (İİK. m. 227-284) açma hakkı, iflas masasına geçer ve bu davalar iflas idaresi tarafından açılır (İİK. m. 187, 227/2). Ancak alacaklılar, iflas idaresi tarafından iflas masası adına iptal davası

²⁵ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.3, s. 2848; ALTAY, S.; Türk İflas Hukuku, C.1, Vedat Kitabevi, İstanbul, 2004, s.664.

²⁶ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.3, s. 2859; KURU,B.; El Kitabı, s.1015; BERKİN,N.; s. 62; OKSAY,M/KOÇAK,C./DEYNEKLİ,A./DOĞAN, A; C.4, s. 4791; PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN,M.S./ÖZEKES,M.; s. 451.

açılmasını gerekli görmezlerse, bu davayı açma yetkisi, isteyen alacaklı veya alacaklılara devredilebilir (İİK. m.245).

G) İflas Masasından Çıkarılabilecek Mal ve Haklar

İflas masasına sadece müflise ait olan mal ve haklar girer. Üçüncü kişiye ait bir mal, müflisin elinde ise ve bu nedenle iflas masasına girmiş ise, bu malın gerçek sahibine verilmesi gerekir. Üçüncü kişinin, iflas masasına dahil edilmiş olan bir malını masadan geri isteyebilmesi hakkına, masadan çıkarma hakkı denir²⁷. İcra ve İflas Kanunu, bazı özel masadan çıkarma hallerini düzenlenmiştir²⁸.

a) Bazı Emre veya Hamiline Yazılı Senetlerin Masadan Çıkarılması

İflas kararı verilmeden önce müflise, sırf bedelini tahsil etmesi için müflise, hamiline veya emre yazılı senedi devretmiş olan üçüncü kişi, bu senedi iflas masasından geri isteyebilir. Burada, bir bono, poliçe veya çek, borçluya ciro edilirken, senedi ciro eden, senedin bedelinin tahsil edilip kendisine verilmesini istemektedir. Bu amaçla, senedin tahsil cirosu ile ciro edilmiş olması gerekir. Eğer senet, temlik cirosu ile ciro edilmişse, senedi devreden üçüncü kişinin taraflar arasındaki ilişkide senedin tahsilini sağlamak amacıyla, temlik cirosunun yapılmış olduğunu kanıtlaması gerekir²⁹.

Müflise, ileride bir ödemeye karşılık olarak hamiline veya emre yazılı bir senedin devredilmiş olması halinde, senedi devreden üçüncü kişi, bu senedini iflas masasından geri isteyebilir. Talep konusu senet, masada mevcut ise, iflas idaresi tarafından, talep sahiplerine geri verilir. Eğer müflis iflas etmeden önce, bu senedi

²⁷ KURU, B./ARSLAN, R /YILMAZ, E; İcra ve İflas Hukuku, s.513.

²⁸ ÖZBEK, M.; İflas Masasından Çıkarılabilecek Mal ve Haklar, S.3, TBBD., Ankara, 2001, s.997-1028, s.998.

²⁹ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.3, s.2864, GÜRDOĞAN, B.; s.83; ALTAY, S.; C.1, s. 686.

başkasına devir etmiş veya senet bedelini tahsil etmiş ise, senedi devreden, senet tutarındaki alacağını, masaya kaydettirerek bunu iflas alacağı olarak isteyebilir³⁰.

b) Başkasına Ait Malın Satış Bedeli

Müflis iflas etmeden önce, başkasına ait bir malı kendi adına satmış fakat satış bedelini alıcıdan henüz tahsil etmemişse, mal sahibi, bu mal için yapılan masrafları masaya ödeyerek, malı satın alan kişide bulunan alacağının kendisine temlik edilmesini masadan isteyebilir. Eğer satış bedeli müflis tarafından, iflas açılmadan önce alıcıdan tahsil edilmişse, mal sahibi iflas alacağı olarak bunu masadan isteyebilir (İİK. m. 219/2). Eğer satış bedeli alıcı tarafından masaya ödenmişse, mal sahibi bu bedelin kendisine ödenmesini, masa alacağı olarak isteyebilir (İİK. m. 189).

c) Satıcının Geri Alma Hakkı

İflas açılmadan önce, müflise satılmış ve gönderilmiş olup, müflisin eline geçmemiş ve bedeli de ödenmemiş olan bir malın, satıcı tarafından istenmesi ve o malın iflas masasından çıkarılması mümkündür (İİK. m.190). Satıcının müflise satıp gönderdiği mallara ilişkin geri alma hakkını kullanabilmesi için, aşağıda belirtilen şartların gerçekleşmesi gerekir:

Müflis ile satıcı arasında, iflas kararından önce bir satış sözleşmesi yapılmış olmalıdır. Satış, başka yerden gönderilen taşınır mallara ilişkin olmalıdır. Satıcı ile müflis aynı yerde ise, İİK. m.190 uygulanmaz. Satışa konu mal, iflasın açıldığı tarihte müflisin eline geçmemişse, satıcı sadece malın satış bedelini, iflas alacağı olarak masadan isteyebilir. Satılan malın bedeli, müflis tarafından tamamen ödenmemiş olmalıdır. Satış bedeli kısmen ödenmişse, satıcı tahsil ettiği kısmı

³⁰ OKSAY, M/KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.; C.4, s.4804.

masaya iade ederek malın geri verilmesini isteyebilir³¹. İflas idaresinin, satış bedelini ödemek suretiyle sözleşmeye katılmaya karar vermemiş olması gerekir. Bu koşulların gerçekleşmesi halinde, satıcı malın geri verilmesini talep edebilir. Ancak satıcı, taşıma senedi, konişmento, makbuz senedi, varant gibi emtiyayı temsil eden bir senet düzenleyerek müflise vermiş ve borçlu da senede dayanarak iflasın ilanından önceki bir dönemde malları iyi niyetli üçüncü kişilere satmış veya rehnetmiş ise, satıcı artık bu malları geri isteyemez (İİK. m.190/II). Bu durumda satıcı, İİK. m. 189'a göre, müflisin üçüncü kişiden alacağını kendisine devredilmesini veya satış bedeli masaya ödenmişse, bu bedelin kendisine verilmesini isteyebilir³².

H) Üçüncü Şahıslara Ait Mallar

İflas dairesi tarafından defter tutulurken, müflis deftere geçirilen malın üçüncü kişiye ait olduğunu belirtir ya da üçüncü kişiler, deftere geçirilen malların müflise değil de kendilerine ait olduğunu ileri sürerse, bu durum deftere şerh edilir. Ayrıca kendisine iflas kararı bildirilen iflas dairesi, defter tutma işlemini yerine getirirken, müflisin taşınır mallarının yanında, taşınmaz mallarını da deftere geçirir. Müflisin adına kayıtlı taşınmaz bulunup bulunmadığını, Tapu Sicil Müdürlüğünden sorar ve müflis adına kayıtlı taşınmazlar üzerinde bulunan ve tapu sicilinden anlaşılan üçüncü kişilerin haklarını kendiliğinden deftere kaydeder.

³¹ **KURU B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.3, s.2867; **OKSAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.;** C.4,s. 4807; **BERKİN, N.;** s. 232.

³² **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 2868; **ALTAY, S.;** C.I, s.690.

I) İflas Masasına Giren Malların Kıymet Takdiri

İflas dairesi müflisin mallarını deftere geçirdikten sonra, her malın kıymetini takdir eder. Deftere kaydettiği ve kıymetini takdir edemediği haczi caiz mallar için kıymet takdirini bilirkişiye de yaptırabilir. İflas dairesinin kıymet takdiri işlemine karşı, müflis ve iflas alacaklıları tarafından, şikayet yolu ile icra mahkemesine başvurulabilir.

J) Defterin Müflis Tarafından Tanınması

İflas dairesi tarafından tutulan defterin doğruluğu ve noksanlığı hakkında beyanda bulunmak üzere defter, müflise gösterilir (İİK. m. 215/I). Müflisin beyanı deftere yazılır ve kendisine imzalatılır. Ayrıca kayıt işlemlerinin ne kadar devam ettiği, defterin düzenlenmesine katılan bütün kişilerin isimleri yazılıp bu kişilere de defter imzalatılır.

K) Tasfiye Usulünün Belirlenmesi

İflas dairesi, defter tutma işlemi tamamlandıktan ve tutulan defterin içeriğine göre masaya ait hiç malın bulunmadığını belirlerse, tasfiyenin tatiline (İİK. m. 217); masaya ait olduğu anlaşılan malların adi tasfiyeyi karşılayamayacağı anlaşılsa basit tasfiye usulüne (İİK. m. 218) ve masaya ait malların adi tasfiye mallarını karşılayacağını görürse, tasfiyenin adi tasfiye usulüne göre yapılmasına karar verir.

a) Tasfiyenin Tatili

İflas dairesi, iflasın açıldığı (İİK. m. 165/I) kendisine bildirildikten sonra derhal defter tutma işlemini (İİK. m. 208) yerine getirerek müflisin tüm haczi caiz olan ve olmayan mallarının kıymetini takdir ederek deftere geçirir. Tutulan deftere göre, iflas masasına girecek hiçbir mal ve hak bulunmaz ise; iflas dairesi, tasfiyenin tatiline karar verir. Eğer masaya girebilecek çok az mal bulunur ve bunların satış

bedeli de basit tasfiye giderlerini karşılayamayacak düzeyde olursa, yine tasfiyenin tatiline karar verilir³³. İflas dairesince verilen tasfiyenin tatili kararı ilan edilir (İİK. m. 217, c.1). Bu ilanda, alacaklılar tarafından otuz gün içinde iflasa ilişkin işlemlerin devamı istenmediği ve masrafı da peşin olarak verilmediği takdirde iflasın kapatılacağı (İİK. m. 154) belirtilir. Burada peşin olarak verilmesi istenen masraflar, iflas tasfiyesinin basit veya adi olmasına göre, bundan sonraki safhalar için gerekli olan masrafların iflas dairesince ayrı ayrı tespit edilip gösterilmesi gerekir. Tasfiyenin tatilinin ilanı üzerine alacaklılar, ilanda belirtilen masrafı ödemek suretiyle, tasfiyenin basit ya da adi usule göre devamını sağlayabilirler. Özellikle müflisin bazı mallarının bulunma ihtimalinin olduğu veya İİK. m. 277 ve devamına göre tasarrufun iptali davasının açılmasının söz konusu olduğu durumlarda, alacaklıların tasfiyenin devamını sağlamaları yararlı olur³⁴. Tasfiyenin tatilinin ilanı üzerine, ilandan itibaren otuz gün içinde bir alacaklı gerekli masrafları peşin olarak vermek suretiyle, iflasın devam edilmesini istemezse, iflas dairesinin talebi üzerine iflasa karar vermiş ticaret mahkemesi, iflasın kapatılmasına karar verir (İİK. m. 217, c.2,). İflasın kapatılması kararı da iflas dairesince ilan edilir (İİK. m. 254/IV). İflas tasfiyesinin tatiline karar verildikten sonra, masaya ait malların bulunduğu saptanır ve bunların satış bedelinin tasfiye giderlerini karşılayacağı anlaşılırsa, iflas dairesinin tasfiyenin tatili kararını kaldırıp, tasfiyeye devam etmesi gerekir³⁵. Eğer masaya ait malların varlığından, iflasın kapanmasına karar verildikten sonra haberdar olunursa;

³³ **KURU, B.;** El Kitabı, s. 1086; **KURU B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3131; **BERKİN, N.;** s.312.

³⁴ **ALTAY, S.;** C.1, s.1263.

³⁵ **UYAR, T. ;** C. 10, s.16214.

iflas dairesinin talebi üzerine, ticaret mahkemesinin tasfiyenin devam edilmesine karar vermesi gerekir³⁶.

Tasfiyenin tatili halinde, sıra cetveli yapılmadığı için, aciz vesikası verilmez³⁷. Ancak bu durumda, iflas isteyen alacaklının alacaklı sıfatına sahip bulunduğu ve alacağının miktarının da belirlenmiş olması nedeniyle, bu alacaklıya aciz vesikası verilebileceği, doktrinde³⁸ kabul edilmektedir. Tasfiyenin tatili sonucunda verilen iflasın kapanması kararının, İİK. m. 193 uyarınca, iflasın açılması ile durmuş ve iflas kararının kesinleşmesi ile düşmüş olan icra takiplerine ve İİK. m. 194 uyarınca iflasın açılması ile durmuş olan hukuk davalarına etkisinin ne olacağı hususunda doktrinde farklı görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre³⁹, iflasın tasfiyesinin tatili ve bunun üzerine iflasın kapanmasının, müflise koruyucu sonucu olmamalıdır. Bu nedenle alacaklılar iflastan önce başlamış oldukları takiplerine kaldığı yerden devam edebilmelidirler. Diğer bir görüşe göre ise⁴⁰, masaya ait hiçbir mal bulunmaması nedeniyle ticaret mahkemesince iflasın kapanmasına karar verildiği takdirde, iflasın açılması vakıası ortadan kalkmış olmaz. Bu sebeple, müflis aleyhine iflasın açılmasından önce başlamış bulunan ve iflas kararının kesinleşmesi sonucu

³⁶ **KURU, B.;** El Kitabı, s. 1087; **KURU B.;** İcra v İflas Hukuku, C.4, s. 3131; **ALTAY, S. ;** s. 271; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s. 136, **ATALAY, O.;** Anonim Şirketlerinin İflâsı, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir, 1996, s.225; **OKSAY, M/KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.;** s. 5028.

³⁷ **OKSAY, M/KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.;** C.4, s.5028; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s. 136, **ATALAY, O.;** s.225; **KURU B.;** İcra v İflas Hukuku, C.4, s. 3131.

³⁸ **KURU B.;** İcra v İflas Hukuku., C.4, s. 3134; **OKSAY, M/KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.;** C.4, s. 5028.

³⁹ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3134.

⁴⁰ **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s. 135.

düşen takiplere artık yine de devam edilmez. İflasın açılması ile durmuş olan hukuk davaları, iflasın kapanmasına kadar durmaya devam eder. İflasın kapanmasından sonra, bu davalara, kaldıkları yerden devam edilir⁴¹.

b) Basit Tasfiye

İflasın açıldığı kendisine bildirilen iflas dairesi tarafından, İİK. m. 208 uyarınca müflise ait malların kıymeti takdir edilerek (İİK. m. 214) deftere geçirildikten sonra, deftere geçirilen malların, takdir edilen kıymetlerine göre, adi tasfiye (İİK. m. 219) masraflarını karşılayamayacağı anlaşılırsa, iflasın tasfiyesi basit tasfiye usulüne göre yapılır (İİK. m. 218/I).

İflas dairesi, iflasın, basit tasfiye usulüne göre yapılmasına karar verince, bu kararı ilan ederek, bütün alacaklılara duyurur. Bu ilanda alacaklılar, yirmi günden az ve iki aydan çok olmamak üzere, iflas dairesince belirlenen süre içinde, alacaklarını ve iddialarını bildirmeye davet olunurlar (İİK. m. 218/II). Bu ilan üzerine, herhangi bir alacaklı, ilanda belirtilen süre içinde, iflas dairesine başvurarak, giderini de peşin vermek sureti ile iflas tasfiyesinin adi tasfiye usulüne göre yapılmasını isterse, iflas tasfiyesi adi tasfiye usulüne göre yapılır.

Basit tasfiye ilanı akabinde, hiçbir alacaklı adi tasfiye (İİK. m. 219) istemezse basit tasfiye usulü ile devam edilir. Basit tasfiyenin ne şekilde yapılacağı İİK. m. 218/III'te çok kısa biçimde düzenlenmiştir.

Bu tasfiye usulünde, iflas idaresi (İİK. m. 223, 226, 227) yoktur. İflas idaresinin görevleri (İİK. m. 226) iflas dairesi tarafından yerine getirilir. İİK. m. 218/III'te iflas dairesinin başka bir merasime gerek kalmadan alacakları tahkik ve sıralarını tayin ederek, bedellerini alacaklılara dağıtacağı öngörüldüğünden, burada

⁴¹ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3135.

da iflas dairesince, önce bir sıra cetveli yapılır ve sıra cetveli kesinleşince pay cetveli yapılarak paralar alacaklılar arasında paylaştırılır.

Alacağını tam olarak alamamış olan alacaklılara aciz vesikası verilir. Adi tasfiye usulüne ilişkin hükümler, basit tasfiye usulünün niteliğine aykırı olmadığı ölçüde basit tasfiye usulünde kıyasen uygulanır. Basit tasfiye sonunda iflasın kapanması İİK. m. 254'e göre yapılır ve iflasın kapandığı, iflas dairesi tarafından ilan edilir (İİK. m. 218/IV).

c) Adi Tasfiye

İflasın açıldığı kendisine bildirilen iflas dairesi tarafından, İİK. m. 208 uyarınca müflise ait malların kıymeti takdir edilerek (İİK. m. 214) deftere geçirildikten sonra, deftere geçirilen malların, takdir edilen kıymetlerine göre, adi tasfiye (İİK. m. 219) masraflarını karşılayacağı belirlenirse ya da basit tasfiyenin ilanı üzerine alacaklılar, masrafları peşin yatırmak suretiyle, tasfiyenin adi tasfiye usulüne göre yapılmasını isterlerse, iflas tasfiyesinin, adi tasfiye usulüne göre yapılmasına karar verilir. İflas dairesi, tasfiyenin adi tasfiye usulüne göre yapılması konusundaki kararını, iflas kararının kendisine ticaret mahkemesi tarafından bildirilmesinden sonra, üç ay içinde vermek ve 208 inci maddeye göre vereceği karar tarihinden itibaren, on gün içinde ilan etmek zorundadır (İİK. m. 219/I, c.1).

Adi tasfiye ilanı, İİK. m. 166/II'deki usule göre, yani karar tarihinde, tirajı elli binin üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biri ve müflisin muamele merkezinin bulunduğu yerdeki bir gazetede ve Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilir (İİK. m. 219/I, c.1).

Adi tasfiye ilanına şu hususlar yazılır:

1 - Müflisin hüviyeti, yerleşim yeri ve iflasın açıldığı gün, saat ve dakika,

2 - Alacaklılara alacaklarını ve istihkak iddiasında bulunanların, masaya giren mallara ilişkin istihkak iddialarını, ilan tarihinden itibaren bir ay içinde yazdırmaları ve bunların dayandığı belgelerin asıllarını veya tasdikli suretlerini tevdi etmeleri gerektiği yazılır. Bir aylık süre içinde alacağını yazdırmamış olan alacaklıların alacağı son bulmaz. Alacaklılar alacaklarını iflasın kapanmasına kadar masaya yazdırabilirler (İİK. m. 236).

İflas masasına yazdırılabilecek alacaklar, iflas alacaklarıdır. Yani, iflasın açıldığı tarihe kadar, müflisten alacaklı durumda bulunan (müfliste alacağı bulunan) kişiler, bu alacaklarını iflas masasına yazdırabilirler. İflasın açılmasından sonra, müfliste alacağı doğmuş olan kişiler, bu alacaklarını masadan isteyemezler.

Masaya, iflas alacakları, anapara dışında iflasın açıldığı tarihe kadar işlemiş faizleri (İİK. m. 195/I, c.2) ve bu alacak için iflas kararı verilmeden önce icra takibi yapılmış olan icra masrafları, icra vekalet ücreti ile birlikte yazılır.

Yabancı para alacakları, masaya iflasın açıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden, Türk parasına çevrilerek yazdırılabilir.

Rehinli alacaklılar, asıl alacaklarının yanında, iflasın açılmasından, rehinin satılacağı tarihe kadar, rehinle temin edilmiş faiz alacaklarını da masaya yazdırabilirler⁴².

3 - Müflise borcu olan kişilerin, yine bir ay içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri, buna aykırı davrananların İİK. m. 336 uyarınca cezai sorumluluğunu gerektireceği⁴³ (İİK. m. 219/II, 3);

⁴² UYAR, T.; C. 10, s. 16227.

⁴³ KURU, B./ARSLAN, R./YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.557.

4 - Müflisin mallarını, her ne sıfatla olursa olsun ellerinde bulunduranların -o mallar üzerindeki hakları mahfuz kalmak şartıyla- bunları bir ay içinde, iflas dairesi emrine vermeleri, geçerli mazeretleri bulunmadıkça, İİK. m. 336 uyarınca, cezai sorumluluklarının bulunacağı ve rüçhan haklarını (İİK. m. 206/I, 248) kaybedecekleri (İİK. m. 219/II,4) hususu yazılır.

İlanda yer alan bu uyarı gereğince, rehin ve hapis hakkı sahiplerinin, üzerinde rehin veya hapis haklarının bulunduğu müflise ait malları, iflas dairesi emrine vermeleri gerekir. Geçerli bir mazerete dayanmadan, bu yükümlülüklerini bir ay içinde yerine getirmeyen rehin ve hapis hakkı sahipleri, bu hakların kendilerine sağladığı rüçhan haklarını kaybederler. Ayrıca, müflisin mallarını iflas dairesi emrine vermesinden maksat, malı elinde bulunduranların, malı bizzat götürüp iflas dairesine teslim etmeleri değildir. Bu kimselerin müflise ait malın kendilerinde olduğunu ve iflas dairesinin emrine hazır bulunduğunu bildirimleri yeterlidir Malı gidip teslim almak iflas dairesine ait bir görevdir⁴⁴.

5 - İlandan itibaren, en geç on gün içinde ve ilanda belirtilen yer, gün ve saatte, birinci alacaklılar toplantısının yapılacağı, alacaklıların bu toplantıya gelmeleri veya vekil göndermeleri, müflis ile müşterek borçlu olanların ve kefillerinin ve müflisle birlikte borcu tekeffül eden kimselerin toplantıda bulunmaya hakları olduğu (İİK. m. 219/II- 4) hususları belirtilir.

Birinci alacaklılar toplantısı için, adi tasfiye ilanında yer alan bu duyuru dışında, ayrıca özel bir ilan yapılmaz.

⁴⁴ KURU, B.; İcra v İflas Hukuku , C.4, s. 3141.

Ayrıca iflas dairesi hazırlayıp ilan ettiği bu adi tasfiye ilanının bir örneğini, kamu alacaklarının da iflas masasına yazılmasını sağlamak için, bulunduğu yerdeki kamu idarelerine de gönderir (6183 s. K, m. 100/II).

İKİNCİ BÖLÜM

İFLAS İDARESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ, SEÇİMİ VE VAZİFELERİ

I- İFLAS İDARESİNİN TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ

İflas dairesi tarafından yapılan ilan (İİK. m. 219/I) üzerine alacaklılar, alacaklarını bildirirler. Ancak alacaklıların alacaklarını re'sen almaları söz konusu olamaz. Masaya giren müflise ait malları tespit ederek, bunları satıp bedelini alacaklılara paylaştıracak bir organa ihtiyaç vardır ki; bu organ da iflas idaresidir.

A) Geniş Anlamda İflas İdaresi – Dar Anlamda İflas İdaresi

Adi iflas tasfiyesi, dört aşamaya ayrılır. Birinci aşama, iflas kararının verilmesinden birinci alacaklılar toplanmasına kadar olan aşama; ikinci aşama, birinci alacaklılar toplanmasından ikinci alacaklılar toplanmasına kadar olan aşama; üçüncü aşama, ikinci alacaklılar toplanmasından iflasın kapanmasına kadar olan aşama ve dördüncü aşama ise; her iflas tasfiyesinde rastlanmayan iflasın kapanmasından sonraki aşamadır⁴⁵. İflas idaresi, bu aşamaların hepsinde bulunmaz, sadece bir kısmında bulunur. İflas dairesi, birinci aşamada mutlaka görevlidir. İflas dairesi tasfiyenin hazırlık çalışmalarını yapar, müflisin mallarının defterini tutar ve gereken muhafaza tedbirlerini alır. Eğer birinci alacaklılar toplanması mümkün olmazsa, iflas idaresi seçilemeyeceğinden, iflas dairesi ikinci alacaklılar toplanmasına kadar tasfiyeye devam eder. İkinci alacaklılar toplanması da teşekkül etmezse; iflas dairesi, iflas kapanıncaya kadar masayı idare eder. Ancak eğer iflas idaresi birinci alacaklılar toplanmasında seçilirse, iflas dairesi masayı idare ve tasfiye görevini iflas idaresine devreder. İflas idaresi de iflasın kapanmasına kadar gerekli

⁴⁵ YILMAZ, E.; s. 5.

işlemleri yapar. İflasın kapanmasından sonra, yeni mal bulunması halinde, bu malları iflas dairesi tasfiye eder. Bu durumda iflas idaresi kavramı, dar ve geniş olarak ele alınabilir. Geniş anlamda iflas idaresi kavramı içine, hem iflas dairesi hem de iflas idaresi girmektedir⁴⁶. Dar anlamda iflas idaresi kavramının içine ise, alacaklılar toplantısında özel kişiler tarafından seçilen ve alacaklılar toplanmasından iflasın kapanmasına kadar görevli olan organ iflas idaresi girmektedir⁴⁷.

Tezimizde, dar anlamda iflas idaresini inceleyeceğiz, ancak yapılan açıklamalar, iflas idaresi seçilmemesi durumunda, onun görevini yapan iflas dairesi hakkında da geçerlidir.

B) İflas İdaresinin Hukuki Niteliği

İflas tasfiyesinin amacı, İİK. m. 184'te belirtildiği üzere, müflisin haczedilebilen tüm mallarının paraya çevrilerek iflas alacaklılarına tahsis edilmesidir. İflasta tasfiye, üç temel aşamadan oluşur. Bunlar; masanın teşkili, masanın idaresi ve masanın tasfiyesi aşamalarıdır. Masanın tasfiyesi aşamasında önemli bir rol oynayan iflas idaresinin yaptığı işlemleri, hangi sıfatla yaptığı, iflas hukukunun önemli bir sorunudur. Doktrinde bu konuda farklı görüşler bulunmaktadır. Bunlar:

- İflas idaresinin müflisin kanuni mümessili olduğu görüşü⁴⁸,
- İflas idaresinin alacaklıların kanuni mümessili olduğu görüşü⁴⁹,

⁴⁶ YILMAZ, E.; s. 6.

⁴⁷ YILMAZ, E.; s. 7.

⁴⁸ JEAGER E./LENT F.; Konkursordnung mit Einführungsgsgestzen, I.Bang, 8. Auflage, Berlin, 1978, s. 88'dan naklen YILMAZ, E.; s. 28.

⁴⁹ KOHLER, I.; Lehrbuch des Konkursrechts, Struttgart, s. 1891, s.370 'den 109'dan naklen

YILMAZ, E.; s. 32; MÜLLER, H.; Die Stellung im Konkurs und Nachlassverfahren, BISchK 14, s.109'dan naklen YILMAZ, E.; s. 32.

- İflas idaresi bazen alacaklıların, bazen müflisin kanuni mümessili olduğu görüşü⁵⁰,
- İflas idaresinin kamu görevi yapan bir organ olduğu görüşü⁵¹,
- İflas idaresinin hem kamu görevi yapan, hem de alacaklılar topluluğunun organı olduğu görüşü⁵²,
- İflas idaresinin tarafsız olduğu görüşü⁵³,
- İflas idaresinin iflas masasının kanuni mümessili olduğu görüşüdür⁵⁴.

İflas idaresi müflisin kanuni mümessilidir görüşüne göre; iflasın açılmasıyla müflise ait mallar masaya girer ve müflis, masaya giren mallar üzerinde mülkiyet hakkını kaybetmez ancak, bu mallar üzerindeki tasarruf yetkisi kısıtlanır. İşte, müflisin kaybettiği tasarruf yetkisini, müflis adına, iflas idaresi kullanır. İflas idaresi, bu görüşe göre, müflisin kanuni temsilcisi sıfatını, müflisin iradesinden değil, doğrudan doğruya kanundan alır. Mümessilin yaptığı işlemlerin temsil edileni bağladığı gibi, iflas idaresinin yaptığı işlemler de iflasın kaldırılmasından sonra dahi

⁵⁰ **SCOCH, H.;** Die Juristische Natur Der Pfändung und Der Vermögensschlagnahme im Konkurs, Diss, Zürich, 1940, s.81'den naklen **YILMAZ, E.;** s. 35.

⁵¹ **PAGENSTECHER, M., GRİMM, M.;** Der Konkurs, 4. Auflage, München, 1968, s.42'den naklen **YILMAZ, E.;** s. 36.

⁵² **BALLOF, K. H.;** Die Rechtliche Stellung des Konkursverwalter, Diss, Leipzig, 1928, s.29'dan naklen **YILMAZ, E.;** s. 40.

⁵³ **DÖLLE, H.;** Neutrales Handeln in Privatrecht, Festschrift Fritz Schulz, 2. Band, Jena, 1951, s. 268'den naklen **YILMAZ, E.;** s. 41.

⁵⁴ **BÖTTICHER, E.;** Die Konkursmasse als Rechstraeger und der Konkursverwalter als ihr Organ, ZZP 77, 1964, s. 55'den 109'dan naklen **YILMAZ, E.;** s. 32 ; **SOLENTHALER, W.;** Der Widerruf, des Konkurses, Diss, Zürich, 1958, s. 30'den nakleden **YILMAZ, E.;** s. 43; **PAGENSTECHER, M., GRİMM, M.;** s. 12'den naklen **YILMAZ, E.;** s.43.

müflisi bağlar. Bu durum da, iflas idaresinin müflisin kanuni temsilcisi olduğu görüşünü savunanlar için dayanak gösterilmektedir⁵⁵. Ancak bu görüş, mümessilin temsil ettiği kişinin yararlarını gözetmesi gerektiği, oysa iflas idaresinin yalnız müflisin yararlarını değil, alacaklıların da yararlarını gözettiği gerekçesi ile eleştirilmektedir⁵⁶.

İflas idaresi, alacaklıların kanuni mümessilidir görüşüne göre; alacaklılar iflasın açılmasıyla müflisin malvarlığı üzerinde bir hak kazanırlar ve alacaklılar, bu hakları kullanmak için, iflas idaresini temsilci olarak kullanırlar⁵⁷. Oysa iflas idaresi, alacaklıların kanuni mümessili olsaydı, sadece alacaklıların menfaatlerini korurdu, halbuki iflas idaresi, alacaklıların yanında, müflisin de menfaatlerini korumaktadır denilmek suretiyle, bu görüş de eleştirilmiştir⁵⁸.

İflas idaresi, bazen alacaklıların bazen müflisin kanuni mümessili olarak hareket eder, görüşüne göre; iflas idaresi, bazen alacaklıların bazen de müflisin kanuni mümessili olarak hareket eder⁵⁹. Bu görüş, alacaklılar ve müflisin zıt yarar

⁵⁵ **SCOCH, H.;** s.80'den naklen **YILMAZ, E.;** s. 29.

⁵⁶ **ÖZSUNAY, E.;** Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu, 2. Bası, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1974, s.42; **TUNÇOMAĞ, K.;** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınevi, İstanbul, 1972, s.249; **KURU, B.;** İflas ve Konkordato Hukuku, 5. Bası, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1992, s. 181.

⁵⁷ **UMAR, B.;** Türk İcra ve İflas Hukukunun Tarihsel Gelişmesi ve Genel Teorisi, İnkılap Kitapevi, İzmir, 1973, s. 266.

⁵⁸ **SCOCH, H.;** s.13'den naklen **YILMAZ, E.;** s. 34; **MÜLLER, H.;** s. 21'den naklen **YILMAZ, E.;** s. 34; **JEAGER E./LENT F.;** s. 86'dan 12'den naklen **YILMAZ, E.;** s.35.

⁵⁹ **SCOCH, H.;** s.13'den naklen **YILMAZ, E.;** s. 35.

sahipleri oldukları, bir kimsenin de aynı anda zıt yarar sahibi olanların temsilcisi olmasının düşünölemeyeceği gerekçesiyle eleştirilmektedir⁶⁰.

İflas idaresi, kamu görevi yapan bir organdır görüşüne göre; iflas idaresi ne müflisin ne de iflas alacaklıların temsilcisidir; çünkü iflas idaresi, görevini müflisten ya da alacaklılardan değil, doğrudan doğruya kanundan alır. Kanun koyucu iflası, kamu düzeninden kabul etmiştir. İflas idaresi, kamu yararı gereğince, devletin cebri icra gücünün devredildiği bir organdır⁶¹. Bu nedenle kamu görevini yapmaktadır. Bunun yanında, İcra ve İflas memurları hakkında uygulanacak bazı hükümlerin, iflas idaresi hakkında da geçerli olduğu (İİK. m. 227) belirtilerek, iflas idaresinin kamu görevi yapan bir organ olduğu görüşüne dayanak gösterilmektedir⁶². Bu görüş, iflas idaresinin özel hukuku ilgilendiren işlemleri de gerçekleştirdiği belirtilerek eleştirilmektedir⁶³. Buna göre, eğer iflas idaresi devletin cebri icra gücünü kullanması nedeniyle, kamu görevini yapan bir organ olsaydı, iflas idaresinin takip ettiği davalardaki yargılama giderlerini masaya yüklememek gerekirdi. Oysa iflas idaresinin takip ettiği davalara ait giderler, masa borcu olarak ödenmektedir⁶⁴. Ayrıca eğer, iflas idaresi sadece kamu yararına yönelik dava açsaydı, elde edilen ilamın müflis için kesin hüküm teşkil etmemesi gerekirdi⁶⁵. Oysa iflas idaresinin açmış

⁶⁰ **SCOCH, H.**; s.81'den naklen **YILMAZ, E.**; s. 36; **UMAR, B.**; s. 265.

⁶¹ **SCOCH, H.**; s.82'den naklen **YILMAZ, E.**; s. 37.

⁶² **UMAR, B.**; s. 267.

⁶³ **BALLOF, K.H.**; s. 29'dan naklen **YILMAZ, E.**; s. 38; **PAGENSTECHE, M., GRİMM, M.**; s. 24'den nakleden **YILMAZ, E.**; s.38.

⁶⁴ **KURU, B.**; İflas ve Konkordato Hukuku, s. 172.

⁶⁵ **FRIESLEBEN, H.**; Schuldbetreibung und Konkurs Nach Schweizerischem Recht, Band II, 2. Auflage, Zürich, 1968, s.27'den naklen **YILMAZ, E.**; s. 39.

olduğu davada alınan hüküm, müflis için kesin hüküm teşkil eder⁶⁶. İİK.'nın 227'nci maddesinde, icra ve iflas memurları hakkındaki bazı hükümlerin, iflas idaresi hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir; ancak bu hükümlerin iflas idaresine sırf resmi bir nitelik vermeyeceğı belirtilerek, bu görüş de eleştirilmiştir⁶⁷.

İflas idaresi, iflas masasının kanuni mümessilidir görüşüne göre; iflas açıldığı zaman, müflisin haczi caiz malları bir masa teşkil eder. Borçlunun iflas açıldıktan sonra, masaya ait mallar üzerinde yapacağı her türlü tasarrufu alacaklılara karşı hükümsüzdür. İflas açılmakla teşkil olunan iflas masasındaki mallar üzerindeki tasarruf yetkisi, iflas idaresine verilmiştir. Bu durumda, masa, tüzel kişiliğe oldukça yaklaşmaktadır. Ancak, iflas masasının tüzel kişiliğe benzetilmesi eleştirilmektedir⁶⁸. İflas masası tüzel kişi olmamakla beraber, tüzel kişiliğe yaklaşan, kendine özgü bir hukuk süjesidir⁶⁹. Müflisin ve alacaklıların karşılıklı yararlarını uzlaştıran bir organdır. İflas idaresi, sadece müflisin ya da sadece alacaklının yararlarına hizmet etmez.

Bu durumda, iflas idaresi hakkındaki tüm görüşleri iki grupta toplanabilir⁷⁰:

- 1- İflas idaresi, belli bir kişinin yararını gerçekleştirir.
- 2- İflas idaresi, belli bir kişinin veya kişilerin değil, ortak bir yararın gerçekleşmesi için çalışır.

İcra ve İflas Kanunu'nda, iflas idaresinin iflas masasının kanuni temsilcisi olduğu görüşünü kabul edilmiştir. Buna göre iflas idaresi, masanın bir organıdır.

⁶⁶ YILMAZ, E.; s. 39.

⁶⁷ YILMAZ, E.; s. 39.

⁶⁸ SCOCH, H.; s.82'den naklen YILMAZ, E.; s. 36; UMAR, B.; s. 266.

⁶⁹ YILMAZ, E.; s. 55.

⁷⁰ YILMAZ, E.; s. 46.

Kanun koyucu tarafından, iflas masası adeta bir tüzel kişi olarak kabul edilerek iflas idaresi, masanın kanuni mümessilidir denilmektedir⁷¹. İflas masası adına tüm işlemleri yürütmek, dava açmak, açılan davada masayı temsil etmek, takip açma, masa adına ödeme yapmak, yapılan ödemeleri kabul etmek, masaya giren mal ve haklarla ilgili vergi yükümlülüklerini yerine getirmek iflas idaresinin yetki ve görevleri arasındadır.

İflas kararından sonra, iflas masası ile ilgili dava ve takiplerin iflas idaresi tarafından açılıp yürütülmesi gerekir. İflas kararı verilmeden önce, müflis tarafından veya müflise karşı açılmış olan dava ve takiplere iflas idaresi tarafından devam edilir. Ancak, müflis hakkında iflasın kaldırılmasına (İİK. m. 182) veya iflasın kapatılmasına (İİK. m. 254) karar verilmişse, bu kararlar, iflas hali sona ermiş olduğundan, iflas idaresinin de görevi son bulur. Müflis hakkında açılmış olan davalara iflas idaresi, kaldığı yerden devam eder. Yani masa ile ilgili davalarda takip yetkisi müflise değil, iflas idaresine aittir. Bu nedenle müflis, bu davalarda tanık olabilir, yemin, müflisin şahsına değil, iflas idaresine yöneltilir; müflis, böyle davalarda verilen kararı temyiz edemez, temyiz etme yetkisi, iflas idaresine aittir.

O halde iflas idaresinin, müflisin veya alacaklının temsilcisi değil, iflas masasının kanuni mümessili olduğu sonucuna varılabilir. Bu durumda, iflas masasının tek bir kanuni temsilcisi vardır, o da iflas idaresidir. Masanın idaresi ve tasfiyesi için gerekli bütün işlemlerde masayı, iflas idaresi temsil eder. Bütün alacaklılar anlaşsa bile, iflas masasını dışarıya karşı temsil edemezler. İflas dairesinin masayı temsil yetkisi yoktur, iflas dairesi, sadece iflas idaresini denetleme yetkisine

⁷¹ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s. 664.

sahiptir (İİK. m. 223). İflas dairesi, iflas idaresinin işlemlerine karşı şikayet yoluna başvurabilir (İİK. m.227, 16).

II- İFLAS İDARESİNİN SEÇİLMESİ

İflas idaresinin nasıl oluşturulacağı konusunda iki sistem mevcuttur ⁷²:

- 1- İflas idaresinin mahkeme tarafından seçilmesi,
- 2- İflas idaresinin alacaklılar tarafından seçilmesi.

A) İflas İdaresinin Mahkeme Tarafından Seçilmesi

Bu sistemde iflas idaresini, mahkeme seçer⁷³. Bu sistem içinde de, değişik uygulamalara rastlanır. Örneğin, mahkemenin seçiminden önce, alacaklılar tarafından birinin önerilmesi üzerine mahkeme tarafından seçim yapılır⁷⁴ veya mahkeme, alacaklıların önerileriyle bağlı olmaksızın bir seçim yapar⁷⁵. Türk Hukuk Sisteminde iflas idaresinin mahkeme tarafından seçilmesi usulü kabul edilmemiştir.

B) İflas İdaresinin Alacaklılar Tarafından Seçilmesi

Bu sistemde, iflas idaresini alacaklılar seçer. Kanunumuzun benimsediği sistem de alacaklıların iflas idaresini seçtiği sistemdir.

III- HUKUK SİSTEMİMİZDE İFLAS İDARESİNİN SEÇİMİ

İflas idaresi, birinci alacaklılar toplanmasında ya da ikinci alacaklılar toplanmasında seçilir.

⁷² YILMAZ, E.; s. 59.

⁷³ MÜLLER, H.; s. 28'den naklen YILMAZ, E.; s. 59.

⁷⁴ JEAGER, E./ WEBER, F.; Konkursordnung mit Einführungsgesetzen, II. Band, Berlin, 1958, s.40'dan naklen YILMAZ, E.; s. 59.

⁷⁵ JEAGER, E./ WEBER, F.; s. 46'dan naklen YILMAZ, E.; s.59.

A) İflas İdaresinin Birinci Alacaklılar Toplanmasında Seçilmesi

Adi tasfiye ilanından sonra (İİK. m. 219/II-5) belirtilen yer, gün ve saatte toplanan alacaklılara, iflas müdürü ve ya yardımcısı başkanlık eder (İİK. m. 221/I, c.1). Bu ilk alacaklılar toplanmasına kimlerin katılabileceği, İİK. 219/II'nci maddesinin 5 inci fıkrasında “Alacaklılar, müflis, müflis ile müştereken borçlu olanlar, müflisin kefilleri ve borcu tekeffül eden diğer kimseler” şeklinde belirtilmiştir. Ancak, masa alacaklıları veya müflisten iflasın açılmasından sonra alacaklı olanlara, oy kullanma hakkı verilmez. Birinci alacaklılar toplantısına katılan müflisin kefilleri ve borcu tekeffül eden diğer kimselerin oy hakları yoktur. Çünkü özellikle kefillerin veya müteselsil borçluların borcu ödedikten sonra doğacak rücu haklarına istinaden taliki şarta bağlı olarak kayıt yaptırmaları halinde, bunların da oy kullanmalarına izin verilmez⁷⁶.

İkinci ve sonraki alacaklılar toplantılarına, alacaklı iflas idaresi tarafından araştırılmış ve masaya kaydedilmiş alacaklılar katılabilirken, ilk alacaklılar toplantısına maddi bir menfaatin varlığını ispat edebilen veya bunu hiç olmazsa inanılır derecede ortaya koyan alacaklılar katılabilirler⁷⁷. Yani bu toplantıya katılabilecek olan alacaklılar, toplantı gününe kadar alacağını masaya yazdırmış veya toplantı günü gelip yazdıran alacaklılardır⁷⁸. Bu toplantıya, masa alacaklıları ve istihkak iddiasında bulunanlar katılamazlar⁷⁹.

⁷⁶ ALTAY, S.; s. 1289.

⁷⁷ ÜSTÜNDAĞ, S.; s.140.

⁷⁸ KURU, B.; İcra v İflas Hukuku, C.4, s. 3156; KURU,B.; El Kitabı, s. 1098.

⁷⁹ DELİDUMAN, S.; İflas Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması, Seçkin Yayınları, Ankara, 2002, s.

a) İflas Bürosunun Oluşması ve Görevleri

Toplantıya başkanlık eden iflas müdürü ya da yardımcısı, alacaklı oldukları tercihan ellerinde noter veya ipotek senedi gibi resmi senetle yahut İİK.'nun 68b ve 150ı maddelerinde belirtilen belgelerle sabit olan kişilerden bir veya iki alacaklı veya temsilcileri ile birlikte bir büro oluşturur. Buna, iflas bürosu denir⁸⁰ (İİK. m. 221/I, c.2). Doktrinde, büronun oluşumuna karşı şikayet yoluna başvurulamayacağını savunan görüşler olduğu gibi⁸¹, aksi görüşte olanlar⁸² da vardır. Yargıtay, ikinci görüş doğrultusunda içtihatlarında bulunmuştur. Keza, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 9.5.1990 tarih, 1989/8898 Esas ve 1989/3708 Karar sayılı ilamına göre, birinci alacaklılar toplantısında teşkil eden büronun oluşumuna ve aday seçimine ilişkin alacaklılar toplanmasında alınan kararlara karşı alacaklılar, yedi gün içinde şikayet yoluyla icra mahkemesine başvurabilirler⁸³.

İflas bürosunun görevleri birinci alacaklılar toplantısına katılmak isteyen ve alacaklı olduklarını ileri süren kişilerin reylerinin muteber olup olmayacağı hakkındaki uyuşmazlığı çözmek (İİK. m. 221/IV, c.1) yani alacaklı olduklarını ileri süren kişilerin ellerindeki belgelere göre alacaklı olup olmadıklarını ve alacaklı iseler ne kadar alacaklı olduklarını belirlemektir⁸⁴. İflas bürosunun bu kararı, sadece o toplantı için sonuç doğurur, yani geçici bir karakter taşır. Alacakların tahkiki görevi, iflas idaresine ait olduğu için, bu husus iflas idaresi tarafından yerine getirilir.

⁸⁰ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.561.

⁸¹ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3158.

⁸² ÜSTÜNDAĞ, S.; s.318.

⁸³ Meşe İctihat ve Mevzuat Bankası

⁸⁴ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s. 561.

Bu büronun kararlarına karşı, alacaklılar ve müflis, toplantı tarihinden itibaren yedi gün içinde, şikayet yolu ile icra mahkemesine başvurabilirler. Şikayet sebebinin yerinde görülmesi ancak karar ekseriyetinin bozulması halinde nazara alınır, aksi takdirde şikayet reddedilir (İİK. m. 221/IV). İcra mahkemesinin bu konuda vereceği karar, İİK. 363'üncü maddesinde düzenlenmediği için temyiz edilemez, kesin niteliktedir.

b) Birinci Alacaklılar Toplanması Yeter ve Karar Sayısı

Kendileri veya temsilcileri bulunan alacaklılar, alacak tutarının en az dörtte birini temsil etmeleri halinde, toplantı yeter sayısı tamamlanmış olur. Eğer toplantıda bulunanlar, beş kişiden az ise, bu kişilerin alacak tutarının yarısına sahip olmaları gerekir (İİK. m. 221/II).

Bir alacaklı varsa, bu alacaklının toplantıya katılması ile toplantı yeter sayısı sağlanmış olur⁸⁵. İki alacaklı varsa ve bunlardan birisi toplantıya katılırsa, toplantı yeter sayısı oluşmuş sayılır. Toplantı yeter sayısının kesirli olması halinde, toplantıyı kolaylaştırmak için kesirlerin nazara alınmaması gerekir ⁸⁶.

Birinci alacaklılar toplanmasında kararlar, alacak tutarı ekseriyeti ile alınır (İİK. m. 221/III).

Yukarıda belirtilen toplantı ve karar yeter sayılarının belirlenmesinde, alacağın niteliği, bu anlamda alacağın adi, rehinli veya imtiyazlı olup olmadığı önem taşımaz. Her alacaklının, birden fazla alacağa sahip olsa bile, bir oy hakkı vardır. Temsilciler, temsil ettikleri alacaklı sayısı kadar oy hakkına sahiptirler.

⁸⁵ UYAR, T. ; C. 10, s. 16238.

⁸⁶ BERKİN, N.; s.318.

c) İflas İdaresinin Birinci Alacaklılar Toplanmasında Seçilememesi

Birinci alacaklılar toplantısında, toplantı veya karar yetersayısının oluşmaması halinde, durum bir tutanak ile tespit edilir (İİK. m. 222). Bu durumda, iflas dairesi, ikinci alacaklılar toplantısına kadar (İİK. m. 237 vd.), iflas idaresinin görevini üstlenerek masayı idare eder ve tasfiyeye başlar⁸⁷. Bu aşamada, iflas idaresi (İİK. m. 223) seçilmemiş olduğu için, iflas dairesi masayı idare eder ve tasfiye işlemlerine başlar. İflas dairesi, İİK. m. 224, 228 ve 229'daki yetkileri kullanır, ancak üçüncü kişilerin istihkak iddialarını ve önemli kararları ikinci alacaklılar toplanmasına bırakması gerekir⁸⁸.

B) İflas İdaresinin İkinci Alacaklılar Toplanmasında Seçilmesi

Birinci alacaklılar toplantısı yapılamamışsa, iflas idaresi seçilmemiş demektir. Bu durumda, masayı ikinci alacaklılar toplanmasına kadar, iflas dairesi idare eder. Bu halde, iflas idaresinin ikinci alacaklılar toplanması tarafından seçilmesi gerekir. İkinci alacaklılar toplantısında toplantı ve karar yeter sayısı, birinci alacaklılar toplantısında olduğu gibidir. İİK. m. 239'a göre, eğer ikinci alacaklılar toplantısında da toplantı ya da karar nisabı oluşmazsa, bu durum bir tutanakla tespit edilir ve iflas kapanıncaya kadar (İİK. m. 254), iflas dairesi tasfiye işlemlerine devam eder.

C) İflas İdaresinin Teşkili

İflas idaresinin seçimi, toplantıları, görevleri ve iflas dairesi ile ilişkileri İİK. m.223'te düzenlenmiştir. Buna göre;

⁸⁷ KURU, B./ARSLAN, R./YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.562.

⁸⁸ ANSAY, S.Ş.; Hukuk, İcra ve İflas Usulleri, 5. Baskı, İstiklal Matbaası, Ankara, 1960, s.276.

İflas idaresi, üç kişiden oluşur (İİK. m. 223/I.c.1). İflas idaresinde görev alan kişilere, iflas idare memuru ya da tasfiye memuru denilir⁸⁹. Birinci alacaklılar toplantısında, toplantı ve karar yetersayısı sağlandığı takdirde -daha sonra icra mahkemesine sunmak üzere- altı aday seçilir. Bu adaylardan dört tanesi “alacaklılarına göre çoğunluğu temsil eden alacaklılar” tarafından seçilir (İİK. m. 223/I.c.2 ve 3).

Aday olarak seçilecek kişilerin iflas tasfiyesi konusunda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olması gerekir. Uygulamada daha çok, avukatlar veya avukatlarla birlikte muhasebeciler de seçilmektedir. İflas dairesi memurları, iflas idaresine seçilemezler⁹⁰. Çünkü iflasın tasfiyesinde, iflas idaresi ve iflas dairesi ayrı ayrı iflas organlarıdır ve iflas idaresi, iflas dairesinin denetiminde çalışır (İİK. m. 223/V). Buna karşın müflis de, iflas idare üyesi olarak seçilemez⁹¹. Tüzel kişiler de iflas idaresine seçilemezler⁹².

İcra mahkemesi, alacaklılar toplantısında seçilip kendisine bildirilen altı adaydan üç kişiyi; ikisini, alacak çoğunluğuna sahip alacaklıların gösterdiği dört kişi arasından, birisini de, alacaklı çoğunluğunu gösterdiği iki kişi arasından iflas idare memuru olarak seçer. İcra mahkemesinin bu konudaki kararı İİK.’nın 363’üncü maddesinde düzenlenmediği için temyiz edilemez.

⁸⁹ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.563; UYAR, T. ; C. 10, s. 16251.

⁹⁰ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3169, YILMAZ, E.; s.68, ÜSTÜNDAĞ, S. ; s. 150; ALTAY, S.; C. 2, s. 1304; GÜRDOĞAN, B.; s. 128; MUŞUL, T.; s. 1064; PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN,M.S./ÖZEKES,M.; s. 486.

⁹¹ YILMAZ, E.; s.68, KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3169, PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN,M.S./ÖZEKES,M.; s. 486; OKSAY, M/KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A; C.4, s. 5058.

⁹² YILMAZ, E.; s. 71; ÜSTÜNDAĞ, S.; s.150; ALTAY, S.; s.1304.

İflas idaresi seçildikten sonra, iflas tasfiyesi iflas dairesi tarafından, iflas idaresine devredilir (İİK. m. 223/II). Eğer iflas idaresi birinci alacaklılar toplantısında, toplantı yetersayı ya da karar yetersayısının oluşmaması nedeniyle seçilemezse, iflas idaresinin görevleri, iflas dairesince yerine getirilir.

Seçim sonucu, birinci alacaklılar toplantısına başkanlık eden iflas dairesi müdürü tarafından, iflas idaresine seçilenlere bildirilir. Seçilenlerin seçimi kabul edip etmeyeceklerini düşünmeleri için süre verilir. İflas idaresinin görevi, seçim ile derhal başlamaz, seçilenlerin bu görevi kabul etmeleri ile başlar⁹³.

İflas idaresine seçilenlerin bu görevi kabul zorunluluğu yoktur⁹⁴. İflas idaresine seçilenler bu görevi kabul etmezlerse, iflas dairesi yeni bir seçim yapmak üzere birinci alacaklılar toplantısını yeniden toplantıya çağırır⁹⁵. Bu halde, yeni toplantıya kadar, iflas dairesinin göreve devam etmesi gerekir.⁹⁶

D) İflas İdaresi Seçiminin Bozulması/Düzeltilmesi

İİK.'nın 225' inci maddesine göre, alacaklılar toplantısının kararlarına karşı her alacaklı, yedi gün içinde, icra mahkemesine şikayet yoluna başvurulabilir. İcra mahkemesi, iflas dairesinin mütalaasını aldıktan sonra, icabında şikayet edeni ve dinlenmelerini isteyen alacaklıları da dinledikten sonra, kısa bir zamanda karar verir.

İflas alacaklısı olmayanların şikayet hakkı yoktur. Doktrinde, toplantıya katılsın ya da katılmasın her alacaklının şikayet hakkı olup olmadığı konusunda, farklı görüşler bulunmaktadır. Hakim görüşe göre, kararın oluşmasına olumlu oy

⁹³ YILMAZ, E.; s. 78.

⁹⁴ KURU, B.; El Kitabı, s.276.

⁹⁵ KURU, B.; İflas ve Konkordato Hukuku , s.276.

⁹⁶ YILMAZ, E.; s. 77.

veren kimsenin şikayet hakkı olmamalıdır. Çünkü bu alacaklı, kararın doğru olduğunu benimseyerek olumlu oy vermek suretiyle kararın oluşmasına katılmıştır⁹⁷.

Alacaklılar toplantısının kararı, müflisin yararına aykırı ise, müflisin de şikayet hakkı vardır⁹⁸. İflas dairesine de, alacaklılar toplantısının bu kararına karşı şikayet hakkı tanımak gerekir⁹⁹. Çünkü iflas idaresinin, iflas dairesinin denetimine tabi olduğu İİK. m. 223/V'te açıkça belirtilmiştir ve iflas dairesi, alacaklıların menfaatine uygun olmayan bütün tedbirlere karşı kanuna ve hadiseye uygun görmediklerine karşı şikayet yoluna başvurabilir. İcra mahkemesi dahi, re'sen seçimin düzeltilmesine karar verebilir.

Şikayet süresi, kararın verildiği tarihten itibaren, yedi gündür (İİK m. 225). Alacaklılar toplantısında bulunmayan alacaklılar yönünden, Kanunumuzda bir düzenleme yoktur. Alacaklılar için, kararın öğrenildiği tarihten itibaren şikayet süresinin başlaması kabul edilebilir. Ancak böyle bir durumda, her alacaklı için bu durum, belirsizliği ifade eder ve tasfiyenin gerçekleştirilmesini güçleştirir. Bu nedenle, İİK.'nin 225'inci maddesi, şikayete ilişkin m. 16/II'deki süresiz şikayetin burada uygulanmayacağını kabul ederek, açıkça şikayet süresini yedi gün olarak belirtmiştir. Toplantıya katılsın ya da katılmasın her alacaklı için şikayet süresinin başlangıcını, alacaklılar toplantısının karar tarihi olarak belirlemek gerekir¹⁰⁰. Ancak iflas idaresi kamu düzenine aykırı bir şekilde seçilmişse, örneğin Türk vatandaşlığı şartı ihlal edilmişse, süresiz şikayet yoluna başvurulması gerekir¹⁰¹. Şikayet, icra

⁹⁷ ERİŞ, G.; Uygulamalı İflas ve Konkordato Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara, 1991, s. 651.

⁹⁸ ALTAY, S.; s.1296; YILMAZ, E.; s. 77.

⁹⁹ YILMAZ, E.; s. 76.

¹⁰⁰ ERİŞ, G.; s. 652.

¹⁰¹ YILMAZ, E.; s. 85

mahkemelerinde basit yargılama usulü ile incelenir. Şikayet üzerine mahkeme tarafından verilen karar, temyiz edilemez, çünkü bu kararlar İİK.'nın 363'üncü maddesinde düzenlenmemiştir.

E) İflas İdaresi Hakkında Uygulanacak İcra ve İflas Dairesine İlişkin Hükümler

İcra ve iflas daireleri hakkında bazı hükümler, iflas idaresi hakkında da uygulanır.

İflas idaresi üyeleri, yaptıkları bütün işlemler ile kendilerine yapılan talepler hakkında, bir tutanak düzenlemek zorundadır. İİK. m. 227/I'de, sadece İİK'nun 8 inci maddesinin 1 ve 2'nci fıkrasına atıf yapıp, 3'üncü fıkrasına atıf yapılmadığından, iflas idaresinin düzenlediği tutanaklar, aksi ispat edilinceye kadar geçerli sayılmazlar. Bu durum, iflas idaresinin resmi bir organ olarak kabul edilmemesinin bir sonucudur¹⁰². Ancak, iflas idaresi tarafından düzenlenen tutanakların adi senet olarak kabul edilmesi gerekir¹⁰³. Tutulan tutanakları ilgililer görebilir ve bunlardan bir örnek alabilirler (İİK. m. 8).

İflas idare üyeleri, aldıkları paraları, kıymetli evrakı ve değerli şeyleri en geç ertesi iş günü çalışma saati sonuna kadar, bankaya yatırmaya (banka bulunmayan yerlerde icra kasasında saklamaya) mecburdurlar (İİK. m. 9, 227/I). İflas idaresi, paralar, kıymetli evrak ve diğer değerli şeyleri yatırmaz ve bunlar kaybolur veya zarara uğrarsa, iflas idaresi sorumlu olur. Bankaya yatırılan paralar, iflas masası

¹⁰² BERKİN, N.; s. 336.

¹⁰³ YILMAZ, E.; s. 86.

adına yatırılır ve bu paraların faiz, ikramiye ve diğer yararları da iflas mamasına ait olur¹⁰⁴.

İflas idaresi üyeleri, kendileri ile akit yapamazlar (İİK. m. 11). İflas idaresinin alacaklı ile müflis arasındaki menfaat mücadelesinde, tamamen tarafsız bir şekilde tasfiye işlemlerini gerçekleştirmesi gerekir. İflas idaresi üyelerinin, kişisel ve ekonomik olan bir işe bakması halinde, tarafsızlığının zarar görme ihtimali vardır. Bu nedenle Kanun, iflas idaresi üyelerinin kendileri ile işlem yapmalarını yasaklamıştır. Bu yasağa aykırı olarak yapılan akitler hükümsüzdür¹⁰⁵. İİK.'nın 11 inci maddesindeki yasağa aykırı yapılan akitler, mutlak olarak batıldır. Yapılan işlem, tarafların menfaatine olsa bile, taraflar rızaları ile bu butlanı bertaraf edemezler. Butlan, her ilgili tarafından ileri sürülebilir. Butlanın şikayet üzerine icra mahkemesi kararı ile tespit edilmesi gerekir ve şikayet, süreye tabi değildir¹⁰⁶.

İflas idaresi üyeleri, yaptıkları muamelelerden dolayı, her daire ve makam ile doğrudan doğruya yazışma yapabilirler (İİK. m. 359, 227/I).

İflas idaresi üyelerinin yaptıkları işlemlere karşı, şikayet yoluna başvurulabilir (İİK. m. 16, 227/I). Şikayet yoluna müflis, alacaklılar, iflas dairesi ve menfaati olan üçüncü kişiler başvurabilir (İİK. m. 223/V). İflas idaresi, icra mahkemesinin şikayet üzerine verdiği kararı temyiz edemez, bu karara uymak zorundadır (İİK. m. 227/II).

İflas idaresi hakkında, İİK. m. 10'a atıf yapılmadığından, iflas idare üyelerinin bazı yakınları ve kanuni mümessili olduğu kişilerin menfaatine olan işleri yapamayacağına ilişkin hüküm uygulanmaz (İİK m. 227). İİK. 227'nci maddesi,

¹⁰⁴ **ANSAY, S.Ş.;** s. 281; **YILMAZ, E.;** s. 87.

¹⁰⁵ **KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.;** İcra ve İflas Hukuku, s.57.

¹⁰⁶ **KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.;** İcra ve İflas Hukuku, s.59.

10'uncu maddeye atıf yapsaydı, bir çelişki ortaya çıkardı, çünkü 10'uncu maddede, icra ve iflas memurlarının kanuni mümessili olduğu bir kişinin yararına olan işlere bakamayacağı düzenlenmiştir. Oysa iflas idaresi üyeleri, masanın kanuni temsilcisi olup, bu yönde işlemler gerçekleştirir. Ayrıca, 10' uncu madde, iflas idaresi hakkında uygulansaydı, alacaklıların, iflas idaresi üyesi olarak seçilmemesi gerekirdi¹⁰⁷.

IV- İFLAS İDARESİ TOPLANTILARI

İflas idare üyelerinin veya herhangi bir alacaklının gündem belirlemek suretiyle yapacağı talep üzerine, iflas dairesi müdürünün toplantı gününden en az yedi gün önce göndereceği çağrı üzerine toplantı yapılır (İİK. m. 223/III, c.1).

İflas idaresi, kararlarını çoğunlukla alır ancak, toplantıya her üç iflas idare üyesinin de katılmaması halinde, iflas dairesi iflas idaresinin görevini üstlenir ve iflas idaresi adına tek başına karar alır. Toplantıya iflas idare üyelerinin birisinin veya ikisinin katılması halinde, iflas dairesi müdürü de toplantıya katılır. Karar alınmaması halinde, iflas müdürünün oyu doğrultusunda işlem yapılır (İİK. m. 223/c. 2,3). İflas idaresi, üç kişiden oluştuğuna göre, en az iki kişiyle karar alması gerekir.

İflas idare üyelerinin biri istifa etmişse, diğer iki iflas idare üyesi, çoğunluk olduğundan bahisle karar alamaz¹⁰⁸.

İflas masasına başvuran alacaklılar, İİK. m. 223/V uyarınca, tebligata elverişli adres göstermek ve Adalet Bakanlığınca çıkarılacak tarifiede gösterilecek yazı ve tebliğ masrafları için avans vermek şartıyla, iflas idaresince alınacak kararların kendilerine tebliğini isteyebilirler. Bu durumda, iflas idare memurlarının kararlarına

¹⁰⁷ ANSAY, S.Ş.; s. 281; YILMAZ, E.; s. 89.

¹⁰⁸ OSKAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN,A.; C. 4 , s. 5058.

karşı kanun yollarına başvuru süresi, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar (İİK. m. 223/VI).

V- İFLAS İDARESİNİN VAZİFELERİ

İflas idaresinin vazifeleri İİK'nun 226'ncı maddesinde düzenlenmiştir.

İflas idaresi;

- İstihkak iddiaları hakkında kabul, ret kararı verir (İİK. m. 228).
- Vadesi gelmiş alacakların tahsili için gerekli davaları açar ve takipleri yapar (İİK. m. 229/I).
- Acele satışları - kıymeti düşecek yahut muhafazası masraflı olacak şeylere ya da borsa veya piyasada fiyatı bulunan senet ve eşyalara ilişkin olanları- yapar (İİK. m. 229/II).
- İflas masasına bildirilen (yazdırılan) alacakları inceler (İİK. m. 230, 231).
- Sıra cetvelini düzenler (İİK. m. 232) ve reddettiği alacakları ret sebepleri ile birlikte sıra cetvelinde gösterir (İİK. m. 233).
- Takip ettiği davalarda, İİK. m. 226/c.2'de öngörülen sınıra kadar olan alacaklarda, doğrudan doğruya sulh olabilir ve tahkim sözleşmesi yapılabilir (İİK. m. 226/II). İflas idaresinin İİK. m. 226/c.2'de öngörülen sınırı aşan alacaklar hakkında sulh olabilmesi ya da tahkim sözleşmesi yapılabilmesi için, ikinci alacaklılar toplantısı tarafından bu konuda iflas idaresine özel yetki verilmiş olması gerekir (İİK. m. 226/II). İİK. m. 226. c.2'de sadece sulh halinden bahsedilmiş ise de, doktrinde feragat (HMK. m. 307) ve kabul (HMK. m. 308) yetkisi için de aynı hükmün uygulanması gerektiği savunulmaktadır¹⁰⁹.

¹⁰⁹ YILMAZ, E.; s.130; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku , C.4, s.3174, ANSAY, S.Ş.; s.280.

- İflas masasına giren mal ve hakları paraya çevirip (İİK. m. 241) elde ettiği paraları, düzenleyeceği pay cetveline göre, iflas alacaklıları arasında paylaştırır (İİK. m. 247) ve alacağını tamamen alamamış olan alacaklılara geri kalan alacakları için aciz vesikası (İİK. m. 251) düzenler.
- İflas masasındaki haczi caiz tüm mallar ve haklar paraya çevrildikten ve paralar alacaklılara dağıtıldıktan sonra, iflasın kapanmasına (İİK. m. 254) karar verilebilmesi için, son rapor hazırlayıp iflas kararını vermiş olan ticaret mahkemesine başvurur (İİK. m. 254).

A) İflas İdaresinin İstihkak Davaları Karşısındaki Durumu

İflas masasına girmiş olan bir mal hakkında, üçüncü kişi mülkiyet hakkına dayalı olarak, bu malın kendisine ait olduğunu ileri sürebileceği gibi (İİK. m. 228), Kanunda açıkça düzenlenmemiş olmasına rağmen, müflis masaya girmiş olan bir malın üçüncü kişiye ait olduğunu ileri sürerek, bu kişi yararına istihkak iddiasında bulunabilir¹¹⁰.

Haciz yolu ile takiplerde, istihkak iddiasına konu olan malın borçlunun elinde bulunması, borçlu ile üçüncü kişinin birlikte ellerinde bulundurmaları ya da sadece üçüncü kişinin elinde bulunması ihtimallerine göre, İcra ve İflas Kanunu'nda ayrı ayrı düzenlemeler mevcut olduğu halde, iflas yolu ile takiplerde sadece istihkak iddiasına konu malın iflas masasının elinde bulunması haline göre, İİK. 228'inci maddesinde düzenleme yapılmıştır. İİK. m. 228'de belirtilen iflastaki istihkak davaları ile, iflas idaresinin genel mahkemelerde Medeni Hukuk kurallarına göre açması gereken istihkak davalarını birbirinden ayırmak gerekir. İflasta istihkak

¹¹⁰ GÜNEREN, A.; İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s.1349.

prosedürünün uygulanabilmesi için, malın iflasın açıldığı anda müflisin veya iflas idaresinin elinde bulunması zorunluluğu vardır. İflasta istihkak prosedüründe; mal iflasın açıldığı tarihte müflisin elinde ise, İİK. m. 228 uyarınca, iflas idaresinin istihkak iddiasını kabul etmemesi üzerine, üçüncü kişi, iflas dairesinin tabi olduğu icra mahkemesinde istihkak davası açabilir. Buna karşılık, söz konusu malın üçüncü şahsın elinde bulunması ve üçüncü şahsın bu mala malik olduğunu ileri sürmesi durumunda, iflas idaresinin malı masaya dahil edebilmesi için, genel mahkemelerde, Türk Medeni Kanunu hükümleri uyarınca, istihkak davası açması gerekir.

a) İstihkak İddiasına Konu Olan Malın İflas Masasının Elinde Olması Halinde İstihkak Davası

İflasın açıldığı anda, müflisin haczi caiz bütün malları, nerede bulunursa bulunsun, iflas masasını oluşturur (İİK. m. 184). İflasın açılması kendisine tebliğ olunur olunmaz iflas dairesi, müflisin mallarının defterini tutmaya başlar. Müflisin elinde bulunan bütün mallar, tutulan deftere yazılır. Ancak üçüncü kişilerin mülkü olarak gösterilen yahut bunlar tarafından mülkiyet iddiası olunan mallar, deftere geçirilirken bunlar üzerindeki istihkak iddiaları da deftere şerh verilir.

Müflis ile üçüncü kişilerin bir taşınır malı birlikte ellerinde bulundurmaları halinde, mal, müflisin elinde sayılır ve iflas idaresi, üçüncü kişiler hakkında İİK.’nin 228’inci madde hükümlerini uygular. Taşınmazlar hakkında da istihkak iddiasında bulunulabilir. Bu iddia, tapu sicilineki kayda göre değerlendirilir. Taşınmaz, tapu siciline müflis adına kayıtlı ise, mal masanın elinde sayılır ve iflas idaresince İİK. m. 228’e göre işlem yapılır¹¹¹.

¹¹¹ BERKİN, N.; s.341; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3192; ÜSTÜNDAĞ, S.; s. 159.

İstihkak iddialarının adi tasfiye ilanından itibaren, bir ay içinde bildirilmesi gerekirse de, bu süre hak düşürücü süre olmadığından, bu süre geçtikten sonra da istihkak iddiasında bulunulabilir¹¹². Ancak, istihkak iddiasının bildirildiği tarihte, istihkak iddiasına konu olan mal satılmışsa, üçüncü şahıs artık malın bedeli üzerinde istihkak iddiasında bulunabilir.

Hacizde istihkak iddiasının konusunu mülkiyet, sınırlı ayni haklar ile önalm, alım ve geri alım gibi tapu kütüğüne şerh verilen kişisel haklar istihkak iddiasının konusunu oluştururken; iflasta, sadece mülkiyet hakkı istihkak iddiasının konusu olabilir¹¹³. Üçüncü kişilerin mülkiyet hakkı dışındaki haklara dayalı iddiaları, istihkak prosedürü dışında, sıra cetvelinin düzenlenmesi ve sıra cetveline itiraz yoluna göre karara bağlanır (İİK. m. 235). İflas idaresi, bu iddialardan kabul ettiklerini sıra cetveline geçirir, kabul etmediklerini ise reddeder. Üçüncü kişilerin reddedilen bu hakları için, sıra cetveline itiraz davası açmaları gerekir.

İflas idaresine yazılmış olan dilekçe ile veya iflas idaresine başvurularak tutanağa geçirilen sözlü bildirimde bulunularak istihkak iddiasında bulunulur. İflasta üçüncü kişiler tarafından ileri sürülen istihkak iddiaları, iflas idaresi tarafından incelenir. Bu inceleme sonucunda iflas idaresi, istihkak iddiasını ya kabul eder veya reddeder. İflas idaresi, istihkak iddiasını kabul etse bile, malı üçüncü kişiye, ikinci alacaklılar toplanmasına kadar vermemelidir. Çünkü ikinci alacaklılar

¹¹² ŞANAL, G.L.; İflasta İstihkak Davaları, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları, Ankara, 1977, s. 71.

¹¹³ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3193; ÜSTÜNDAĞ, S.; s. 157; MUŞUL, T.; s.1066; ALTAY, S.; C.2, s. 1368; BERKİN, N.; s.92; PEKCANITEZ, H./ ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M.; s.489.

toplanmasında, istihkak iddiasının reddine karar verebileceği gibi, İİK. m. 245 uyarınca bazı alacaklılar, davayı takip hakkının kendilerine devrini isteyebilir. İflas dairesi, müflis veya alacaklılar, iflas idaresinin istihkak iddiasının kabulüne ilişkin kararının kanuna ve hadiseye uygun olmadığı gerekçesi ile icra mahkemesine şikayet yoluyla başvurabilirler (İİK. m. 223/V-1).

İflas idaresi, istihkak iddiasını reddederse, üçüncü kişiye icra mahkemesinde istihkak davası açması için yedi günlük süre verir ve bu durumu üçüncü kişiye tebliğ eder (İİK. m. 228/II). İstihkak davasını açma süresi, iflas idaresinin istihkak iddiasını kabul etmediğini üçüncü kişiye bildirdiği tarihten itibaren yedi gündür. Bu süre, hak düşürücü süredir.

Üçüncü kişi, yedi gün içinde, istihkak davası açmazsa, masaya karşı istihkak iddiasından vazgeçmiş sayılır (İİK. m. 228/II, c. 2). Üçüncü kişinin bu vazgeçmesi, yalnız iflas masasına karşıdır, müflise karşı değildir. İflas kaldırılırsa (İİK. m. 182), üçüncü kişi, bu malı müflisten isteyebilir ve müflis bu talebi kabul etmezse, ona karşı genel mahkemelerde istihkak davası açabilir (TMK. m. 683).

İstihkak davasının davacısı, istihkak iddiasında bulunmuş ve bu iddiası kabul edilmemiş olan üçüncü kişidir. İstihkak davasının davalısı ise, iflas masasını temsilen iflas idaresidir. Eğer müflis de istihkak iddiasını kabul etmeyerek itiraz etmişse ve üçüncü kişinin hukuki yararı varsa, üçüncü kişinin, iflas idaresi yanında müflis de davalı olarak gösterebilmelidir¹¹⁴.

İflas idaresinin seçilemediği dönemde açılan istihkak davalarında, iflas dairesi davalı olarak gösterilir¹¹⁵ (İİK. m. 222).

¹¹⁴ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s. 569.

¹¹⁵ OKSAY, M./ KOÇAK,C./ DEYNEKLİ, A/ DOĞAN, A.; C.4, s.5088.

İflasta açılan istihkak davalarında görevli mahkeme, icra mahkemesidir (İİK. m. 228/II, c.1). İflastaki istihkak davasını düzenleyen İİK. m. 228’de istihkak davasına hangi yerdeki icra mahkemesinin bakabileceği belirtilmemiştir. Doktrinde, İİK. m. 154 ve 235’teki kuralların birlikte gözetilerek iflasta karar veren ticaret mahkemesinin yargı çevresindeki icra mahkemesinin yetkili olduğu belirtilmektedir¹¹⁶.

İstihkak davaları, genel hükümler uyarınca ve basit yargılama usulüne göre (HMK. m. 316-322) görülür (İİK. m. 228/III).

Hacizde istihkak davaları hakkındaki usul hükümleri (İİK. m. 97) ve özellikle ispat yükü ile ilgili hükümler (İİK. m. 97/a), niteliğine aykırı düşmedikçe, iflastaki istihkak davaları hakkında da uygulanır¹¹⁷. İcra mahkemesi istihkak davasını açan üçüncü kişiden, masanın muhtemel zararlarına karşı, teminat göstermesini isteyebilir (İİK. m. 228/IV).

İstihkak davası devam ettiği sırada, iflas kaldırılırsa (İİK. m. 182), müflis davaya devam etmediği takdirde, esas hakkında karar verilmesine gerek kalmaması nedeniyle, icra mahkemesinin davanın reddine karar verilmesi gerekir¹¹⁸.

Yargılama sonunda, icra mahkemesi, üçüncü kişinin istihkak iddiasını haklı bulursa, davanın kabulüne ve dava konusu malın iflas masasından çıkarılmasına

¹¹⁶ **YILMAZ, E.**; s. 141; **KURU, B.**; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3197; **BERKİN, N.**; s. 346; **OKSAY, M./ KOÇAK,C./ DEYNEKLİ, A./ DOĞAN, A.**; C.4, s.5087; **PEKCANITEZ, H./ ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M.**; s.489.

¹¹⁷ **KURU, B.**; İcra ve iflas Hukuku, C.4, 3198; **POSTACIOĞLU, İ.**; s.73.

¹¹⁸ **POSTACIOĞLU, İ.**; s.70.

karar verir. Davanın kabulü halinde, dava sırasında mal satılmışsa, üçüncü kişinin hakkı, bedele ilişkin olacak ve bu bedel masa borcu olarak mütalaa edilecektir¹¹⁹.

Buna karşılık, icra mahkemesi, üçüncü kişinin istihkak iddiasını haklı görmezse, davanın reddine karar verir ve söz konusu mal, iflas idaresi tarafından satılarak, bedeli alacaklılara paylaştırılır. Bu kararın iflasın kaldırılmasından sonra, müflise karşı bir kesin hüküm etkisi yoktur; ancak müflis istihkak prosedürü sırasında bu iddiayı kabul etmişse, verilen karar, onun hakkında da bağlayıcı olacaktır. İcra mahkemesi, istihkak davasına ilişkin yargılamanın devam ettiği sırada, iflasın kaldırılmasına karar verdiği takdirde, istihkak davası konusuz kalacaktır¹²⁰.

İcra mahkemesinin İİK. m. 228'e göre verdiği kararlar, tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz edilebilir. İcra mahkemesinin İİK. m. 228'e göre verdiği kararlar, şekli yönden de kesinleştiği takdirde, masa ile üçüncü kişi arasında, kesin hüküm teşkil eder. Ancak bu kararlar, davaya taraf olmayan müflisi bağlamaz.

b) İstihkak İddiasına Konu Olan Malın Üçüncü Kişinin Elinde Olması Halinde İstihkak Davası

Üçüncü kişinin elinde bulunan ve üçüncü kişinin kendisine ait olduğunu bildirildiği bir malın, müflise, dolayısıyla iflas masasına ait olduğu iddia edilirse, İİK. m. 228 hükmü uygulanmaz. Bu durumda, iflas idaresinin, malı elinde bulunduran üçüncü kişiye karşı, genel mahkemelerde genel istihkak davası (TMK.

¹¹⁹ ALTAY, S.; s.1377.

¹²⁰ ALTAY, S.; s.1376.

m. 683) açması gerekir¹²¹. Üçüncü kişi adına tapu sicilinde kayıtlı bulunan taşınmazlar hakkında da İİK. m. 228 hükmünü uygulamayan iflas idaresi, bu durumda bu taşınmazın müflise ait olduğunu düşünüyorsa, malike karşı genel mahkemelerde, tapu iptal ve tescil davası (TMK. m. 1025) açması gerekir¹²².

Bir üçüncü kişinin, bir alacağın müflise değil de kendisine ait olduğunu ileri sürmesi ve iflas idaresinin de bu iddiayı kabul etmemesi halinde, İİK. m. 228/II'yi uygulayarak, iflas idaresi, üçüncü kişiye dava açması için süre veremez. İflas idaresinin bunun için, genel mahkemelerde istihkak davası açması gerekir.

Bu davada davacı, iflas idaresi; davalı ise, malı elinde bulunduran ya da tapuda malik görünen üçüncü kişidir. İflas idaresi, açtığı davayı kazanırsa, dava konusu mal, masaya dahil edilerek satılır ve malın bedeli iflas alacaklıları arasında paylaştırılır. Üçüncü kişiye karşı dava açmayı masanın yararına görmeyen iflas idaresi, dava açma hakkını isteyen alacaklılara devredebilir (İİK. m. 245). İflas idaresi açtığı davayı kaybederse, dava konusu malın, malı elinde bulunduran üçüncü kişiye ait olduğu tespit edilmiş olur.

B) İflas İdaresinin Masa Alacaklarını Tahsil Etmesi, Acele Satışları Yapması ve Takip Yetkisini Devri

İflas idaresi ikinci alacaklılar toplantısını beklemeksizin, vadesi gelmiş masa alacaklarının tahsili için, takip yapabilir veya dava açabilir. Ayrıca iflas idaresi acele satışlar ve rehinli malların satılmasını da gerçekleştirebilir (İİK m. 229).

¹²¹ BERKİN, N.; s.94; KURU, B. ; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3201, ŞANAL, G.L.; s. 135; OKSAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.; C.4, s.5092; ÜSTÜNDAĞ, S.; s.158; MUŞUL, T.; s. 1067; PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M.S/ÖZEKES, M.; s.489.

¹²² ALTAY, S.; s. 1373; KURU, B. ; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3201.

a) İflas İdaresinin Vadesi Gelmiş Masa Alacaklarını Tahsil Etmesi

Adi tasfiye ilanı (İİK. m. 219/II-3) üzerine, kendisine yapılan bildirim dolayısıyla, müflisin kim ya da kimlerde ne kadar muaccel veya müeccel alacağı bulunduğunu öğrenen iflas idaresinin, bu alacaklardan vadesi gelenler için borçlarını ödemeyen borçlular hakkında takip yapması ya da dava açması gerekir (İİK. m. 229/I). Doktrinde, iflas idaresinin tüm vadesi gelen alacaklar için değil, sadece zamanaşımına uğrama tehlikesi bulunanlar için, acele hallerde hemen takip yapması ya da dava açması, böyle bir durum yoksa konuyu ikinci alacaklılar toplantısına götürüp orada alınacak karara göre hareket etmesinin daha uygun olacağı belirtilmiştir¹²³. Çünkü ikinci alacaklılar toplantısında alacaklılar, ihtilaflı bir alacağın iflas masası adına, iflas idaresi tarafından takip yapmasında ya da dava açılmasında yarar görmezlerse, o alacağı takip yetkisini bir alacaklıya veya alacaklılara devredebilir (İİK. m. 245, c.1). Müflisin muaccel alacakları için belirtilen şekilde takip yapabilen ya da dava açabilen iflas idaresi, iflas kararından önce, müflisin başlattığı takip ve davalara da devam edebilir.

b) Acele Satışları Yapması

İflasta, kural olarak masa malları, ikinci alacaklılar toplantısından sonra satılır. Ancak iflas idaresi tarafından, ikinci alacaklılar toplantısında alınacak karar (İİK. m. 229/II, c.3) doğrultusunda, satılması gereken masa mallarının, eğer İİK. m. 229/II, c.1 ve 2’de öngörülen acele durumlar söz konusu ise, ikinci alacaklılar toplantısı beklenmeden satış yapılabilir.

İİK. m. 229/II, c. 1 ve 2’ye göre; kıymeti düşecek veya muhafazası masraflı olacak mallar, borsa ve piyasada fiyatı bulunan hisse senetleri ve diğer mallar, iflas

¹²³ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3204.

idaresi tarafından derhal satılabilir. İflasta satışa, ancak alacaklılar karar verir, fakat İİK. m. 229’da belirtildiği gibi acele durumlar söz konusu ise, açık artırma ile satış, uzun ve masraflı olacağından, birinci alacaklılar toplantısında malların pazarlıkla satışına karar verilebilir (İİK. m. 224/I). Bu durumda iflas idaresi, İİK. m. 229’da belirtilen malları, hatta bunun dışındaki malları bile¹²⁴, pazarlık usulü ile acele bir şekilde satar. Birinci alacaklılar toplantısının karar vermediği durumda bile, eğer acele satış yapılması gerekirse, iflas idaresi pazarlıkla satış yapabilir¹²⁵.

c) Rehinli Malları En Yakın ve Münasip Zamanda Satması

İİK m. 229/III’te, İİK. m. 185’e yapılan atıf nedeniyle, rehinli malların satılması için ikinci alacaklılar toplantısının yapılmasını (İİK. m. 237) beklemeye gerek yoktur. Rehinli mallar iflas idaresi tarafından, en yakın ve münasip zamanda satılır (İİK. m. 185/I, c.1).

C) İflas İdaresinin Alacakları İncelemesi ve Sıra Cetvelinin Düzenlenmesi

a) İflas İdaresinin Alacakları İncelemesi

İflas idaresi adi tasfiye ilanında (İİK. m. 219/II-2) öngörülen bir aylık süre sona erince, masaya yazdırılan alacakları ve istihkak iddialarını incelemeye başlar¹²⁶.

İflas idaresinin inceleme yetkisi, masaya yazdırılan alacaklar (İİK. m. 230) ile sınırlı olmayıp masaya yazdırılması zorunlu olmayan ve tapu sicilinde yazılı olan (İİK. m. 230) alacakları da kapsar¹²⁷.

¹²⁴ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.572.

¹²⁵ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3205.

¹²⁶ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.575.

¹²⁷ ANSAY, S.Ş.; s.297.

Bir aylık süreden sonra, yazdırılan alacaklar da (İİK. m. 236) yazdırıldıktan sonra yine, iflas idaresi tarafından incelenir. İflas idaresinin bu incelenmesini en geç üç ay içinde bitirmesi gerekir (İİK. m. 232). İflas idaresi, alacak ve istihkak iddialarını incelerken, müflisi de dinlemek zorundadır¹²⁸. Tasfiyenin devamı müddetince, iflas idaresinin emri altında bulunan müflisin gerekirse, zabıta kuvvetleriyle getirtilerek, iflas masasına bildirilen alacak ve istihkak iddiaları hakkında beyanı alınır.

Kural olarak, iflas idaresi müflisi dinler; ancak eğer müflisi bulmak mümkün değilse, mirasçıları veya aynı evde yaşayan reşit kimselerden yakınları dinlenmelidir¹²⁹. Müflisin iflas masasına bildirilen alacak ve istihkak iddiaları hakkındaki beyanı, iflas idaresini bağlamaz. Fakat müflisin beyanı önemli sonuçlar doğurur. Eğer müflis borcu kabul etmişse, bu husus borç ödemedi aciz belgesine (İİK. m. 251) geçirilir ve bu durumda düzenlenen aciz belgesi İİK m. 68 anlamında borç ikrarını içeren senet sayılır. Buna karşın müflis, borcu kabul etmemişse, düzenlenen aciz belgesi, bu nitelikte sayılmaz (İİK. m. 251/I,c.3). Tek tek, her alacak ve istihkak iddiasını inceleyen iflas idaresi, iddia sahiplerinin sunduğu delillere göre, müflisin cevabını müflisin defter ve kayıtlarını değerlendirerek masaya yazdırılan alacağın gerçekten var olup olmadığı, var ise miktarı, alacağı yazdıran kişinin gerçekten alacaklı olup olmadığı, iddia edilen alacağın imtiyazlı (İİK. m. 206) olup olmadığı, imtiyazlı ise sırasının ne olduğu konusunda, her alacak ve istihkak iddiası

¹²⁸ **ÖZTEK, S.;** İflas Hukukunda Sıra Cetveli Prosedürü ve Sıra Cetveline Karşı Müracaat Yolları, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1988, s.73; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s.169; **POSTACIOĞLU, İ.;** C.1, s. 76.

¹²⁹ **YILMAZ, E.;** s. 147.

hakkında kabul ve ret kararı vererek (İİK. m. 230/c.2) durumu sıra cetveline geçirir (İİK. m. 232, 233).

Kanun koyucu, tapu sicilinde yazılı olan alacakların, masaya alacaklısı tarafından yazdırılmamış dahi olsa, iflas idaresince doğrudan doğruya masaya kabul edileceği düzenlemiştir. İİK.'nın 231'inci maddesinde tapu siciline yazılı olan alacaklar hakkında, kayıt için müracaat edilmemiş olsa bile, işleyen faiziyle kabul olunur şeklinde bir düzenleme vardır. Adi tasfiye ilanında öngörülen bir aylık süre içinde ve daha sonra iflasın kapanmasına kadar (İİK. m. 219/II-2), bildirilen alacak ve istihkak iddialarını inceleyen iflas idaresi, tapu sicilinde yazılı olan alacakları, alacaklı bu alacağı iflas masasına yazdırmamış olsa bile, kendiliğinden inceleyerek bunlar hakkında kural olarak kabul ya da ret kararı verir¹³⁰ (İİK. m. 231).

İİK.'nın 231'inci maddesinde geçen tapu siciline yazılı olan alacak terimini, müflisin taşınmazları üzerinde bulunan ve tapu sicilinden anlaşılan bütün aynı hakları, henüz muaccel olmamış alacakları temin için kurulan anapara ipoteği ile ileride doğacak veya doğması muhtemel alacakları temin için kurulan üst sınır ipoteğini kapsayacak şekilde geniş anlamak gerekir¹³¹.

Tapu sicilinde yazılı olan alacaklar, iflas idaresi tarafından re'sen sıra cetveline geçirilmez. İflas idaresi, İİK. m. 230'a göre yaptığı inceleme sonucunda olumlu bir kanaate ulaşırsa, bu alacakları, faizleri ile birlikte sıra cetveline kabul eder. Aksi takdirde, alacağın kısmen veya tamamen reddine karar vererek, durumu hak sahiplerine bildirir (İİK. m. 234/II). Ancak, iflas idaresinin bu konudaki ret

¹³⁰ UYAR, T.; C. 10, s. 16348.

¹³¹ BERKİN, N.; s.345; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C4, s.3209; ÜSTÜNDAĞ, S.; s. 166; ALTAY, S.; C.2, s.1408.

yetkisi, 3494 sayılı Kanun ile ipotekle temin edilmiş olan alacaklar bakımından kaldırılmıştır (İİK. m. 234, c.2). İflas idaresi, ipotekle temin edilmiş alacağı doğuran sebep veya ipotek limiti yönünden, ret kararı veremez (İİK. m. 233, c.2). Bu hüküm, iflas idarelerinin keyfi olarak, ipoteye bağlanmış alacakları reddetmelerini¹³² önlemek için 3494 sayılı Kanun ile getirilmiştir. Böylece iflas idaresi, ipotekle temin edilmiş alacakları reddedemez ve kabul edilememe ihtimali olan ipotekle temin edilmiş alacakları, ikinci alacaklılar toplantısına sunar. İkinci alacaklılar toplantısında istekli olan alacaklılara, İİK.'nın 245 inci maddesine göre, ipotegin iptali ve miktarının tenzili iddiasını takip ve dava hakkı devredilebilir (İİK. m. 233).

b) İflas İdaresinin Sıra Cetvelini Düzenlemesi

Sıra cetveli, iflas idaresi tarafından adi tasfiye ilanında belirtilen bir aylık bildirim süresi geçtikten sonra ve iflas idaresinin seçilmesinden (İİK. m. 223) itibaren en geç üç ay içinde düzenlenir. Ancak bazı durumlarda sıra cetvelinin belirtilen süre içinde düzenlenmesi mümkün olmaz. Bunu göz önünde bulunduran Kanun koyucu, aynı maddede, zorunlu hallerde üç ayın sona ermesinden önce, iflas idaresinin icra mahkemesine başvurması halinde, icra mahkemesinin bir defaya mahsus olmak üzere, bu süreyi en çok üç ay daha uzatabileceğini düzenlenmiştir (İİK. m. 232, c.2).

Bu süre içinde, sıra cetveli düzenlenip iflas dairesine bırakılmazsa, iflas dairesi durumu, icra mahkemesine bildirir. Bunun üzerine icra mahkemesi, iflas idaresi üyelerine sıra cetvelinin düzenlenmesi için ek süre vermeksizin, iflas idaresi üyelerinin görevlerine son verir ve hizmetleri için iflas idaresi üyelerine hiçbir ücret verilemeyeceği gibi, bu kişiler bir daha aynı iflas idaresinde görev alamazlar (İİK. m.

¹³² 3494 sayılı Kanuna ait Hükümet Gerekçesi.

232, c.3). Kanaatimizce, icra mahkemesi tarafından görevine son verilen iflas idaresi üyeleri yerine, önceki adaylar arasından 223'teki esaslar dairesinde, yeniden seçim yapılır (İİK. m. 227/III) ve yeni seçilen iflas idaresi tarafından tasfiyeye devam edilir.

Sıra cetvelinin süresi geçtikten sonra düzenlenmesi, sıra cetvelinin geçerliliğini etkilemez. Yani, sırf bu nedene dayanılarak, sıra cetvelinin iptali istenemez¹³³. Sıra cetvelinin şekli konusunda İİK.'nunda açık bir hüküm yoktur. Sıra cetvelinde masaya yazdırılan ve tapu sicilinde yazılı olan bütün haklar ve istihkak iddiaları konusunda, açık bir şekilde bilgi bulunması gerekir. Sıra cetvelinin müddet ve şekli kenar başlığını taşıyan İİK. m. 232, c.1'de, sadece bu konuya ilişkin olarak, 206 ve 207'nci maddelerde yazılı hükümlere göre alacaklıların sırasını gösteren bir cetveldi bahsedilirken, İİK. m. 233/c.1'de sıra cetvelinin içeriği hakkında, sıra cetvelinde kabul edilmeyen alacakların ret sebepleri ile birlikte gösterileceğinden bahsedilmiştir¹³⁴.

Sıra cetveline geçirilecek olan alacaklar, iflas alacaklarıdır. Yani, müflisin iflas kararı verilmeden önce doğmuş olan borçları iflas alacağı olarak sıra cetveline geçirilir. İflastan önce, müflis aleyhine açılmış ve kesin hükme bağlanmış davalar hakkında, iflas idaresi kural olarak kabul kararı vererek bunları sıra cetveline geçirir. Ancak iflas idaresi, bu alacağın muvazaalı olduğu, alacaklı ile müflisin alacaklılara zarar vermek için anlaşarak böyle bir ilamın verilmesini sağladıkları düşüncesinde ise, bu alacağın reddine karar verebilir. Bu durumda alacaklının, masaya karşı sıra cetveline itiraz davası açması gerekir¹³⁵.

¹³³ OKSAY, M./ KOÇAK, C./ DEYNEKLİ, A./ DOĞAN, A.; C.4, s. 5118.

¹³⁴ UYAR, T. ; C. 10, s. 16354.

¹³⁵ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3222.

Aynı şekilde, iflas idaresi iflas davasını açmış olan alacaklının alacağına gerçek bir alacak olmadığını, muvazaalı bir alacak olduğunu ileri sürerek, alacağı reddetmişse, alacaklının ret kararına karşı, sıra cetveline itiraz davası açması gerekir¹³⁶. İflas idaresi, konusu mülkiyetten başka bir aynı hak olan istihkak iddiaları hakkında da kabul ve ret kararı vererek bunlara sıra cetvelinde yer verir. Buna karşın, konusu mülkiyet olan istihkak iddiaları hakkında, kabul veya ret kararı vererek bunları sıra cetveline geçirmez, İİK. m. 228'e göre işlem yapar.

İflasın açılmasından sonra doğan alacaklar da iflas masasından istenemeyip, bunlar için müflise karşı dava açılması ya da takip yapılması gerektiğinden, bu alacaklar sıra cetveline geçirilemez¹³⁷. Masa alacakları, iflasın paylaşılmasına kadar (İİK. m. 248), iflas masasından istenebileceğinden, sıra cetveline geçirilmez¹³⁸. Masa alacaklarının ödenmemesi halinde, iflas masasına karşı takip yapılması veya dava açılması gerekir. Eğer tasfiye sona ermişse ve müflise ait bir mal veya hak bulunmuş ise, iflas idaresinin görevleri sona ermiş olduğundan, iflas dairesi, tasfiye devam ediyormuş gibi, malları satar ve bedeli ile masa alacaklarını öder.

İİK.'nin 233'üncü maddesinde, reddedilen alacakların sıra cetvelinde ne şekilde gösterileceği ve iflas idaresinin ipotekle temin edilmiş alacakla ilgili hangi durumlarda ret kararı veremeyeceği düzenlenmiştir. İflas idaresi tarafından reddedilen alacaklar ve mülkiyet dışındaki istihkak iddiaları, ret sebepleri ile birlikte sıra cetvelinde gösterilir (İİK. m. 233, c.1). Buradaki ret terimi, ileri sürülen alacağın hem kısmen hem de tamamen reddini, talep edilen sıradan başka bir sıraya

¹³⁶ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C. 4, s. 3222.

¹³⁷ UYAR, T.; C. 10, s. 16355.

¹³⁸ UYAR, T.; C. 10, s. 16355.

yazılmasını, bir alacağı temin eden rehin hakkının kabul edilmesini veya kabul edilmekle beraber, alt sıralara geçirilmesini kapsayacak şekilde geniş olarak anlaşılmalıdır.

Sıra cetvelinde, iflas idaresinin talep edilen alacağı niçin reddettiğini gerekçeleriyle açıklaması, ileride alacağı reddedilen alacaklılar tarafından gereksiz yere kayıt kabul davalarının açılmasını önlemesi bakımından önem taşır. İflas idaresi tarafından düzenlenmiş bulunan sıra cetvelinin kanuna aykırı olduğunu ileri süren kişilerin, nereye ve nasıl başvurarak itiraz edebilecekleri hususu, İİK.'nın 235'inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, sıra cetveline itiraz etmeyi düşünenlere iki olanak tanınmıştır. Bunlardan ilki, sıra cetveline karşı şikayet yoluyla icra mahkemesine başvurmak (İİK. m. 235/I-III); ikincisi ise, sıra cetveline karşı dava yoluyla mahkemeye itiraz etmektir¹³⁹ (İİK. m. 235/IV).

1) Sıra Cetveline Karşı Şikayet

İİK. m. 235/IV'te yalnız sıraya yönelik itirazların şikayet yoluyla icra mahkemesine bildirileceği öngörülmüşse de doktrin ve uygulamada, şikayet yoluyla itiraz sebebinin sadece sıraya yönelik şikayetle sınırlı olmadığı, iflas idaresinin sıra cetvelini düzenlerken uyması gereken iflas hukuku kurallarına aykırı davranmış olduğu durumlarda da şikayet yoluna gidilebileceği kabul edilmektedir¹⁴⁰.

İİK. m. 235/IV'te geçen, alacağın esas ve miktarına ilişkin olmayıp yalnız sıraya dair şikayetlerden maksat, alacaklının kendi sırasına yönelik yaptığı

¹³⁹ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.578.

¹⁴⁰ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3230; BERKİN, N.; s.354; GÜRDOĞAN,B.; s. 138; ÜSTÜNDAĞ,S.;s.175;POSTACIOĞLU,İ.;C.1,s.79;ÖZTEK,S.;s.94;PEKCANITEZ,H./ATALA, O./ÖZKAN,S.M./ÖZETES,M;s.493;OSKAY,M./DEYNEKLİ,A./DOĞAN,A.;C.4,s.5125; DEYNEKLİ,A./KISA,S.; Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005, s. 114.

itirazlardır. Yani, masaya yazdırdığı alacağı iflas idaresince kabul edilmiş olan alacaklıya, eğer istediği sıra dışında, alt sıralarda yer verilmişse ve alacaklı kendi alacağına verilen sıraya itiraz etmek istiyorsa, bunu şikayet yoluyla, icra mahkemesine bildirecektir¹⁴¹.

Eğer alacaklının kaydını istediği alacağın bir kısmı kabul edilir ve kabul edilen kısmı, istediği sıraya yazılmazsa, alacaklının istediği sıraya girebilmek için, icra mahkemesinde şikayet yoluna (İİK. m. 235/IV) gitmesi, alacağının reddedilen kısmının kabul edilmesi için, sıra cetveline itiraz davası açması gerekir¹⁴²(İİK. m. 235/II).

Bir alacağın rehinli olduğu iddiası, iflas idaresince kabul edilmeyip, adi alacak olarak dördüncü sıraya yazılmışsa, doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre¹⁴³, burada artık, iflas idaresi alacağın miktarını kabul etmiştir, sadece alacaklının varlığını iddia ettiği rehin hakkını reddetmektedir. Rehin hakkının reddi, mülkiyet dışındaki diğer aynı hakların reddinde olduğu gibi, bir istihkak iddiasının reddi demektir ve ancak sıra cetveline itiraz davasına konu yapılabilir, şikayete konu yapılamaz. Diğer bir görüşe göre¹⁴⁴ ise, Kanundaki sıra terimini, geniş olarak anlamak gerekir ve rehinli bir alacak sıra cetveline adi alacak olarak geçirilmişse, alacaklının iflas idaresinin rehin hakkını reddeden kararına karşı, şikayet yoluna başvurması gerekir.

¹⁴¹ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.577.

¹⁴² KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3235; KURU, B.; El Kitabı, s.1128.

¹⁴³ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3231; ALTAY, S.; C.2, s. 1417.

¹⁴⁴ ÖZTEK, S; s. 96; UMAR , B.; 1990 Yılında Yayınlanan Bazı Yargıtay Kararları, İzmir Barosu Dergisi, 1991 Ocak, S.1, s. 78.

Sıra cetveline karşı yapılacak şikayet, kural olarak yedi günlük süreye bağlı olup, bu süre, sıra cetvelinin ilanından itibaren işlemeye başlar. Ancak alacaklı, iflas idaresince alınacak kararların kendisine tebliğ edilmesini isteyerek, tebliğ giderlerini adresi ile birlikte iflas idaresine vermişse, sıra cetveline karşı şikayet süresi, sıra cetvelinin alacaklıya tebliğ edildiği tarihten başlar (İİK. m. 223/III, c.5 ve 6). İflas idaresince düzenlenmiş olan sıra cetveli hakkında, İİK. m. 16/II'deki koşullar gerçekleşmişse (İİK. m. 227/I), yani bir hakkın yerine getirilmemesi ya da bir hakkın sebepsiz yere sürüncemede bırakılması hali varsa, sıra cetveline karşı şikayet süresiz olarak yapılabilir¹⁴⁵. İcra mahkemesince, sıra cetvelinin düzeltilmesine karar verilmişse, bu karar doğrultusunda iflas idaresince düzeltilen sıra cetvelinin, yeni şekliyle iflas dairesine verilmesi ve yeniden İİK. m. 234/I uyarınca, ilan yapılması gerekir¹⁴⁶. Bu şekilde düzenlenen sıra cetveline karşı, tekrar değiştirilen kısımla sınırlı olarak, şikayet veya itiraz yoluna başvurmak mümkündür¹⁴⁷.

Sıra cetvelini düzenlemiş olan iflas idaresinin bağlı olduğu icra mahkemesi, sıra cetveline yönelik şikayetleri incelemeye görevli ve yetkili mahkemedir (İİK. m. 235/I). Sıra cetveline karşı şikayet yoluna, hukuki yararı bulunmak koşuluyla alacaklılar, istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişiler, müflis ve İİK. m. 223/VI'daki durumda, iflas dairesi başvurabilir. İflas dairesi İİK. m. 223/V-I uyarınca, sıra cetvelinin ilanından sonra değil, kendisine teslimden (İİK. m. 234/I) sonra, yedi gün içinde, icra mahkemesine başvurarak kanuna aykırı olduğu veya hadiseye uygun görmediği gerekçeleri ile sıra cetveline karşı şikayet yoluna başvurabilir.

¹⁴⁵ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3232.

¹⁴⁶ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.578.

¹⁴⁷ POSTACIOĞLU, İ.; C.1, s. 79; OSKAY, M./DEYNEKLİ, A./ DOĞAN, A.; C.4, s.5125.

Bu şikayetlerde, iflas masasını, iflas idaresi temsil eder. Şikayeti yerinde bulan icra mahkemesi, yapılması gereken işlemleri belirterek, sıra cetvelinin iptaline veya düzeltilmesine karar verir¹⁴⁸. İcra mahkemesinin kararı doğrultusunda, iflas idaresince yeniden düzenlenen sıra cetvelinin ilan edilmek üzere, iflas dairesine verir. Yapılan ilan üzerine, değişikliklerle sınırlı olarak, sıra cetveline karşı şikayet yoluna başvurulabilir¹⁴⁹. Ayrıca şikayetin kabulüne ilişkin karardan, bütün alacaklılar faydalanır. İcra mahkemesince verilen şikayetin reddine ya da şikayetin kabulüne ilişkin kararlar, on gün içinde temyiz edilebilir (İİK. m. 363/I-10).

2) Sıra Cetveline Karşı İtiraz Davası

Bir alacaklının, iflas idaresi tarafından kendi alacağı hakkında verilen ret veya kısmen kabul kararına karşı ya da başka bir alacaklının alacağına veya onun sırasına itiraz etmek istemesi halinde, başvuracağı yol, sıra cetveline itiraz davasıdır¹⁵⁰ (İİK. m. 235/II).

Burada alacaklıya, birinci durumda iflas masasına karşı, ikinci durumda da sıra cetvelinde yer verilmiş olan başka bir alacaklıya karşı, sıra cetveline itiraz davası açma olanağı tanınmıştır. Sıra cetveline itiraz davası, istihkak davası gibi bir takip hukuku davasıdır¹⁵¹. İflas masasına karşı birinci durumda (İİK. m. 235/II, c.1) açılan sıra cetveline itiraz davasına, uygulamada kayıt kabul davası; sıra cetvelindeki diğer bir alacaklıya karşı ikinci durumda (İİK. m. 235/II, c.2) açılan davaya da kayıt terkin davası denilmektedir.

¹⁴⁸ DEYNEKİ, A./KISA, S.; s.709; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3233; POSTACIOĞLU, İ.; C.1, s. 79; ÖZTEK, S.; s.98; OSKAY, M./DEYNEKLİ, A./ DOĞAN, A.; C.4, s.5125.

¹⁴⁹ BERKİN, N.; s. 97.

¹⁵⁰ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.579.

¹⁵¹ ÖZTEK, S.; s. 100.

i) Kayıt Kabul Davası

Alacağının iflas masasına kaydedilmesini talep etmiş olan alacaklının bu talebi, kısmen ya da tamamen reddedilirse, bu reddin haksız olduğunu iddia eden alacaklının iflas masasına (temsilen iflas idaresine) karşı kayıt kabul davası açması gerekir¹⁵² (İİK. m. 235/II, c.1).

Kayıt kabul davası, kural olarak sıra cetvelinin ilanından itibaren on beş gün içinde açılmalıdır. Alacaklı, iflas masasına alacağını yazdırırken tebligata elverişli adresini bildirmiş ve tebliğ giderlerini avans olarak vermişse, kayıt kabul davası açma süresi, bu alacaklı için sıra cetvelinin ilan tarihi değil, sıra cetvelinin kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren işlemeye başlar (İİK. m. 223/III, c.5 ve 6). Süresinde dava açmamış olan alacaklılar bakımından ise, sıra cetveli kesinleşir¹⁵³.

Kayıt kabul davalarında, yetkili ve görevli mahkeme, iflas kararını vermiş olan ticaret mahkemesinin bulunduğu yerdeki ticaret mahkemelerinden herhangi birisidir (İİK. m. 235/I). Bu davada, iflas idaresi tarafından alacağı kısmen ya da tamamen reddedilen alacaklılar ile mülkiyet dışındaki istihkak iddiaları kabul edilmemiş olan alacaklılar, davacı konumdadır. Ancak, alacağını masaya kaydettirmiş olan alacaklının bu alacağı, iflas idaresince tamamen reddedilip sıra cetveline hiç geçirilmezse, alacaklının önce şikayet yoluna başvurup sıra cetvelini iptal ettirmesi ve yeniden düzenlenecek sıra cetvelinin ilanından sonra, süresi içinde kayıt kabul davası açması gerekir¹⁵⁴.

¹⁵² KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.579; UYAR, T. ; C. 10, s. 16378.

¹⁵³ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.580.

¹⁵⁴ DEYNEKİ, A. / KISA, S.; s. 713.

Belirtilen bu kişiler dışında, müflis veya iflas dairesi bu davayı açamaz. Kayıt kabul davalarında husumet, iflas masasını temsilen iflas idaresine, basit tasfiyede ise iflas dairesine yöneltilir. Davaya bakan ticaret mahkemesi, davacı alacaklının isteği üzerine, davacının ikinci alacaklılar toplantısına katılıp katılmaması ve ne nispette katılacağı konusunda, İİK. m. 297/son'a kıyasen on beş gün zarfında karar verir. Yargılama sonunda, mahkemece davanın kabulüne karar verilirse, kabul edilen alacak miktarı, sıra cetveline geçirilir. Sıra cetvelinin yeni düzeltilmiş şeklinin ayrıca ilanı gerekmez (İİK. m. 234). Bununla birlikte ilan yapılırsa, bundan dolayı hiçbir ilgili yeni bir hak elde edemez¹⁵⁵. Çünkü mahkeme tarafından verilen bu karara, diğer alacaklılar itiraz edemez, onlar için verilen bu karar bağlayıcıdır.

Mahkemece davanın reddine karar verilirse, sıra cetveli artık davacı alacaklı yönünden de kesinleşmiş olur. Davası reddedilen alacaklı, tasfiye sona erdikten sonra, müflise karşı ayrıca alacak davası açarak alacağına kavuşabilir.

Kayıt kabul davalarında, ispat yükü kural olarak, alacağının iflas idaresince kabul edilip sıra cetvelinde alacağına da yer verilmesi gerektiğini ileri süren davacı alacaklıya aittir. Davacı alacaklı, iddiasını HMK.'nın imkan verdiği her türlü delille ispatlayabilir¹⁵⁶.

ii) Kayıt Terkin Davası

Sıra cetvelinde alacağı kabul edilmiş olan bir alacaklı, sıra cetveline kendisi gibi kabul edilmiş olan başka bir alacaklının alacak miktarına veya sırasına itiraz etmek istiyorsa, kabul terkin davası açması gerekir (İİK. m. 235/II, c.2). Kayıt terkin davası, kural olarak sıra cetvelinin ilanından itibaren, on beş gün içinde açılmalıdır.

¹⁵⁵ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3264.

¹⁵⁶ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.579.

Kayıt terkin davalarında yetkili ve görevli mahkeme, iflas kararını vermiş olan ticaret mahkemesinin bulunduğu yerdeki ticaret mahkemelerinden herhangi birisidir.

Bu davayı, alacağı kısmen de olsa sıra cetveline kabul edilmiş olan alacaklı açabilir. Eğer alacaklının süresi içinde masaya kaydettirdiği alacağına, daha sonra sıra cetvelinde hiç yer verilmezse, alacaklı sıra cetvelinde yer alan bir alacağın sırasına veya alacağına itiraz etmek istiyorsa, İİK. m. 235'teki on beş günlük süre içinde, hem kendi alacağının sıra cetveline geçirilmesi için iflas masasına karşı kayıt kabul davası açması, hem de aynı süre içinde alacağına itiraz etmek istediği alacaklıya karşı, kayıt terkin davası açmalıdır. Bu durumda, kayıt terkin davasında kayıt kabul davasının sonucu, bekletici mesele yapılmalıdır¹⁵⁷.

Kayıt terkin davası açmış olan alacaklıya karşı da kayıt terkin davası açılmışsa, bu durumda ikinci davanın sonucunun bekletici mesele yapılması uygun olur. Çünkü ikinci davanın kabulü halinde ilk davayı açan davacının sıfatı kalmayacaktır¹⁵⁸. Kayıt terkin davasında husumet, sıra cetvelindeki alacağının miktarına ve sırasına itiraz eden alacaklıya yöneltilir.

Yargılama sonunda mahkemece davanın reddine karar verilmişse, davalı alacaklı sıra cetvelindeki yerini korur. Mahkemece davanın kabulüne karar verilerek alacaklının müflisten hiç alacağı olmadığı veya iflas idaresi tarafından kabul edilenden daha az alacağı olduğu belirlenirse, bu alacağa, sıra cetvelinde ayrılmış olan pay, sıraya bakılmaksızın alacağı oranında itiraz eden davacıya ödenir. Geriye para artarsa, bu para da diğer alacaklılara sıra cetveline göre dağıtılır (İİK. m. 235/III, c.1).

¹⁵⁷ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3252; ALTAY,S.; C.2, s.1432.

¹⁵⁸ ÖZTEK, S.; s. 116; DEYNEKLİ, A/KISA, S.; s.720.

D) İflas İdaresinin İflas Masasına Giren Mal ve Hakları Paraya Çevirmesi ve Paylaştırması

İflas idaresi, iflas masasına giren mal ve hakları paraya çevirip (İİK. m. 241) elde ettiği paraları, düzenleyeceği pay cetveline göre, iflas alacaklıları arasında paylaştırır (İİK. m. 247) ve alacağını tamamen alamamış olan alacaklılara geri kalan alacakları için aciz vesikası (İİK. m. 251) düzenler.

a) İflas İdaresinin Malları Paraya Çevirme Usulü

İflas masasına giren malların paraya çevirme usulüne karar vermeye yetkili organ, ikinci alacaklılar toplantısıdır¹⁵⁹. İflasta, masaya giren mallar, iflas idaresi tarafından, kural olarak açık artırma yoluyla satılır. Ancak ikinci alacaklılar toplantısında masaya giren malların pazarlıkla satılmasına alacaklılar karar verebilir (İİK. m. 241). Eğer pazarlıkla satışa konu olan mal üzerinde rehin hakkı var ise, satışın pazarlıkla yapılabilmesi için, rehin hakkı sahibinin de muvafakati gereklidir. (İİK. m. 241/II).

İflasta masaya giren malların paraya çevrilmesi için, satış talebinde bulunulmasına gerek yoktur¹⁶⁰. Satış, iflas idaresi tarafından, en uygun zamanda gerçekleştirilir. İflas idaresi, ikinci alacaklılar toplantısından hemen sonra, satış hazırlıklarına başlayıp masaya giren malları satar. Uygulamada, masaya giren taşınır ve taşınmaz mallar pazarlıkla ve taksitle satılmaktadır¹⁶¹. İkinci alacaklılar

¹⁵⁹ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.585.

¹⁶⁰ ÜSTÜNDAĞ, S.; s. 186; BERKİN, N.; s. 101.

¹⁶¹ ÖZMUMCU, S.; Cebri İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış, Yetkin Yayınları, Ankara 2005, s.301.

toplantısında alacaklılar, bazı malların pazarlıkla satılmasına karar verebilecekleri gibi, bazı malların da pazarlıkla satılmasına karar verebilirler¹⁶².

İflasta satış, kural olarak, ikinci alacaklılar toplanmasından sonra yapılır (İİK. m. 229/II, c.3). Satışın yapılması için, sıra cetvelinin kesinleşmesine gerek yoktur. İİK. m. 229/II'de öngörülen kıymeti düşecek yahut muhafazası masraflı olacak şeyler, borsa ve piyasada fiyatı bulunan şeyler gecikmeksizin derhal satılır. Müflise ait rehinli mallar da en yakın ve münasip zamanda (İİK. m. 185/I, c.1) satılırlar. Gerek pazarlıkla, gerekse açık arttırma ile satışın iflas idare üyeleri tarafından birlikte yapılması gerekir¹⁶³.

b) Arttırma İlanı

İflas idaresi, masaya giren taşınır ve taşınmaz malların pazarlıkla (İİK. m. 241/I) değil de, açık arttırma ile satılmasına karar verirse, bir açık arttırma ilanı hazırlar ve iflas dairesine verir¹⁶⁴. Arttırmanın yapılacağı yer, gün ve saat belirtilir (İİK. m. 242/I, c.1). Satış şartlarının iflas idaresince, ne günden itibaren görüleceği belirtilir (İİK. m. 242/I, c.3). İflas idaresi, hazırlayıp iflas dairesine verdiği bu açık arttırma ilanını, en az bir ay önce ilan eder. Hazırlanan açık arttırma ilanının sadece ipotek alacaklılarına tebliğ edilmesi gerekir (İİK. m. 242/II).

¹⁶² **ERTURGUT, M.;** İcra ve İflas Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2000, s.177.

¹⁶³ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3291.

¹⁶⁴ **KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.;** İcra ve İflas Hukuku, s.589.

c) Arttırma ve İhale

İİK.'nın 243'üncü maddesinde, iflas idaresince masaya giren malların açık arttırma ile satılmasına karar verilmesi halinde, yapılacak satışta, icra hukukunda düzenlenen ihaleye ilişkin hangi hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. İflas idaresi tarafından açık arttırma ile taşınmaz satışlarında, İİK. m. 115 ve 129'uncu maddelerinin 185' inci maddeye aykırı olmayan hükümlerinin; taşınır satışlarında ise İİK. m. 116 ve 242'nci madde hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

İİK. m. 243/I'de iflas idaresi tarafından yapılacak açık arttırma ile satışlarda İİK. 115, 116 ve 129'uncu madde hükümlerinin uygulanacağının belirtilmiş olması, iflastaki açık arttırma ile satışlarda rüçhanlı alacakların karşılanmasının gerekip gerekmediği konusunda tartışma yaratmıştır. Doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre¹⁶⁵; İİK. m. 243'te iflastaki açık arttırma ile satışlarda, İİK. m. 115, 116 ve 129'a atıfta bulunulmuş olması, rüçhanlı alacaklar karşılanmadan satışın yapılmasının mümkün olmayacağı yönündedir. Buna karşın diğer bir görüşe göre¹⁶⁶ ise, rüçhanlı alacakların karşılanması şartının iflasta satış şartlarında da aramak, iflasın tasfiyesinin amacına aykırı olduğu gibi, bunun iflasta uygulama kabiliyeti de yoktur. Çünkü İİK. m. 206'ya göre rehinle kapatılmamış olan alacaklar, adi alacak gibi iflas tasfiyesinin sonunda tatmin edileceklerdir. Demek ki, rehinli alacakları karşılayıp karşılamadıklarına bakılmaksızın bu mallar satılacaklardır. Ayrıca iflasta satış isteyen alacaklı yoktur. Satış, alacaklının talebine gerek olmaksızın iflas idaresi

¹⁶⁵ ÜSTÜNDAĞ, S.; s. 187; BERKİN, N.; s. 364; ANSAY, S.Ş.; s.295.

¹⁶⁶ ARSLAN, R.; İcra ve İflas Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1984, s.134; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C. 4, s.3310; POSTACIOĞLU, İ.; C.1, s.170; ERİŞ, G.; s. 742; ALTAY, S.; C.2, s. 1672.

tarafından re'sen yapıldığı için, iflasta satış isteyen alacaklının alacağına rüçhanlı olan alacaklardan bahsetmeye olanak ve gerek yoktur.

Yargıtay, ilk görüşe katılarak bu görüş doğrultusunda içtihatlarda bulunmuştur. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 24.1.2003 tarih ve 2003/2795-992 Esas ve karar sayılı ilamında; “İİK.’nun 242 ve 243’üncü maddelerinde kıymet takdiri raporunun tebliği, aynı yasanın 128’inci maddesinin uygulanacağına ilişkin hüküm bulunmadığından, mahkemenin kıymet takdiri raporunun tebliğ edilmemesi nedeniyle, ihalenin feshine karar vermesi gerekçe bakımından yeterli değilse de, anılan maddelerin içeriğine göre, olayda uygulanması gerekli İİK.’nun 129’uncu maddesinde öngörülen ihalenin rüçhanlı alacağı karşılamamış olması nedeniyle, ihalenin feshi kararı sonucu itibariyle doğru” olduğu yönünde karar vermiştir¹⁶⁷.

Ancak birinci satışta, kıymet takdirinin % 60’ını ve ikinci satışta % 40’ını aşan bedelle satışın yapılması konusundaki koşul iflasta da geçerlidir¹⁶⁸.

d) Arttırma Suretiyle Satışın Şartları

İflas idaresince masaya giren malların açık arttırma ile satılmasına (İİK. m. 241/I) karar verilmesi halinde, hangi hükümlerin uygulanacağı, İİK.’nun 244’üncü maddesinde düzenlenmiştir.

İİK. m. 244’e göre icra hukukundaki satışa ilişkin hükümlerden;

Altın ve gümüş eşyanın maden halinde kıymetlerinden daha aşağı bedelle satılamayacağına ilişkin İİK.’nun 117’nci maddesi,

Satış bedelinin ödenmemesi ve ihale farkının tahsiline ilişkin İİK.’nun 118 ve 133’üncü maddeleri,

¹⁶⁷ Meşe İctihat ve Mevzuat Bankası.

¹⁶⁸ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.590.

Arttırma şartnamesinin açık bulundurulmasına ilişkin İİK.'nun 124'üncü maddesi,

Arttırma şartnamenin içeriğine ilişkin İİK.'nun 125'inci maddesi, ancak iflas idaresi, hazırladığı arttırma şartnamesinde taşınmazın üzerindeki ipotekler ve diğer mükellefiyetlerle birlikte satıldığını ve müflisin bu taşınmaz ile temin edilmiş müeccel kişisel borçlarının da alıcıya geçeceğini açıklar (İİK. m. 125/I), fakat İİK. m. 125/II'ye göre müflis ve iflas masasının asıl borçtan sorumluluğu devam etmez. Yani iflastaki satışlarda İİK.'nun 125/II'nci maddesi uygulanmaz¹⁶⁹.

İhale bedelinin ödenmesi usulüne ilişkin İİK.'nun 130'uncu maddesi,

Ödeme süresi içinde taşınmazın idaresine ilişkin İİK.'nun 131'inci maddesi,

Satılan taşınmazın mülkiyetinin ihale ile alıcıya geçeceğine ve ihalenin feshine ilişkin İİK.'nun 134'üncü maddesi,

İhalede satılan taşınmazda bulunan kişilerin zorla taşınmazdan çıkarılmalarına ve satın alınan taşınmazın alıcı adına teciline ilişkin İİK.'nun 135'inci maddeleri iflas idaresince iflasta yapılan ihalede uygulanır. Bu hükümlerde yer alan icra dairesine ait görevleri iflas idaresi yerine getirir (İİK. m. 244, c.2). Fakat İİK.'nun 244'üncü maddesinde atıf yapılan maddeler arasında bulunmayan İİK.'nun 127 ve 128'inci maddeleri, iflas satışlarında uygulanmaz¹⁷⁰. Çünkü iflasta ayrı bir mükellefiyet listesi (İİK. m. 128) düzenlenmeyip, mükellefiyetler sıra cetveline geçirilip sıra cetvelinde gösterildiğinden, sıra cetveli, hacizdeki mükellefiyetler listesi yerine geçer.

¹⁶⁹ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C. 4, s.3305.

¹⁷⁰ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.590.

e) Münazaalı Hakların Talep Eden Alacaklılara Temliki

İkinci alacaklılar toplantısında, alacaklılar, ihtilaflı bir alacağın iflas masası adına, iflas idaresi tarafından takip yapılmasında ya da dava açılmasında yarar görmezlerse, o alacağı takip yetkisini isteyen alacaklıya veya alacaklılara devredebilir¹⁷¹ (İİK. m. 245, c.1). İhtilaflı alacakları takip yetkisini isteyen alacaklıya devretme yetkisi, ikinci alacaklılar toplantısına katılan alacaklılara aittir.

İİK. m. 245'te sadece iflas masasının aktifini teşkil eden ihtilaflı alacakların takibi yetkisinin devredilmesi değil, aynı zamanda iflas masasının pasifini teşkil eden müflisin davalı olduğu davaları takip yetkisinin de devredilmesi d zenlenmiřtir¹⁷². İİK. m. 245'in kapsamına ihtilaflı alacakların yanında, her türlü ihtilaflı haklar da girer¹⁷³.

İhtilaflı hakkı takip yetkisi, birden fazla alacaklıya devredilebilir. Alacaklı açtığı takip ya da davayı kazanırsa, kazandığı bu takip ya da dava sonucunda masaya girecek paradan önce kendisi faydalanır. Geriye para artarsa, bu da masaya kalır (İİK. m. 245, c.2). Ayrıca nizalı hakkın takip yetkisini devralan alacaklı, açtığı dava ya da takibi kaybederse, yaptığı masraflara kendisi katlanır¹⁷⁴.

İİK. m. 245'te öngörülen devrin Borçlar Hukuku anlamında bir alacak veya hak devri olup olmadığı hususunda, doktrinde farklı görüşler mevcuttur¹⁷⁵. Ancak

¹⁷¹ **KURU,B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3318; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s. 192; **POSTACIOĞLU, İ.;** C.1, s.183; **SUNAR, G.;** s.351.

¹⁷² **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C. 4, s.3316.

¹⁷³ **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s. 191.

¹⁷⁴ **KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.;** İcra ve İflas Hukuku, s.591.

¹⁷⁵ **DEREN(YILDIRIM),N.;** Türk, İsviçre ve Alman Medeni Usul Hukukunda Kesin Hükmün Subjektif Sınırları, Beta Yayınevi, İstanbul, 2009, s.150.

hakim görüşe göre, İİK. m. 245'te bir alacak ya da hakkın devri değil, masaya ait olan davayı takip yetkisinin devri söz konusudur¹⁷⁶.

f) İflas İdaresinin Paraları Paylaştırması, Pay Cetveli ve Son Hesap

İflas idaresi, sıra cetveline itiraz davaları (İİK. m. 235) sonuçlanıp sıra cetveli kesinleştikten sonra, buna uygun olarak hangi alacaklıya ne kadar ödeme yapılacağını belirten bir pay cetveli hazırlar.

Pay cetvelinin hazırlanabilmesi için, sadece sıra cetvelinin kesinleşmesi yeterli olmayıp, masaya giren tüm mal ve hakların paraya çevrilmiş ve iflas masasının taraf olduğu, masanın aktif ve pasifleri ile ilgili tüm davaların (İİK. m. 194'teki hukuk davalarının, masanın sonradan açtığı ya da masaya karşı açılan davalar ile İİK. m. 228'e göre açılan istihkak davalarının) sonucunun beklenmesi gerekir¹⁷⁷. Bütün bu dava ve takiplerin sonucunun beklenmesi, alacaklıların alacaklarını almalarını geciktireceğinden, Kanun koyucu, bu dava ve takipler sonuçlanmadan, masaya yapılan satışlar sonucunda girmiş olan paraların geçici olarak dağıtılmasına (İİK. m. 252) olanak tanımıştır. İflas idaresi, sıra cetveli kesinleştikten sonra, sıra cetveline göre isabet eden payı gösteren pay cetveli düzenler¹⁷⁸.

¹⁷⁶ POSTACIOĞLU, İ.; C.1, s. 187; BERKİN, N.; s. 367; ÜSTÜNDAĞ, S.; s.176; ALTAY, S.; C.2, s.1694.

¹⁷⁷ ÖZTEK S.; s. 145; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3323; OKSAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.; C.4, s. 5213.

¹⁷⁸ BERKİN,N.; s.376; BERKİN, N.; s. 101; ÜSTÜNDAĞ, S.; s.220; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3325; OKSAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.; C.4, s.5213; ALTAY,S.; Genel Olarak İflas Davaları ve İflasta Paylaştırmanın Esasları, Ünal Tekinalp'e Armağan, C.2, Beta Yayınevi, İstanbul, 2003, s. 915-923, s. 917.

Pay cetvelinde, önce rehinli malların aynından doğan kamu alacakları için pay ayrılır (İİK. m. 206/I, 6183 s. K. 21/II). Sonra rehinli malın muhafaza ve paraya çevrilme masrafları için pay ayrılır (İİK. m. 248, c. 2; md. 185/I). Daha sonra, faiziyle birlikte rehinli alacaklılara pay ayrılır (İİK. m. 206/I). Bundan sonra, masaya ayrılmış olan paradan, iflasın açılmasından ve tasfiyeden doğan masraflar için pay ayrılır (İİK. m. 248, c.I). Kalan para ile önce, İİK.'nın 206' ncı maddesinin ilk üç sırasındaki imtiyazlı alacaklılar arasında paylaşılır. Bu alacaklılara da alacakları tam olarak ödendikten sonra geriye para artarsa, bu para dördüncü sıradaki alacaklılar arasında garameten paylaşılır¹⁷⁹.

İflas idaresi pay cetveli ile birlikte son hesabı hazırlar. Son hesap, iflas masasına giren mal ve hakların paraya çevrilmesinden elde edilen para miktarını bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için ne kadar masraf yapıldığını ve masrafların çıkarılmasından sonra ne kadar para kaldığını, bu paraların nasıl paylaştırıldığını gösterir¹⁸⁰.

g) İflas İdaresinin Pay Cetvelini İflas Dairesine Bırakması

İflas idaresi, hazırladığı pay cetveli ile son hesabı iflas dairesine bırakır (İİK. m. 249). Bu pay cetveli ile son hesap, iflas dairesinde on gün kalır. İflas idaresi, ayrıca pay cetveli ile son hesabın iflas dairesine bırakıldığını ve pay cetveline göre kendisine düşen payı her alacaklıya ayrı ayrı bildirir (İİK. m. 249/II). Pay cetveli bunun dışında ilan edilmez. Alacaklılar, bu bildirimden itibaren yedi gün içinde kendilerine eksik ödeme yapıldığını, pay cetvelinin hatalı olduğunu, pay cetvelinde

¹⁷⁹ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3325; KURU, B.; El Kitabı, s.1160.

¹⁸⁰ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3329; ÜSTÜNDAĞ, S.; s.200; BERKİN, N.; s. 376; OKSAY, M./KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./DOĞAN, A.; C.4, s. 5213.

masa borcu olarak gösterilen bir alacağın aslında masa borcu olmadığını, bu nedenle kendisine öncelikle ödeme yapılmayıp diğer iflas alacakları gibi garameye girmesi gerektiğini bildirerek icra mahkemesine şikayet yoluna başvurabilir (İİK. m. 250).

h) Dağıtma

İflas idaresi tarafından İİK.'nın 247 ve 248'inci maddeleri uyarınca hazırlanıp İİK.'nın 249'uncu maddesine göre son hesap ile birlikte iflas dairesine bırakılmış olan pay cetveline göre dağıtım, İİK. m. 249'da belirtilen on günlük süre geçtikten sonra pay cetveline karşı alacaklılar tarafından şikayet yoluna gidilmemişse başlanır. Eğer pay cetveline karşı yedi gün içinde şikayet yoluna gidilmişse, iflas idaresi, şikayet üzerine verilecek kararın dağıtım etekli olacağını düşünüyorsa dağıtım erteleyebilir (İİK. m. 250, c.2).

Alacağı taliki bir şarta veya belirli olmayan bir vadeye bağı alacaklar için pay ayrılır ve bu paylar hakkında İİK. m. 9 hükmü uygulanır (İİK. m. 250, c.4). Alacağı taliki bir şarta veya belirli olmayan bir vadeye bağı olmayan alacaklara, pay cetveline göre kendilerine düşen pay hemen ödenir.

İİK. m. 250, c.3'de yapılan atıf nedeniyle İİK. m. 144 hükümleri burada da uygulanır. Ancak icra dairesinin yerine getireceğı görevler, burada iflas idaresi tarafından yerine getirilir. Yani bedeli tamamen ödenen senetler, iflas idaresi tarafından müflise iade edilirken, alacağını kısmen alabilmiş olan alacaklılara, senetteki alacağın ne kadarının ödenmiş olduğı, senedin ne kadar alacak için geçerli olduğı belirtilerek senet geri verilir.

i) Geçici Dağıtmalar

İflas masasına giren tüm mal ve hakların paraya çevrilmesi veya iflas masasının taraf olduğı davaların uzaması nedeniyle, tasfiyenin sonuçlandırılması

gecikebilir. İflas masasındaki aktiflerin bir kısmı satılıp paraları tahsil edilmişse, bu paraların alacaklılara dağıtılması gerekir. Geçici dağıtım yapılabilmesi için, sıra cetvelinin düzenlenmiş ve sıra cetveline itiraz süresinin (İİK. m. 235/I) geçmiş olması gerekir (İİK. m. 252/I). Ancak sıra cetveline itiraz davası açılmış ise, bu davanın sonucu beklenmeden geçici dağıtım yapılabilir (İİK. m. 252/II). Yapılan bu geçici pay cetvelinde, dava konusu olup henüz sonuçlanmamış olan ihtilaflı alacaklar için pay ayrılır. Ancak bu paylar İİK. m. 250/II'ye göre bir bankaya yatırılır. İflas idaresinin düzenlediği pay cetveli, on gün süre ile iflas dairesine bırakılır ve bu husus alacaklılara bildirilir. Geçici pay cetveli, süresi içinde şikayet konusu yapılmazsa veya şikayet icra mahkemesince reddedilirse kesinleşir.

İflas idaresinin düzenlediği geçici pay cetveli, kesinleşince geçici dağıtım yapılır.

E) İflas İdaresinin Borç Ödemeden Aciz Vesikası Düzenlemesi

İflas idaresince kesinleşen pay cetveline göre yapılan kesin dağıtım sonucunda alacaklıların bir kısmı alacaklarının tamamını alamazlarsa, iflas idaresi alacaklılara ödenmemiş alacak miktarını belirtir bir belge verilir. Bu belgeye, borç ödemeden aciz belgesi denir ¹⁸¹.

Borç ödemeden aciz belgesi, yalnız kesin dağıtım sonucunda verilir ¹⁸². Geçici dağıtımlarda (İİK. m. 252) verilmez. Rehinli alacaklılara, iflasta rehin açığı belgesi (İİK. m. 152) verilmez. Çünkü rehinli alacaklıların karşılanmamış alacakları, adi alacak gibi işlem görür ve adi alacak olarak da tamamen karşılanamazsa, diğer alacaklılar gibi, bu alacaklılara da müflis borçtan şahsen sorumlu ise, borç ödemeden

¹⁸¹ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.596.

¹⁸² KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, s.597.

aciz belgesi verilir¹⁸³. Masa alacaklılarına, alacaklarını öncelikle ve tam olarak alacaklarından, aciz belgesi verilmez¹⁸⁴.

Keza, borç ödemedен aciz belgesi, masaya kaydedilmemiş yani, alacağını sıra cetveline yazdırmamış olduğu için, tasfiyeye girememiş ve kesin dağıtmaya iştirak edememiş olan iflas alacaklılarına verilmez. Fakat tapu sicilinde yazılı olan alacaklar için masaya başvurulmamış dahi olsa, doğrudan doğruya dikkate alınacaklarından (İİK. m. 231), bunlara aciz belgesi verilir.

İflastaki aciz belgesi, iflas dairesi tarafından değil; iflas idaresi tarafından re'sen düzenlenir (İİK. m. 251/I, c.1). İflas idaresince düzenlenen aciz belgesinde, ödenmeyen alacak miktarının ve müflisin alacağı kabul edip etmediği hususunun açıkça belirtilmesi gerekir.

İflas Hukukunda iflas idaresi tarafından düzenlenen aciz belgesi, maddi hukuk bakımından şu sonuçları doğurur:

Aciz belgesine bağlanmış olan alacak, hacizde düzenlenen aciz belgesinde (İİK. m. 143/VI) olduğu gibi, aciz belgesinin düzenlenmesinden itibaren yirmi yıl geçmesiyle zamanaşımına uğrar (İİK. m. 251/II, c.1). Yani alacak, aciz belgesinin düzenlenmesinden itibaren, yirmi yıl içinde borçludan istenebilir.

Aciz belgesinde yazılı borç için, hacizde düzenlenen aciz belgesinde olduğu gibi (İİK. m. 143/IV), faiz işlemez. İflasın açılması ile faizlerin işlemesi durmadığından (İİK. m. 196), iflastan sonra işleyen faizler de ödenmeyen asıl alacak

¹⁸³ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4,s. 3237; **GÜRDOĞAN,B.;** s. 146; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s.205; **BERKİN, N.;** s.382; **ÖZTEK, S.;** İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemedен Aciz Vesikası, Alfa Yayınları, İstanbul, 1994, s.110.

¹⁸⁴ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3237; **BERKİN, N.;** s.382; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s.205; **OSKAY, M./DEYNEKLİ, A./ DOĞAN,A.;** C.4,s.5131; **MUŞUL, T.;** s.1091.

ile birlikte aciz belgesine ödenmeyen alacak olarak yazılır (İİK. m. 251/II, c.1). Ayrıca, borcun aciz belgesine bağlanması ile borç tecdit edilmiş olmaz.

İflas Hukukunda iflas idaresi tarafından düzenlenen aciz belgesi, takip hukuku bakımından şu sonuçları doğurur:

Aciz belgesinin İİK. m. 68/I anlamında borç ikrarını içeren bir belge niteliğinde sayılabilmesi için, müflisin bu borcu kabul etmiş olması gerekir (İİK. m. 251/I, c.3; 230).

Aciz belgesi sahibi iflas alacaklısının, iflas kapandıktan sonra, müflis borçluya karşı aciz belgesine dayanarak yeniden takipte bulunabilmesi için, müflisin yeni bir mal iktisap etmiş olması gerekir (İİK. m. 251/II, c.2). İİK.'nun 251/II'de bahsi geçen yeni mal iktisabından maksat, müflisin iflasın kapanmasından sonra edindiği mallar olup, tasfiyeye dahil edilmesi gerekirken herhangi bir nedenle tasfiyeye dahil edilmemiş mallar, İİK. m. 255'e göre yapılacak işleme konu olacağından, bu hükmün kapsamı dışındadır¹⁸⁵. Bu hükmün düzenlenmesinin nedeni, müflisin iflas kapandıktan sonra, kredi bulabilmesine, iflastan sonra yaşamını sürdürebilmesine olanak tanımaktır¹⁸⁶.

Aciz belgesi sahibi iflas alacaklısı, müflise karşı bir yıl içinde, takip yapmak isterse, hacizde düzenlenen aciz belgesine sahip olan alacaklılardan farklı olarak,

¹⁸⁵ **GÜRDOĞAN, B.;** s. 147; **GÜRDOĞAN,B.;** İcra ve İflas Takiplerinde Borçlunun Tamamen veya Kısmen Aczini Tespit Eden Vesikalar, Batider, 1963, S.1, s.30; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s. 208; **OSKAY, M./DEYNEKLİ, A./ DOĞAN,A.;** C.4,s.5232.

¹⁸⁶ **ALTAY, S.;** C.2, s.1789; **DELİDUMAN, S.;** İİK.'nun 251' inci maddesinin II. Fıkrası Üzerine bir İnceleme, Atatürk Üniversitesi, Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Erzincan, 1999, S.1, C.III, s.281-297, s. 285; **GÜRDOĞAN,B.;** s. 148.

müflise yeniden ödeme emri göndermek zorundadır. İflasta, İİK. m. 143/III hükmü uygulanmaz¹⁸⁷.

İflasta düzenlenmiş aciz belgesine sahip olan alacaklı, bu belgeye dayanarak İİK. m. 100/I-1 uyarınca, başka bir alacaklının koydurduğu ilk hacze iştirak edebilir. Ancak bu durumda aciz belgesi, yapılmış olan bir takip nedeniyle düzenlenmemiş olduğu için, maddedeki takip tarihi yerine, aciz belgesinin verilmiş olduğu iflasın açılma tarihi esas alınır¹⁸⁸. Böyle bir belgeye dayanılarak ilk hacze iştirak etmek isteyen alacaklının borçlu hakkında iflasın kapanmasından sonra takip yapması ve takibinin kesinleşmiş olması gerekir¹⁸⁹.

İflasta düzenlenmiş aciz belgesine sahip olan alacaklı, hacizde düzenlenmiş aciz belgesine sahip alacaklılardan farklı olarak, doğrudan doğruya tasarrufun iptali davası (İİK. m. 277 vd.) açamaz. Bunun için, bu davayı açma yetkisinin ikinci alacaklılar toplantısında, alacaklıya devredilmiş olması gerekir (İİK. m. 255/III, 245). Müflis, her zaman İİK. m. 196'daki faiz oranına göre borcunu ödeyebilir. Bu durumda aciz belgesi, aciz belgesi sicilinden terkin edilir¹⁹⁰ (İİK. m. 251/II, c.1, 143/VII, c. 1 ve c.2).

¹⁸⁷ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3244; **ULUKAPI, Ö.;** İcra ve İflas Hukuku, Mimoza Yayınevi, Konya, 2008, s. 264; **GÜRDOĞAN, B.;** s.149; **ÖZTEK, S.;** s. 122; **DELİDUMAN, S.;** s. 117.

¹⁸⁸ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4,s. 3246; **GÜRDOĞAN,B.;** s.31; **OSKAY, M./DEYNEKLİ, A./ DOĞAN,A.;** C.4,s.5132.

¹⁸⁹ **ÖZTEK, S.;** s. 111; **GÜRDOĞAN, B.;** s. 31; **OSKAY, M./DEYNEKLİ, A./ DOĞAN,A.;** C.4,s.5133.

¹⁹⁰ 4949 s. Kanuna ait Hükümet Gerekçesi.

VI) İFLAS İDARESİNİN TAKİP VE DAVALARDAKİ DURUMU

A) İFLAS İDARESİNİN TAKİPLERDEKİ DURUMU

Toplu bir tasfiye şekli olan iflasta, alacaklıların müflis hakkında ayrı ayrı takip yapmaları mümkün değildir. Alacaklılar, iflas kararından sonra, alacaklarını iflas masasına yazdırırlar ve alacaklarını, tasfiye sonunda müflise ait malların satış bedellerinden alacaklarına düşen pay oranında, alırlar.

Müflise karşı başlatılmış olan icra takipleri, iflas kararı verilmesi ile durur ve iflas kararının kesinleşmesi ile düşer (İİK. m. 193/I,III). Bu hüküm, kamu düzenine ilişkin olup icra dairesi ve icra mahkemesi tarafından kendiliğinden gözetilir¹⁹¹. Müflisin iflas kararından önce başlattığı takipler, iflas kararı ile durmaz. Ancak bu takiplere, iflas kararı ile tasarruf yetkisi kısıtlanmış olan müflis devam edemez ve takipler, iflas idaresi tarafından yürütülür (HMK. m.53).

İflasın açılması ile duracak olan takipler müflisin iflas masasına giren malvarlığı ile ilgili takiplerdir. Bunlar ilamlı ve ilamsız haciz yoluyla yapılan takipler, kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla yapılan takipler, genel iflas yoluyla ve kambiyo senetlerine mahsus iflas yoluyla takipler ile amme alacaklılarının tahsili için 6183 s. Kanun'a göre yapılan takiplerdir¹⁹².

Buna karşın, müflisin masasına giren malvarlığı ile ilgili olmadığı için, ilamsız tahliye takipleri iflas kararı ile durmaz. Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipler (İİK. m. 145-153), iflas kararından etkilenmez. İflas kararından önce borçluya karşı başlanmış olan rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takiplere, iflastan sonra takip alacaklıları tarafından, iflas masasına karşı devam edilebileceği gibi (İİK.

¹⁹¹ **POSTACIOĞLU,İ.**; C.1, s.151; **BERKİN,N.**; s. 254.

¹⁹² **KURU,B.**; İcra ve İflas Hukuku, C.3, s. 2886; **KURU, B.**; El Kitabı, s.1025.

m. 193/IV, c.1); takip alacaklısının yapmış olduğu rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipten vazgeçerek, İİK. m. 185'e göre rehinli malın iflas idaresi tarafından satılmasını isteyebilir (İİK. m. 193/IV, c.3). Rehinli alacaklı, İİK. m. 185/I'de 4949 sayılı Kanun ile yapılan değişlikle, kendisine tanınan olanaktan yararlanarak, iflas masasına karşı, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip de yapabilir. Ayrıca iflas masasına girecek rehinler, mülkiyeti müflise ait rehinler olduğu için, müflisin borcunu temin için üçüncü kişilerin vermiş olduğu rehinler, iflas masasına girmediğinden, rehinli alacaklı üçüncü kişi, rehin veren hakkında, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yapabilir.

İflas kararının verilmesi ile durmuş olan takiplere ilişkin itirazın kaldırılması, itirazın incelenmesi, icra takibinin ertelenmesi ve iptali, icranın geri bırakılması talepleri de iflasın açılması ile durur ve iflas kararının kesinleşmesi ile düşer¹⁹³. İİK. m. 193/I uyarınca, iflas kararı ile takipler durduktan sonra, iflas kararı bozulur ve bozma kararı kesinleşirse, iflas kararının hükmü kalmaz. Takiplere, kaldığı yerden devam edilir. İflas kararının kaldırılması halinde, iflastan önceki durum hasıl olur.

Müflise karşı iflas kararı verildikten sonra, yani iflas açıldıktan sonra, iflasın açılmasından önce doğmuş olan borçlarından dolayı, yeni bir takip yapılamaz (İİK. m. 193/III). Ancak, müflisin iflasın açılmasından sonra doğmuş borçlarından dolayı, iflasın tasfiyesi devam ederken, müflise karşı haciz yolu ile takip yapılabilir¹⁹⁴. Aynı

¹⁹³ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.3, 2890.

¹⁹⁴ ÜSTÜNDAĞ, S.; s. 89; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.3, 2890.

şekilde, müflisin iflasın açılmasından sonraki faaliyetlerinden dolayı doğan vergi borçları nedeniyle de müflis hakkında, 6183 s. Kanuna göre takip yapılabilir¹⁹⁵.

İflas tasfiye sürecinde, müflise karşı yeni takip yapılamaması, sadece, iflas kararından önce müflisten alacaklı olan alacaklılara yöneliktir. Yani bu hüküm, sadece iflas alacaklıları hakkında uygulanır, masa alacaklıları hakkında uygulanmaz¹⁹⁶.

B) İFLAS İDARESİNİN DAVALARDAKİ DURUMU

Müflis hakkında iflas kararı verilmeden önce, gerek davacı, gerekse davalı olarak taraf olduğu iflas masasına giren mal ve haklara ilişkin hukuk davaları, iflasın açılmasıyla durur (İİK. m. 194/I, c.1). İflas kararı ile birlikte masaya giren mal ve haklarda tasarruf yetkisi kısıtlanmış olan müflis, artık masaya ilişkin mal ve haklarla ilgili davaları takip yetkisini kaybeder ve bu yetki iflas idaresine geçer (HMK. m. 53).

Kanun koyucu, iflas kararından önce, gerek borçlunun açtığı ve gerekse bu tarihten önce borçlu aleyhine açılmış bulunan hukuk davalarına devam edilip edilmemesi konusunda alacaklılara süre tanımak için, bu davaların ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonraya kadar durmasını düzenlemiştir (İİK. m. 194/I, c.1). İİK. m. 194 hükmünün amacı, iflasın açılması ile tasarruf yetkisi kısıtlanıp yerine iflas idaresi geçen müflisin açtığı veya müflis aleyhine açılan davaları devam ettirmekte fayda olup olmadığını tespit için iflas idaresine imkan tanımaktır.

¹⁹⁵ **POSTACIOĞLU, İ.**; C.1, s.151; **ALBAYRAK, H.**; İflasın Kaldırılması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007, s.25 .

¹⁹⁶ **MUŞUL,T.**; s.1020.

İflasın açılmasıyla ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonrasına kadar durmuş olan hukuk davalarına, ikinci alacaklılar toplantısında alınan karar doğrultusunda, ya iflas idaresi tarafından devam edilir veya kazanma ihtimali düşük olan ve masa adına takibinde yarar görülmeyen davaların takip yetkisi, isteyen alacaklılara devredilir (İİK. m. 245). Eğer müflisin davacı olduğu hukuk davasının masa adına iflas idaresi tarafından takibinde hukuki yarar görülmez ve bu davanın takibini herhangi bir alacaklı da üstlenmezse, o zaman müflisin davayı takip yetkisi yeniden doğar ve müflis, iflasın kapanmasını beklemeden o davayı kendi adına takip edebilir¹⁹⁷. Eğer müflisin davacı olduğu hukuk davasının masa adına iflas idaresi tarafından takibinde hukuki yarar görülmez ve bu davanın takibine herhangi bir alacaklı da üstlenmezse o zaman müflisin davayı takip yetkisi yeniden doğar ve müflis iflasın kapanmasını beklemeden o davayı kendi adına takip edebilir¹⁹⁸. Dava takip yetkisi, maddi hukuktaki tasarruf yetkisine göre tayin edilir (HMK. m.53). Kural olarak, taraf ehliyeti (HMK. m.50) ve dava ehliyeti (HMK. m. 51) bulunan kişinin dava takip ehliyeti vardır. Ancak iflas kararı verilmesi ile müflisin, iflas masasına giren mallar üzerindeki tasarruf yetkisi sınırlanır ve müflisin her türlü tasarrufu alacaklılara göre hükümsüzdür (İİK. m. 191). Müflisin taraf olduğu hukuk davaları, istisnai durumlar hariç, iflas masasının kanuni temsilcisi olan iflas idaresi tarafından devam edilir¹⁹⁹. Yani müflisin taraf ehliyeti ve dava ehliyeti mevcut olmasına rağmen, dava takip yetkisi yoktur.

¹⁹⁷ KURU, B.; El kitabı, s.1033; ALTAY, S.; C.1, s.790.

¹⁹⁸ KURU, B.; El kitabı, s.1033; ALTAY, S.; C.1, s.790

¹⁹⁹ KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; Medeni Usul Hukuku, 22. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011, s.448.

İflas kararı ile yani iflasın açılmasıyla, hangi hukuk davalarının durmayacağı İİK. m. 194/I, c.2'de belirtilmiştir. İflasın açılmasından etkilenmeyen davalar şunlardır:

a) Acele nitelikte olan davalar, iflasın açılmasıyla durmaz. Doktrine göre acele davalardan kasıt, adli tatilde görülebilen iş ve davalardır²⁰⁰ (HMK. m. 103). Görülmekte olan davanın acele olduğuna karar veren mahkemenin bu durumu, iflas idaresine bildirerek, davanın iflas masası adına takip edip etmeyeceğini, uygun bir süre vererek sorması gerekir²⁰¹. Acele davaların iflas masası tarafından takip edilip edilemeyeceğine, birinci alacaklılar toplantısında karar verilir (İİK. m. 224/I).

b) Şeref ve haysiyete tecavüzden doğan tazminat davalarına, iflas masası adına iflas idaresi tarafından devam edilir²⁰².

c) Vücut üzerinde ika olunan zararlardan doğan tazminat davaları da iflas idaresi tarafından değil, müflis tarafından takip edilir, çünkü bu tazminat davası sonucunda hükmedilecek tazminat, haczedilemez (İİK. m. 82/11). Buna karşın, müflise karşı açılmış olan tazminat davalarında hükmedilecek tazminat, iflas masasını etkileyeceğinden, iflas idaresi tarafından takip edilir.

d) Kişisel duruma ilişkin davalar, müflis tarafından takip edilir. Ancak müflis tarafından açılan nafaka davaları, iflastan sonra da müflis tarafından takip edilir. Çünkü bu davalar sonucunda hükmedilecek nafaka haczedilemediğinden, iflas masasına girmez. Buna karşın, müflis aleyhine açılmış olan nafaka davası, iflas masasını etkilediğinden iflas idaresi tarafından takip edilir.

²⁰⁰ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.3, 2909; **POSTACIOĞLU, İ.;** C. 1. s.154; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s.92.

²⁰¹ 19.HD. 1997 T. 3121/4690, Meşe İçtihat ve Mevzuat Bankası.

²⁰² **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.3, 1036.

e) Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplere ilişkin davalarda, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipler, iflastan etkilenmeyip devam ettiğinden, bu takiplere ilişkin açılmış olan davalar da iflas kararından etkilenmez.

f) Ceza davaları da niteliği gereği iflastan etkilenmezler.

g) İdari davaların iflasın açılması ile durup durmayacağı doktrinde tartışmalıdır. İdari davalar; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ile idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları olmak üzere ikiye ayrılır. Doktrinde bir görüşe göre, İİK. m. 194'te hukuk davalarından bahsedilip idari davalardan bahsedilmediğinden, müflisin davacı ya da davalı olduğu idari davaların, ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonrasına kadar bekletilmesi mümkün değildir²⁰³. Diğer bir görüşe göre ise, iflasın açılması ile kural olarak idari davalar durmaz ise de, eğer bu davalar, iflas masasına giren mal ve haklara ilişkinse, bu davaların iflasın açılmasıyla duracağını kabul etmek gerekir²⁰⁴. Kanaatimizce, idari davalarda tam yargı veya iptal davası olup olmadığına bakılmaksızın, iflas masasına giren hak ve mallara ilişkinse, her iki tür dava için de İİK.'nın 194'üncü maddesi uygulanarak, idari davaların ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonrasına kadar, bekletilmesi gerekir.

Bakmakta olduğu davanın taraflarından biri hakkında iflas kararı verildiğini öğrenen mahkemenin bir ara karar ile yargılamanın durdurulmasına karar verip

²⁰³ ÜSTÜNDAĞ, S.; s.96; ÖZTEK, S.; s.148; OKSAY, M. /KOÇAK, C./DEYNEKLİ, A./ DOĞAN, A.; C.4, s. 4840 .

²⁰⁴ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.3, 2912.

duruşma günü olarak ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonraki bir tarihi belirleyip, duruşmayı bu tarihe ertelemesi gerekir. Mahkemece bu durum re'sen gözetilerek bir ara karar ile davanın ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonrasına kadar durmasına karar verilir ve yargılamaya bu tarihten sonra devam edilir²⁰⁵. İflas kararı ile durması gereken hukuk davalarına İİK.'nun 194/I maddesine rağmen, müflis ya da vekili huzurunda devam edilmişse, yapılan usul işlemlerine iflas idaresi icazet vermedikçe bu işlemler masaya karşı hüküm ifade etmez. İflas idaresi, İİK.'nun 194. maddesi hükmüne aykırı olarak verilen kararı temyiz edebilir.

Hukuk davaları durduğu sürece yani ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonraya kadarki süre içinde zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemez (İİK. m. 194/II).

²⁰⁵ 11 HD. 21.12.2006 t. 2005/12835 E., 13674 K.; 19 HD. 1.3.2005 T. 2004/7782-2011 K.;19. HD. 19.03.2003 T. 2079 E., 2320 K.; 19. HD. 7.2. 2001 t. 765 E., 992 k.; 12.4.2000 T. 2530 E. 2772 K.; 15. HD. 15.12.1999 T. 7580E. 7716 K. ; Meşe İçtihat ve Mevzuat Bankası.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İFLAS İDARESİNİN GÖREV VE YETKİLERİNİN SONA ERMESİ, DENETİMİ, GÖZETİMİ VE SORUMLULUĞU

I- İFLAS İDARESİNİN GÖREV VE YETKİLERİNİN SONA ERMESİ

İflas idaresinin görev ve yetkileri kural olarak, iflasın kapanmasıyla sona erer. Ancak bunun dışında, başka yollarla da iflas idaresinin görevleri sona erebilir.

A) İflasın Kapanması ile Sona Ermesi

İflas tasfiyesi, iflasın kapanmasıyla sona erer (İİK. m. 254). Ancak, iflas kendiliğinden kapanmaz. İflasın kapanması için, iflasın açılmasına karar vermiş olan ticaret mahkemesinin bu konuda karar vermesi gerekir. İflasın kapanmasına karar verilmesini, hazırladığı son raporu ticaret mahkemesine verecek iflas idaresi ister (İİK. m. 254/I). İflas idaresi, iflas masasının taraf olduğu bütün davalar kesin olarak sonuçlandıktan sonra, iflas masasına giren tüm mal ve hakları paraya çevirip, elde ettiği parayı kesinleşen pay cetveline göre alacaklılara dağıttıktan (İİK. m. 250) ve alacağını tamamen alamamış olanlara aciz vesikasını verdikten sonra, (İİK. m. 251) ticaret mahkemesine başvurarak, iflasın kapanmasına karar verilmesini ister.

Bir kısım alacaklıların, ihtilaflı hak ve alacakları takip yetkisini devralarak, açmış oldukları davalar henüz sonuçlanmamış ise, alacaklıların İİK. m. 245'e göre takip ettikleri bu davalar kazanılsa bile, bundan masaya bir şey kalmayacağını, son raporunda belirtmek suretiyle, iflas idaresi, iflasın kapanmasını isteyebilir²⁰⁶.

İflas idaresi son raporunda, iflas tasfiyesinin yapılış şekli hakkında, masaya giren malların hangi usulle paraya çevrildiğini, bundan ne kadar para elde edildiğini, bu paraların alacaklılara nasıl dağıtıldığını, masa borçlarının ne kadar olduğunu,

²⁰⁶ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3252; ALTAY, S.; C.2, s. 798.

bunun nerelerden kaynaklandığını, alacağını tamamen alamamış olan alacaklılara aciz vesikası verilip verilmediğini, müflisin iflas etmiş olmasında kusurlu olup olmadığını, müflisin taksiratlı ve hileli müflis sayılıp sayılmayacağını belirterek ayrıntılı bilgi verir ve iflasın tasfiyesine ilişkin elindeki tüm dosya ve belgeleri, ticaret mahkemesine sunar²⁰⁷.

Ticaret mahkemesi, yaptığı inceleme sonucunda iflas idaresinin yaptığı tasfiye işlemlerinde, hata veya noksanlık görürse, durumu, icra mahkemesine bildirir (İİK. m. 254/II). İcra mahkemesi, hata ve noksanları iflas idaresine tamamlatır ve durumu, ticaret mahkemesine bildirir. Ticaret mahkemesi, bu durumda, iflasın kapanmasına karar verir (İİK. m. 254/III). İflasın kapanması kararı, hukuki yararı bulunan müflis ve alacaklılar tarafından temyiz edilebilir²⁰⁸. Temyiz süresi on gün olup, bu süre iflasın kapanması kararının ilanından itibaren işlemeye başlar²⁰⁹.

İflasın kapanması kararı, iflas idaresi tarafından kesinleşmesi beklenmeden, ilan edilir (İİK. m. 166/II, 254/III). İflas dairesi, iflasın kapanması kararı kesinleşince, iflasın açıldığını bildirmiş olduğu yerlere, iflasın kapandığını da bildirir (İİK. m. 166/III).

İflasın kapanması kararı ile de iflas idaresinin görevi sona erer.

B) İflasın Kaldırılması İle Sona Ermesi

İflas tasfiyesi devam ederken müflis, bütün alacaklıları ile anlaşarak onlardan bir vaat almış veya bütün borçlarını ödemiş ya da teklif ettiği konkordato, ticaret

²⁰⁷ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3253; **BERKİN, N.;** s. 390.

²⁰⁸ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3255; **PEKCANITEZ, H./ ATALAY, O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES, M.;** s.505; **GÜRDOĞAN, B.;** s. 151; **ANSAY, S.Ş.;** 302, **ULUKAPI, Ö.;** İcra ve İflas Hukuku, Mimoza Yayınları, Konya, 2007, s.268.

²⁰⁹ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3256.

mahkemesince tasdik edilmiş ise, iflas kararını veren ticaret mahkemesine başvurarak bütün sonuçları ile birlikte iflasın kaldırılmasını isteyebilir. O halde iflasın kaldırılması sebepleri şunlardır:

a) Bütün Alacaklıların Taleplerini Geri Almış Olması

Bütün alacaklılardan maksat, İİK. m. 219'a göre masaya yazdırılmış alacaklılardır²¹⁰. Ayrıca İİK. m. 219/II-2'de öngörülen bir aylık süre geçtikten sonra, alacağını masaya yazdırmış olan alacaklılar da, buradaki bütün alacaklılar kavramına dahildir²¹¹.

İflasın kaldırılabilmesi için, bütün alacaklıların taleplerini geri almalarının kayıtsız ve şartsız olması gerekir²¹². Müflisin bütün alacaklıların taleplerini geri aldıklarını beyanname ile ispat etmesi gerekir (İİK. m. 182/I, c.1). Beyannameden maksat, yazılı bir belgedir. Alacaklılar, taleplerini geri almakla, sadece iflasın kaldırılmasına rıza göstermiş olurlar. Yoksa alacaklılar, bu beyanları ile alacaklarından feragat etmiş olmazlar²¹³.

b) Bütün Alacakların İtfa Edilmiş Olması

Bütün alacaklıların alacağının itfa edilmiş olduğunu ispat eden müflis, İİK.'nin 182'nci maddesine göre, iflasın kaldırılmasını talep edebilir. Buradaki

²¹⁰ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3363; ÜSTÜNDAĞ, S.; s. 68; ALBAYRAK, H.; s.65; OKSAY, M./ KOÇAK, C./ DEYNEKLİ, A./ DOĞAN, A.; C. 4, s.4737.

²¹¹ BERKİN, N.; s. 396; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku C.4, s. 3363; ALBAYRAK, H.; s.66; PEKCANITEZ, H./ ATALAY, O./ ÖZKAN, M. S./ ÖZEKES, M.; s.499; POSTACIOĞLU, İ.; C.1, s. 217.

²¹² ÜSTÜNDAĞ, S.; s.68; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3369; BERKİN, N.; ÇAVDAR, S./ BİÇKİN, İ.; İflas ve İflasın Ertelenmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006, s.68.

²¹³ ÜSTÜNDAĞ, S.; s.69; KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3370; BERKİN, N.; s. 394.

itfadan maksat; ödeme, bağışlama, ibra, takas vs. gibi her türlü borcu sona erdiren sebeplerdir²¹⁴. Bu madde uyarınca iflasın kaldırılabilmesi için ödenmesi gereken borçlar; sıra cetvelinde yer alan borçlar ile hakkında kayıt kabul davası açılmış borçlardır. İlk grupta yer alan borçların ödenmiş olması gerekirse de; ikinci gruptaki borçlar için ya pay ayrılmış olması veya müflis tarafından teminat gösterilmiş olması gerekir.

İflas kararı verildikten sonra, müflis tarafından, sadece iflas istemiş olan alacaklının alacağının ödenmiş olması, iflasın kaldırılması için yeterli değildir. Bütün alacaklıların alacaklarının faizleri ile birlikte ödenmesi gerekir²¹⁵. Müflis, bazı alacaklıların taleplerini geri aldıklarını, bazılarının da alacaklarının itfa edildiğini ispatlayarak, bu maddeye göre iflasın kaldırılmasını talep edebilir²¹⁶.

c) Borçlunun Teklif Ettiği Konkordatonun Tasdik Edilmiş Olması

Müflisin teklif ettiği konkordato, ticaret mahkemesi tarafından tasdik edilirse, iflas idaresi, ticaret mahkemesinden iflasın kaldırılmasını ister (İİK. m. 182/I). İflas idaresinin bu madde uyarınca iflasın kaldırılmasını isteyebilmesi için, konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmiş olması gerekir²¹⁷.

²¹⁴ **ALBAYRAK, H.**; s. 76.

²¹⁵ **KURU, B.**; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3369; **ALTAY, S.**; s. 624.

²¹⁶ **KURU, B.**; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3375; **ALBAYRAK, H.**; s. 63; **PEKCANITEZ, H./ ATALAY, O./ÖZKAN,M.S./ ÖZEKES, M.**; s.499.

²¹⁷ **KURU,B.**; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3376; **TANRIVER,S./DEYNEKLİ,A.**; Konkordatonun Tasdiki, Adalet Yayınevi, Ankara, 1996,s.44; **GÜRDOĞAN,B.**; s.64; **GÖNEN, E.**; İflastan Sonra Konkordato, Batider, 1776, C.VIII, s.444; **POSTACIOĞLU, İ.**; s.218.

İflas idaresinin kesinleşen konkordatonun tasdiki kararına rağmen, ticaret mahkemesinden, iflasın kaldırılmasını istemezse, müflis şikayet yoluna başvurabilir²¹⁸(İİK. m. 16/II, 227).

Eğer birinci alacaklılar toplantısının yapılamamış olması nedeniyle iflas idaresi seçilememişse, müflis, konkordato teklifini iflas dairesine verir. Basit iflas tasfiyesinde iflas idaresi olmadığından, bu durumda da teklif, yine iflas dairesine yapılır²¹⁹.

d) İflasın Kaldırılması Usulü

Bütün alacaklıların taleplerini geri almış ya da bütün alacakların itfa edilmiş olması halinde müflis; konkordatonun ticaret mahkemesince tasdik edilmiş olması halinde ise, iflas idaresi, iflasa karar vermiş olan ticaret mahkemesine başvurarak iflasın kaldırılmasını isteyebilir²²⁰.

Adi tasfiyede, iflasın kaldırılması talebinin, bütün alacaklıların taleplerini geri almış veya bütün alacakların itfa edilmiş olması durumunda, İİK. m. 219/II-2'deki bir aylık sürenin bitiminden, iflasın kapanmasına (İİK. m. 254) kadar yapılması gerekir (İİK. m. 182/II, c.2). Buna karşın konkordatonun tasdik edilmiş olması durumunda ise, iflasın kaldırılması talebinin konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesinden sonra, iflasın kapanmasına kadar, yapılması gerekir.

²¹⁸ **KURU, B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3376; **GÜRDOĞAN,B.;** s. 64; **ERİŞ, G.;** s. 445.

²¹⁹ **GÖNEN,E.;** s.82.

²²⁰ **KURU.B.;** İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3363; **ALTAY, S.;** s.626; **ERİŞ, G.;** s. 444; **ÜSTÜNDAĞ, S.;** s.71; **MUŞUL, T.;** s.1003.

Ticaret mahkemesi, bu talebi, basit yargılama usulüne göre inceler²²¹ (HMK. m. 316-322). Talebi incelerken, müflisi, alacaklıları ve iflas idaresini çağırır ve dinler. Ticaret mahkemesinin iflasın kaldırılması talebi üzerine yaptığı inceleme, şekli bir incelemedir. Mahkemenin iflasın kaldırılmasına karar verebilmesi için, iflas kararının kesinleşmesinin gerekip gerekmediği hususunda, doktrinde farklı görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre²²², iflas kararı kesinleşmeden de iflasın kaldırılmasına karar verilebileceği ileri sürülürken; diğer bir görüşe göre²²³ ise, iflasın kaldırılmasına karar verilebilmesi için iflasın kesinleşmiş olması gerekir.

Konkordatonun tasdik edilmiş olması durumunda, iflasın kaldırılmasının talep edilmiş olması halinde ise, ticaret mahkemesinin sadece, konkordatonun tasdikinin kesinleşmiş olup olmadığını araştırarak²²⁴, konkordatonun kesinleştiğinin belirlenmesi durumunda, iflasın kaldırılmasına karar vermesi gerekir. Ticaret mahkemesinin yaptığı inceleme sonunda verdiği iflasın kaldırılması kararı, hukuki yararı bulunan alacaklılar tarafından, on beş gün, içinde temyiz edilebilir (İİK. m. 164/I).

İflasın kaldırılmasına ilişkin ticaret mahkemesinin verdiği karar, iflas dairesi tarafından ilan edilir. İflasın kaldırılması kararı kesinleşince, iflas dairesi iflasın açıldığını bildirmiş olduğu yerlere, iflasın kaldırıldığını da bildirir (İİK. m. 166/III). İflasın kaldırılması kararının kesinleşmesi ile iflasın açılmasıyla ortaya çıkan tüm

²²¹ KURU, B.; s. 3376; BERKİN, N.; s. 397; ANSAY, S.Ş.; s.305; GÜRDOĞAN,B.; s. 64; ALTAY, S.; s.626.

²²² BERKİN,N.; s. 1970, s. 402; ÜSTÜNDAĞ,S.; s. 56; ALBAYRAK,H.; s.627.

²²³ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s.3393; ALTAY,S.; s. 624.

²²⁴TANRIVER,S./DEYNEKLİ,A.;s.15; OSKAY,M./KOÇAK,C./DEYNEKLİ,A./DOĞAN,A.; s. 4739.

hüküm ve sonuçlar ortadan kalkar; borçlu sanki hiç iflas etmemiş gibi olur ve müflis sıfatı da ortadan kalkar²²⁵. Bunun sonucu olarak da, malları üzerinde tasarruf yetkisini kazanır ve masaya girmiş olan malları kendisine geri verilir.

İflasın kaldırılması ile iflas idaresinin görevi sona erer.

C)Basit Tasfiye Karar Verilmesi ile Sona Ermesi

Adi tasfiye, iflasın açılmasından itibaren altı ay içinde tamamlanmaz ise, alacaklılar toplanarak, adi tasfiye usulünden vazgeçip basit tasfiye usulünün uygulanmasına, iflas masasına yazdırılmış olan alacak çoğunluğunun en az yarısına sahip olan alacaklıların oyu ile karar verebilir (İİK. m. 256). Bu durumda, iflas idaresinin görevi sona erer ve iflas dairesi, tasfiyeye kaldığı yerden devam eder.

Adi tasfiyenin iflasın açılmasından itibaren altı ay içinde tamamlanamaması üzerine, alacaklılar toplanıp belirli şekilde basit tasfiye usulünün uygulanmasına karar vermezlerse, iflas idaresi, icra mahkemesine başvurarak sebeplerini de açıklayarak adi tasfiye süresinin altı ay daha uzatılmasını isteyebilir.

İcra mahkemesi, bu başvuru üzerine, ya iflas idaresinin bu talebini haklı bularak adi tasfiye süresinin altı ay daha uzatılmasına karar verir veya tasfiyenin altı aylık sürede bitirilmemesinde iflas idaresi üyelerini kusurlu bularak, bu kişilerin görevine son verir (İİK. m. 227). Böyle bir durumda, icra mahkemesi, iflas idaresi üyeleri yerine, önceki adaylar arasından İİK. m. 223 çerçevesinde, yeni üyeleri seçip, adi tasfiye süresinin altı ay daha uzatılmasına karar verir ya da iflas idaresinin süre uzatım talebini kabul etmez ve iflasın basit tasfiye usulü ile devamı yönünde karar verir²²⁶.

²²⁵ OSKAY,M./KOÇAK,C./DEYNEKLİ,A./DOĞAN,A.; s. 4740.

²²⁶ KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, C.4, s. 3392.

D) İflas İdaresinin Görevden Uzaklaştırılması ile Sona Ermesi

İcra ve İflas Kanun’unda, iflas idaresi üyelerinin görevden uzaklaştırılması konusunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak iflas idaresinin görevini yapmaması veya ağır bir kusur işlemesi, iflas idaresi üyelerinin beden ve akıl yönünden ağır hastalığa yakalanması, vesayet altına alınması, hapis cezasına çarptırılması birer görevden uzaklaştırılma nedenidir²²⁷. İİK.’nun 238/II’nci maddesine göre, ikinci alacaklılar toplantısında, alacaklılar tasfiyenin yürütülmesi için, gerekli bütün karar ve tedbirleri alabilir. Bu durumda, iflas idaresinin görevden uzaklaştırılması için alacaklılar toplantısında, karar verilmesi mümkündür. Aynı şekilde, iflas dairesinin istemi veya kendiliğinden alacaklılar toplantısında alınacak karar ile iflas idaresi, görevden uzaklaştırılabilir.

İcra mahkemesi, iflas idaresi üzerinde, gözetim yetkisine sahip olup, gerektiğinde, iflas idaresi üyelerinin görevine son verebilir. Bu durumda, icra mahkemesi, görevine son verilenin yerine, önceki adaylar arasından İİK.’nun 223. maddesindeki esaslar dairesinde yeniden seçim yapar (İİK. m. 227/III).

Ayrıca iflas dairesi de, iflas idaresi görevini yerine getirmediği takdirde, alacaklıların toplanmasını isteyebilir. Alacaklılar, toplantı yapmaz ise, tasfiyeye, iflas dairesi devam eder. Bu durumda, iflas idaresinin görevine, iflas dairesi de son verebilir.

D) İflas İdaresinin Görevinden Çekilmesi ile Sona Ermesi

İflas idaresi istifa ederse, görevi son bulur. İflas idaresi, görevini bırakmayı düşündüğü takdirde, bu hususu ikinci alacaklılar toplantısında belirtmelidir. Bu takdirde, hazır olan alacaklılar yeni bir iflas idaresi seçer ve tasfiyeye devam edilir.

²²⁷ YILMAZ, E.; s. 164.

Ancak, eğer haklı bir nedene dayanarak iflas idaresi görevinden çekilmek istiyorsa hemen görevden ayrılabilir.

II) İFLAS İDARE MEMURLARINA ÖDENECEK ÜCRET HUSUSU

İflas idaresi üyelerinin ücretleri, Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve iki yılda bir yenilenen ücret tarifesine göre ödenir (İİK. m. 223/IV). İcra mahkemesinin iflas idaresi ücretine ilişkin kararları temyiz edilebilir (İİK. m. 363/17).

İflas idaresi ücreti, yazı ve tebliği masrafı tarifesine göre (R.G 7.7.2009 tarih ve Sayılı 27281) iflas tasfiyesi sonuçlanıncaya kadar yapılan bütün hizmetlerin karşılığı olarak ödenir. Ücretin belirlenmesinde, iflas idaresi üyelerinin emeği, çabası, işin önemi ve niteliği göz önünde tutulur. Ödeme, iflas idaresinin seçildiği tarihte yürürlükte bulunan tarife hükümlerine göre yapılır. Tarife gereğince takdir olunacak ücret, iflas idare üyelerinin her birine, ayrı ayrı ve eşit oranda ödenir. İflâs idaresinin ücreti, tasfiyenin sonunda ödenirken, iflas idaresinin talebi üzerine icra hâkimi, gerektiğinde iflas dairesinin görüşünü de alarak, ücrete mahsuben, makul ölçüde bir miktar avans ödenmesine karar verebilir. Tebliğe göre icra mahkemesi, iflas idaresinin emek ve mesaisini, işin önem ve niteliğini göz önünde bulundurarak, tarifede belirtilen miktarın üç katına kadar ücret takdir edebilir. İcra mahkemesi, iflas idaresinin emek ve mesaisini, işin önem ve niteliğini göz önünde bulundurarak Tarifede belirtilen miktarların altında ücret takdir edebileceği gibi, haklı sebeplerin mevcut olması halinde, ücret ödenmemesine de karar verebilir.

III) İFLAS İDARESİNİN DENETİMİ VE GÖZETİMİ

İflas idaresi seçildiği takdirde masanın idare ve tasfiye işleri, iflas dairesinden alınarak iflas idaresine havale edilir (İİK. m. 223/I). Ancak iflas idaresi iflas dairesinin denetimi altında çalışır (İİK. m. 223/V). İflas idaresin iflas dairesinin

(müdürünün) denetimine tabi olduğu İİK. m. 223/V'te açıkça belirtilmiştir. İflas dairesi denetim görevini üç şekilde yerine getirir;

a) İflas dairesi, alacaklılar toplantısının kararlarına karşı, alacaklıların menfaatine uygun görmediği bütün tedbirlere ve idarece kabul edilen alacaklar ile istihkak iddialarının kabulüne dair olan kararlardan kanuna ve hadiseye uygun görmediklerini, yedi gün içinde icra mahkemesine başvurarak şikayet yoluna başvurabilir (İİK. m. 223/V-1).

b) İflas dairesi, iflas idare üyelerinin ücretleri ile tasfiye giderleri de dahil olmak üzere hesap pusulalarını, tasdik için icra mahkemesine sunar (İİK. m. 223/V-2). İcra mahkemesinin verdiği bu kararlar kesin olup temyiz edilemez. (İİK. m. 363)

c) İflas dairesi, iflas idaresi üyelerinin tasfiye işlemlerini yaparken ihmallerini gördüğü takdirde, iflas idaresi üyelerinin değiştirilmesi hakkında bir karar verilmek üzere, alacaklıları sırf bu iş için olağanüstü bir toplantıya çağırır.

İcra mahkemesi, iflas idare üyeleri üzerinde gözetim yetkisine sahip olup, gerektiğinde onların görevine son verebilir ve görevine son verilen veya istifa edenin yerine önceki adaylar arasından İİK. m. 223. maddesindeki esaslar çerçevesinde yenisini seçer (İİK. m. 227/III). Yani, ayrılan üye alacak çoğunluğuna sahip olanların gösterdiği adaylar arasından seçilmiş ise, onun yerine, yine alacak çoğunluğuna sahip olanlarca gösterilen aday seçilir; aynı husus alacaklı çoğunluğunun gösterildiği aday bakımından da geçerlidir. Ayrıca iflas idaresinin üç kişiden oluşması esas olduğundan, ayrılanın yerine seçim yapılmadan geri kalan üyelerle karar alınması mümkün değildir. Bunun için gerekirse alacaklılar toplantısının yapılması ve ayrılan üyeler yerine yeni adayların gösterilmesi gerekir.

Aynı şekilde iflas idaresi üyeleri görevlerini yerine getirmezse ve yetkilerini kötüye kullanırsa, icra mahkemesi iflas idaresini görevden uzaklaştırabilir. Bu şekilde icra mahkemesi denetim görevini, gerek istem, gerekse kendiliğinden yerine getirir.

Eğer iflas idare üyelerinin tamamı istifa eder veya tamamının görevine son verilir ve önceki adaylar arasından seçim yapılması mümkün olmazsa; iflas dairesi alacaklıları toplantıya çağırarak, iflas idaresi seçimi yapılır. Bu şekilde seçim yapılması mümkün olmazsa, iflas idaresinin görevine iflas dairesi devam eder.

Alacaklılar da iflas idaresi üzerinde gözetim yetkisine sahiptir. Alacaklılardan her biri, iflas idaresinin kanuna veya hadiseye uygun olmayan işlemlerine karşı şikayet yoluna başvurabilir.

İflas idaresi, tasfiye sona erdikten sonra, ticaret mahkemesine başvurarak iflasın kapanmasına karar verilmesini ister. Ticaret mahkemesi, yaptığı inceleme sonucunda iflas idaresinin yaptığı işlemlerde hata veya noksan görürse, durumu icra mahkemesine bildirir (İİK. m. 254/II). İcra mahkemesi, ticaret mahkemesinden alınan bu bildirim üzerine, hata ve noksanları iflas idaresine tamamlatır ve durumu hata ve noksanlığı gören ticaret mahkemesine bildirir. Bu şekilde ticaret mahkemesi, iflas idaresinin işlemlerini denetlemiş olur.

Cumhuriyet Savcıları da iflas idaresi üzerinde dolaylı bir denetim yetkisine sahiptir. Cumhuriyet savcısı, yılda bir kez icra dairesi ve iflas dairesini denetler. Bu şekilde iflas dairesini denetlerken dolaylı olarak, iflas idaresini de denetlemiş olmaktadır.

IV) İFLAS İDARESİNİN TEMSİLİ

İcra ve İflas Kanunu'nun 226/I, c.1 maddesinde, iflas idaresinin masanın kanuni temsilci olduğu vurgulanmıştır. İflas tasfiyesi aşamasında önemli bir işlevi bulunan, alacak iddialarını inceleyen, müflisin tüm malvarlığını saptayan, sıra cetveli düzenleyen, müflisin mallarını satan ve paraların paylaşımını yapan iflas idaresinin hukuki niteliği konusunda farklı görüşler mevcuttur. Doktrinde, iflas idaresinin müflisin kanuni temsilcisi, alacaklıların kanuni temsilcisi, bazen alacaklıların bazen müflisin kanuni temsilcisi, kamu görevi yapan bir organ, hem kamu görevini yapan hem de alacaklılar topluluğunun bir organı, tarafsız bir kurum, iflas masasının kanuni temsilcisi olduğu yönünde görüşler mevcuttur²²⁸.

Kanun koyucu, iflas idaresinin masanın kanuni temsilcisi olduğu yönündeki görüşü benimsemiştir. Bu nedenle iflas idaresinin, alacaklıların temsilcisi ya da müflisin temsilcisi olduğu söylenemez. İflas idaresi, masanın kanuni temsilcisi ve masanın bir organıdır. İflas masası adına tüm işlemleri gerçekleştirmek, dava açmak, açılan davada masayı temsil etmek, takip yapmak, masa adına ödeme yapmak, yapılan ödemeleri kabul etmek, masaya giren mal ve haklarla ilgili vergi yükümlülüklerini yerine getirmek iflas idaresinin görevlerine girer. Birinci alacaklılar toplantısında, aksine karar verilmemişse, seçilmiş olan iflas idaresi üyeleri, iflas masasını birlikte temsil eder.

İflas kararından sonra, iflas masası ile ilgili dava ve takiplerin iflas idaresi tarafından açılması gerekir. İflas kararı verilmeden önce, müflis tarafından veya müflise karşı açılmış olan dava ve takipler, iflas idaresi tarafından yürütülür. Ancak, müflis hakkında iflasın kaldırılmasına veya iflasın kapanmasına karar verilmişse, bu

²²⁸ YILMAZ, E.; s.27; BERKİN, N.; s.325; SUNAR, G.; , s.339 .

kararlar ile iflas hali sona ermiş olacağından, iflas idaresinin de görevi son bulur ve müflis hakkında açılmış olan davalara, müflis, kaldığı yerden devam eder. Ancak tasfiye devam ettiği sürece masa ile ilgili davalarda takip yetkisi, müflise değil, iflas idaresine aittir. Bu nedenle müflis, bu davalarda tanık olabilir, yemin, müflisin şahsına değil, iflas idaresine yöneltilir; müflis böyle davalarda, verilen kararı temyiz edemez, temyiz etme yetkisi iflas idaresine aittir.

V) İFLAS İDARE MEMURLARININ SORUMLULUĞU

İcra ve İflas Kanunu'nun 227'nci maddesinde, iflas idare üyelerinin hukuki ve cezai sorumluluğu düzenlenmiştir.

İflas idaresi memurlarının üç tür sorumluluğu vardır. Bunlar hukuki, cezai ve disiplin sorumluluğudur.

A) Hukuki Sorumluluk

İflas idare üyeleri, kusurlarından ileri gelen zararlardan, müteselsilen sorumludurlar. Bu davalara idare mahkemelerinde değil, adliye mahkemelerinde bakılır (İİK. m. 227/IV).

İflas idaresi üyelerine karşı, ilgililere verdikleri zararlarından dolayı açılan tazminat davasının şartları da haksız fiilden doğan tazminat davasından farklı değildir.

a) Hukuka Aykırı Fiil

İflas idare üyelerinin sorumluluğunun doğması için öncelikle, hukuka aykırı bir fiilin olması gerekir. Hukuka aykırılık, fiilin bir hukuk kuralına aykırı olduğunu ifade eder. Hukuka aykırı fiil, genellikle aktif bir hareketle ortaya çıkar, bununla beraber hiçbir fiilde bunmama da sorumluluğu gerektirebilir. Kanun koyucu iflas

idare üyelerine bazı yükümlölükler yüklemiştir. İflas idaresi üyelerinin, bu yükümlölüklerini yerine getirmedikleri takdirde sorumluluğu doğar.

b)Zarar

İflas idare üyelerinin tazminat sorumluluğunun doğması için, hukuka aykırı fiilin bir zarara sebebiyet vermesi gerekir. Hukuka aykırı bir fiilden bir zarar meydana gelmemişse tazminat istenemez. Zarar, malvarlığındaki azalmayı ifade eden maddi zarardır. İki türlü zarar vardır: fiili zarar, malvarlığındaki fiili bir eksilmeyi ifade ederken; kardan mahrumiyet ise, malvarlığında meydana gelecek olan muhtemel bir çoğalmanın gerçekleşmemesini ifade eder. Doktrinde, iflas idaresinin manevi zarardan sorumlu olup olmayacağı konusunda farklı örüşler mevcuttur. Ancak hakim görüşe göre, iflas idaresinin manevi zararlardan da sorumlu olacağı yönündedir²²⁹.

c) Kusur

İflas idare üyelerinin sorumluluklarının doğması için, yapılan hukuka aykırılığın kusurdan ileri gelmiş olması gerekmektedir. Kusur, hukuka uygun olmayan, hukuk düzeninin kınadığı bir irade veya irade noksanıdır. Hukuka aykırı sonucu isteyen veya hukuka aykırı sonucu önlemek için gerekli iradeyi göstermeyen kimse kusurludur. Kusur, kast ve ihmal olarak ikiye ayrılır. Kast, hukuka aykırı sonucun bilinmesi ve istenmesidir. İhmal ise hukuka aykırı sonucun istenmemiş olmasına rağmen, gerekli dikkat ve özen gösterilmemek suretiyle zararın meydana gelmesine neden olmaktır. İflas idare üyelerinin verdiği zararlardan sorumlu tutulabilmesi için, kusurlu davranmış olmaları gerekir. Kusurun kast veya ihmal şeklinde olması arasında fark yoktur.

²²⁹ YILMAZ, E.; s. 181.

d) Uygun İlliyet Bağı

İflas idare üyelerinin, kusurlu işlem veya davranışı ile ilgilinin uğradığı zarar arasında uygun illiyet bağı olmalıdır. Uygun illiyet bağından kasıt, ortaya çıkan zararın, iflas idare memurlarının işlem ve davranışının olağan ve doğrudan bir sonucunda gerçekleşmiş olmasıdır.

e) İflas İdare Memurlarının Müteselsil Sorumluluğu

İflas idare üyeleri, aksi karlaştırılmadıkça hep birlikte hareket ederler. Bunun sonucu olarak da verdikleri zararlardan müteselsilen sorumludurlar. Müteselsil sorumlulukta, alacaklı zararının tümünü veya bir bölümünün ödenmesini dilerse iflas idare üyelerinin hepsinden, dilerse yalnız birisinden isteyebilir. Zararın tümü ödeninceye kadar, bütün iflas idare üyelerinin sorumluluğu devam eder. Bu durumda, zarar gören alacaklı, zararın tamamını, iflas idare üyelerinden herhangi birinden isteyebilir. İflas idare üyesi, sadece kendi payına düşen kısmı ödemeyi ileri süremez. Buna karşılık, iflas idare üyelerinden herhangi biri zararın tamamını öderse, diğer iflas idare üyelerinin de sorumlulukları sona erer.

f) Sorumluluk Davası

İflas idaresi üyelerine karşı, sorumluluk davası genel mahkemelerde, genel hükümlere göre görülen bir davadır²³⁰. Davacı, iflas idaresinin işleminden doğrudan doğruya ve ya dolaylı zarar gören müflis, alacaklı veya üçüncü kişidir. Davalı ise kural olarak, iflas idaresi üyelerinin tümüdür. Eğer sorumluluk bölünmüşse dava zarar veren iflas idaresi üyelerine karşı açılmalıdır.

İcra ve İflas dairesine ilişkin hangi hükümlerin iflas idaresi hakkında uygulanacağı, İİK.'nun 227/I'inci maddesinde belirtilmiştir. Ancak İİK.'nun 227'nci

²³⁰ YILMAZ E.; s. 182.

maddesinde, İİK.'nın 5'inci maddesine atıf yapılmamıştır. Bu nedenle, icra ve iflas dairesi memurlarının yaptığı hukuka aykırı işlemlerden dolayı, devletin sorumlu olacağına ilişkin hükmün iflas idaresi üyeleri hakkında uygulanması mümkün değildir. Ancak, HMK.'nın 284'üncü maddesinde, bilirkişilerin Türk Ceza Kanunu anlamında kamu görevlisi sayıldıkları ve hukuki sorumluluk anlamında ise; kasten ve ağır ihmal suretiyle düzenlemiş oldukları gerçeğe aykırı raporun, mahkemece hükme esas alınması sebebiyle zarar görmüş olanların Devlete karşı, tazminat davası açabilecekleri, düzenlenmiştir. HMK.'da yapılan bu düzenleme ile bilirkişiler, Anayasanın 129/V'te düzenlendiği gibi, “memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir” hükmünde düzenlenen diğer kamu görevlisi kavramı içerisine alınmışlardır. İflas idare üyeleri de TCK.'nın uygulaması anlamında, kamu görevlisi sayılırlar (İİK. m. 227/V). Ancak, kanaatimizce, bilirkişiler için getirilen hukuki sorumluluğun iflas idaresi üyeleri için de getirilmesi, uygun olacaktır. Yani, iflas idaresi üyelerinin kasten ve ağır ihmal suretiyle yapmış oldukları tasfiye işlemi ile zarar gören alacaklıların, Devlete karşı tazminat davası açabilecekleri hususu, kanunda düzenlenebilir. Çünkü iflas idaresi üyeleri devletin icra faaliyetlerine yardımcı olan ve kamusal faaliyette görev alan bir organdır. Kanaatimizce, her ne kadar, iflas idaresi üyelerinin dar anlamda kamu görevlisi olmadıkları kabul edilse bile; geniş anlamda onların da kamu görevlisi olduklarının kabulü gerekir. Çünkü geniş anlamda kamu görevlisi, hukuki durumlarına ve yaptıkları görevin niteliğine bakılmaksızın, kamu kesiminde ve de devletin bütün organlarında görev yapan ve

kamusal faaliyette bulunan herkesi ifade eder²³¹. Bu durumda kamusal faaliyette bulunan ve devletin cebri icra faaliyetine yardımcı olan iflas idaresi üyelerinin kasten ve ağır ihmal suretiyle gerçekleştirdikleri işlemlerinden dolayı HMK.'da bilirkişiler için yapılan düzenlemenin iflas idaresi üyeleri için de kıyasen geçerli olması gerekir.

İflas dairesi memurları için öngörülen İİK. m. 7'de düzenlenen sürenin iflas idaresi memurları için de uygulanması gerekir. Bu durumda, davanın zarar gören tarafından, zararın öğrenilmesinden itibaren, bir yıl ve herhalde, zarar ve ziyana sebep olan fiilin yapılmasından itibaren, on yıl içinde açılması gerekir²³² (İİK. m. 7).

B) Disiplin Sorumluluğu

İflas idaresinin disiplin sorumluluğu hakkında, kanunda açık bir hüküm yoktur. Bu nedenle iflas idaresi üyelerinin disiplin sorumluluğunun olup olmadığı hususunda, doktrinde tartışma vardır. Bir görüşe göre, disiplin cezası ancak resmi memurlar hakkında uygulanır; bu yüzden, iflas idaresi hakkında disiplin cezası uygulanamaz²³³. Diğer bir görüşe göre ise, iflas idaresi görevlileri hakkında, disiplin cezası uygulanabilir²³⁴. Çünkü her ne kadar İİK.'nın 227'nci maddesi, 13'üncü maddeye yollama yapmamış ise de, icra mahkemesinin ve ikinci alacaklılar toplantısında alacaklıların iflas idaresini görevden alma yetkisi düzenlenmiştir. Aynı görüşe göre, icra mahkemesinin iflas idaresini görevden uzaklaştırması kabul edildiğine göre, daha hafif bir yaptırım olan disiplin cezalarının da iflas idaresi üyelerine evleviyetle uygulayabileceği belirtilmiştir.

²³¹ GÜNDAY, M.; İdare Hukuku, 9. Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara, 2004, s.516

²³² YILMAZ, E.; s. 183.

²³³ BLUMENSTEIN, E.; Handbuch des Schweizerischen Schuldbetreibungsrechtes, Bern, 1911, s.

731'den naklen YILMAZ, E.; s. 184

²³⁴ KURU, B.; El Kitabı, s.283; BERKİN, N.; s.338.

C) Cezai Sorumluluk

İflas idare üyeleri TCK.'nın uygulaması anlamında, kamu görevlisi sayılırlar (İİK. m. 227/V). Bunun sonucu olarak, iflas idare memurları; zimmet, rüşvet, irtikap, görevi kötüye kullanma gibi suçların faili ve kamu görevlisine direnme suçunun da mağduru olabilecektir.

SONUÇ

Tezimizin birinci bölümünde, iflas tasfiyesinin ilk aşamasını, yani iflas masasının teşkili safhasını inceledik. Bu bölümde, genel olarak, iflas kavramı incelendikten sonra, iflas masasının ne şekilde teşkil edildiğini ve iflas masasının içerisine nelerin dahil edildiğini ele aldık. Tezimizin ikinci bölümünde ise; iflas idaresinin tanımı, hukuki niteliği, teşkili, toplantıları, görev ve yetkilerini ayrıntılı bir şekilde inceledik. Son bölümde ise; iflas idaresinin görevlerinin hangi hallerde sona erdiğini, denetimi ve sorumluluğunu ele aldık. İflas tasfiyesinde önemli bir organ olan iflas idaresi, tezimizde de ayrıntılı bir şekilde incelediğimiz gibi, masa alacaklarını tahsil eder; acele satışlar yapar; üçüncü şahısların istihkak iddiaları hakkında karar verir; iflas alacaklarını araştırır ve sıra cetveli düzenler. İkinci alacaklılar toplantısının yapılmasının ardından, masa malları satılır ve paralar paylaşılır. Bu şekilde, iflas tasfiyesini gerçekleştirir.

Her ne kadar, iflas idaresinin tasfiye işlemlerini hızlı ve tarafsız bir şekilde gerçekleştirdiği kabul edilse de; uygulamada iflas idaresinin denetiminin sağlanması için, hemen her işlemde iflas idaresi, iflas dairesinin olurlarını almaktadır. Bu durum ise, tasfiye sürecini sekteye uğratmakta, gereksiz uzamalara sebebiyet vermektedir.

İflas dairesinin yapmış olduğu denetimin etkinliğini sağlamak için, iflas idaresi, her işlemde iflas dairesinin olurlarını alma yoluna gideceği yerde, iflas dairesine, yaptığı işlemler hakkında düzenli olarak rapor vermesi daha uygun olacaktır. Çünkü iflas idaresinin tasfiyedeki etkinliğini arttırmak için, yetkilerini sınırlamak yerine, geniş tutmak ve bu konuda ona, denetime açık bir takdir hakkı tanımak daha yerinde olacaktır.

İflas idaresi iyi işlediği takdirde, tasfiyenin de buna paralel olarak iyi, hızlı ve etkin bir şekilde işleyişi söz konusu olabilecek; bu durum ise masanın menfaatlerini koruyarak, tasfiyenin en verimli şekilde yapılması sağlanmış olacaktır. Ancak, iflas idaresinin görevlerinin geniş tutularak bu organa belirli oranlarda takdir hakkı tanımak, bu organın gereği gibi ve etkin bir şekilde denetimini de zorunlu kılacaktır. Bunun için, aynı zamanda bu organa verilecek takdir hakkı ile birlikte, söz konusu organın görev ve yetkilerini yerinde kullanıp kullanmadığının denetimi için, gerekli yasal düzenlemelerin de yapılması gerekir.

Yetki ve sorumluluk ile paralel olarak, iflas idaresine verilecek takdir hakkı çerçevesinde, işlem yapma yetkisinin usulüne uygun kullanılıp kullanılmadığının tespiti açısından, sorumluluk ile ilgili düzenlemelerin daha geniş şekilde yapılması gerekir. Bu amaçla, yapılması gerekli olan, cezai ve disiplin sorumlulukları ile ilgili ayrıntılı bir yasal düzenlemenin derhal gerçekleştirilmesi gerekir. Bu düzenleme ile tasfiyenin hem hızlı ve hem de hukuki açıdan güvenli bir şekilde işleyişi sağlanmış olacaktır. Örneğin; HMK.'nın 284'üncü maddesinde, bilirkişilerin Türk Ceza Kanunu anlamında kamu görevlisi sayıldıkları ve hukuki sorumluluk anlamında ise; kasten ve ağır ihmal suretiyle düzenlemiş oldukları gerçeğe aykırı raporların, mahkemece hükme esas alınması sebebiyle zarar görmüş olanların, Devlete karşı tazminat davası açabilecekleri düzenlenmiştir. Kanaatimizce, bilirkişiler için getirilen hukuki sorumluluğun, iflas idaresi üyeleri için de getirilmesi uygun olacaktır. Bir başka deyişle, iflas idaresi üyelerinin kasten ve ağır ihmal suretiyle yapmış oldukları tasfiye işlemi ile zarar gören alacaklıların tazminat için, Devlete karşı tazminat davası açabilecekleri hususu düzenlenebilir. Çünkü iflas idare üyeleri de devletin icra faaliyetlerine yardımcı olan bir organdır.

İflas idare üyeleri için, disiplin sorumluluğu hakkında, kanunda açık bir hüküm yoktur. Bu konuda da iflas idaresi üyelerine, hangi disiplin cezalarının uygulanacağı ve hangi merciin bu disiplin cezalarını hangi usul ve yöntemlerle uygulayabileceği hususunda, açık bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 194/I, c.2 maddesinde iflas kararı ile yani, iflasın açılmasıyla, hangi hukuk davalarının durmayacağı düzenlenmiştir. Her ne kadar, Kanun koyucu sadece hukuk davalarının durabileceğini düzenlemiş ise de, yapılacak yeni bir düzenleme ile açılan davanın türüne bakılmaksızın, iflas masasına giren hak ve mallara ilişkin bütün davaların durması gerektiği yönünde, yeni bir düzenleme yapılmalı ve buna göre, sadece hukuk davalarının değil; iflas masasını ilgilendiren bütün davaların durması yönünde bir düzenlenin yapılması gerekir. Bu yönde yapılacak bir düzenleme ile iflas tasfiyesinin verimliliği de arttırılmış olur.

KAYNAKÇA

ALBAYRAK, H.; İflasın Kaldırılması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.

ALTAY, S.; Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku, Vedat Kitabevi, İstanbul, 2005.

ALTAY, S.; Türk İflas Hukuku, Vedat Kitabevi, İstanbul, 2004.

ALTAY, S.; Genel Olarak İflas Davaları ve İflasta Paylaştırmanın Esasları, Ünal Tekinalp'e Armağan, C.2, Beta Basım, İstanbul, 2003, s. 891-899.

ANSAY, S. Ş.; Hukuk, İcra ve İflas Usulleri, İstiklal Matbaası, Ankara, 1960.

ARSLAN, R.; Medeni Usul Hukukunda Dürüstlük Kuralı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1989.

ARSLAN, R.; İcra ve İflas Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1984.

ASLAN, E.K.; İcra ve İflâs Hukukunda Taşınmaz Malların Acık Artırma Yolu ile Paraya Çevrilmesi, İzmir 2004.

ATALAY, O.; Anonim Şirketlerinin İflâsı, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir, 1996.

AYİTER, N.; Mamelek Kavramı Üzerinde İnceleme, Sevinç Matbaası, Ankara, 1968.

BALCI, Ş.; İflasın Ertelenmesi, Legal Hukuk Dergisi, S.31, Temmuz, 2005, s. 2441-2456.

BALCI, Ş.; İflasın Ertelenmesi (Özellikle Usul Açısından Değerlendirmeler) Manisa Barosu Dergisi ,2005,S.94 s. 119-140.

BALLOF, K. H.; Die Rechtliche Stellung des Konkursverwalter, Diss, Leipzig, 1928.

BELGESAY, M. R.; İcra ve İflas Kanunu Şerhi, 4.Bası,. İstanbul,1954.

BERKİN, M. N.; İflâs Hukuku, Hamle Matbaası, İstanbul, 1972.

BÖTTİCHER, E.; Die Konkursmasse als Rechstraeger und der Konkursverwalter als ihr Organ, ZZP 77, 1964.

ÇAVDAR, S./BİÇKİN, İ.; İflâs ve İflâsın Ertelenmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2006.

DELİDUMAN, S.; İflas Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması, Seçkin Yayınları, Ankara, 2002.

DELİDUMAN, S.; İİK.'nun 251. Maddesinin II. Fıkrası Üzerine bir İnceleme, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, 1999, C.III, S.1, s.280-295.

DEREN(YILDIRIM),N.; Türk, İsviçre ve Alman Medeni Usul Hukukunda Kesin Hükmün Subjektif Sınırları, Beta Yayınları, İstanbul, 2009.

DEMİRKAPI, E., Kambiyo Senetlerinin Aval Yoluyla Temini, İzmir, 2005.

DEYNEKLİ, A., Türk Hukukunda Kambiyo Senetlerine Özgü İflâs Yoluyla Takip, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005.

DEYNEKLİ, A./KISA, S., Hacizde ve İflâsta Sıra Cetveli, Turhan Kitabevi, Ankara 2005.

DEYNEKLİ, A./KISA, S.; İtirazın İptali Davaları, İcra İnkâr ve Kötü Niyet Tazminatı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005.

DEYNEKLİ, A./SALDIRIM, M.; Öğreti ve Uygulamada İhtiyatî Haciz, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2005.

DÖNMEZ, R.;Anonim ve Limited Şirketlerde Hisse Haczi ve Paraya Çevrilmesi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2006.

DÖNMEZ, R.; Vergi ve İcra Hukukunda Haciz Yoluyla Takip, Seçkin Yayınları, Ankara, 2005.

ERDÖNMEZ, G.; İflâta Alacaklılar Toplanmasının Yetkileri, Legal Yayınevi, İstanbul, 2006.

ERİŞ, G.; En Son Değişikliklerle Gerekçeli – Açıklamalı – İçtihatlı İcra ve İflâs Kanunu, Seçkin Yayınları, Ankara, 2005.

ERİŞ, G.; Uygulamalı İflas ve Konkordato Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara, 1991.

ERTURGUT, M.; İcra ve İflas Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2000.

FRIESLEBEN, H.; Schuldbetreibung und Konkurs nach schweizerischem Recht, Band II, 2. Auflage, Zürich, 1968.

GÜRDOĞAN, B.; İflas Hukuku Dersleri, Ajans-Türk Matbaası, Ankara, 1966.

GÜNEREN, A.; İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.

JEAGER E./LENT F.; Konkursordnung mit Einführungsgesetzen, I.Bang, 8. Auflage, Berlin, 1978.

KALAYCI, N.; Kambyo Senediyle İflâs Yolu ile Takip, ABD., 1977, S.1, s. 78-82.

KİRAZ, T. Ö Konkordatoya İlişkin Doğrudan Doğruya İflâs Halleri, Prof Dr. Nuri Çelik ‘e Armağan, Beta Yayınevi, İstanbul, 2001.

KURU, B. / ARSLAN, R. / YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008 (KURU, B./ARSLAN, R. /YILMAZ, E.; İcra ve İflas Hukuku).

KURU, B. / ARSLAN, R. / YILMAZ, E.; Medeni Usul Hukuku, 22. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.

KURU, B.; İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, 2. Bası, Alfa Yayınevi, İstanbul, 2006
(**KURU, B.;** El Kitabı).

KURU, B.; İflas ve Konkordato, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1971. (**KURU, B.;** İflas ve Konkordato).

KURU, B.; İcra ve İflas Hukuku, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1990.

MUŞUL, T., İcra ve İflâs Hukuku, Legal Yayınevi, Ankara, 2008.

MUŞUL, T., 4949, 5092, 5219, 5311, 5328 ve 5358 sayılı Kanunlar ile Yapılan Değişiklikler İşlenmiş ve Notlu İcra ve İflâs Kanunu, Legal Yayınları, 3. Bası, İstanbul, 2005.

MÜLLER, H.; Die Stellung im Konkurs und Nachlassverfahren, BISchK 14.

PEKCANITEZ, H. / ERTURGUT, M. / YESİLOVA, M. / ERİŞİR; E. İcra ve İflas Kanunu ve İlgili Mevzuat, Yetkin Yayınları, Ankara, 2004.

PEKCANITEZ, H./ATALAY, O./ÖZKAN, M, S./ÖZEKES, M.; İcra ve İflâs Hukuku, 3. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006.

PAGENSTECHER, M., GRİMM, M.; Der Konkurs, 4. Auflage, München, 1968.

SUNAR, G Şekli Anlamda Taraf Kavramını Kabul Etmenin İcra ve İflas Hukukunda Doğurduğu Sonuçlar, Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, Alkım Yayınları, İstanbul, 2003, s.351 – 364.

ŞANAL, G.L İflasta İstihkak Davaları, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları, Ankara, 1977.

SCOCH, H.; Die Juristische Natur Der Pfaendung und Der Vermögensschlagnahme im Konkurs, Diss, Zürich, 1940.

OKSAY,M./KOÇAK,C./DEYNEKLİ,A./DOĞAN.A.; İİK. Şerhi, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007.

ÖZBEK, M.; İflas Masasından Çıkarılabilecek Mal ve Haklar, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.3, Ankara, 2001, s. 997-1028.

ÖZEKES, M.; İcra ve İflas Hukuku, 2. Baskı, Ankara, 2005.

ÖZMUMCU, S., Cebrî İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış, Yetkin Yayınları, Ankara, 2005.

ÖZTEK, S.; İflas Hukukunda Sıra Cetveli Prosedürü ve Sıra Cetveline Karşı Müracaat Yolları, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1988.

ÖZTEK, S.; İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası, Alfa Yayınları, İstanbul, 1994.

PEKCANITEZ, H.; İcra Hukuku'nda Yapılan Yeni Düzenlemeler, Bankacılar Dergisi. Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, S. 47, Aralık, 2003.

PEKCANITEZ, H./ATALAY, O. / ÖZKAN SUNGURTEKİN, M.;İcra ve İflâs Hukuku, Yetkin Yayınları, 3. Bası, Ankara 2006.

POSTACIOGLU, İ.; İflâs Hukuku İlkeleri, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1978.

TANRIVER, S./DEYNEKLİ, A.; Konkordatonun Tasdiki, Adalet Yayınevi, Ankara, 1996.

TANRIVER, S.; 4949 sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin tespiti ve Değerlendirilmesi, TBBD, S. 51, 2004, Ankara, s. 67-90.

TANRIVER, S.; İlamlı İcra Takibinin dayanakları ve İcranın İadesi, Ankara, 1996.

TERCAN, E.; İflasın Sözleşmelere Etkisi, Ankara, 1999.

TULUMLU, M.A. ;Yargılamanın Durdurulması Kararının Niteliği, Terazi Hukuk Dergisi, Ocak, 2008, Ankara, s.170 vd.

ULUKAPI, Ö.; İcra ve İflas Hukuku, Mimoza Yayınları, Konya, 2007.

UMAR, B.; Türk İcra ve İflas Hukukunun Tarihsel Gelişmesi ve Genel Teorisi, İnkılap Kitabevi, İzmir, 1973.

UYAR, T.; İcra ve İflas Kanunu Şerhi, Turhan Kitabevi, Ankara, 2009, 2.Baskı, C. 10.

ÜSTÜNDAG, S.; İflas Hukuku, Kardelen Basımevi, İstanbul, 2007.

ÜSTÜNDAG, S.; İcra Hukukunun Esasları, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2000.

YILMAZ, E.; Hukuk Sözlüğü, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002.

YILMAZ, E.; İflas İdaresi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1976.

YILMAZ, E.; İflas İdaresinin Hukuki Niteliği ve Durumu, (Kanun ve Uygulama Açısından İflasta Tasfiye Sempozyumu, Ankara, 1985, s. 71-132.

TEZ ÖZETİ

Tezimizde, iflas tasfiyesinde alacaklılar tarafından önerilen adaylar arasından icra mahkemesince seçilen iflas idaresi ele alınmıştır. Giriş kısmında, iflas idaresinin tasfiye içindeki yeri belirtildikten sonra, genel olarak iflas kavramına yer verilmiştir.

Birinci bölümde, ticaret mahkemesi tarafından iflas kararının verilmesinden sonra, müflisin yurt içinde veya yurt dışında, nerede bulunursa bulunsun müflise ait tüm taşınır ve taşınmaz mallar, bankadaki paralar, paylı ve elbirliği mülkiyet hisseleri, intifa hakları, taksim edilmemiş bir mirastaki hisseler, fikir ve sanat eserleri üzerindeki mali haklar, kar payları ile oluşturulan iflas masası ele alınmıştır. İflas dairesi, kendisine iflas kararı bildirildikten sonra, hemen kıymetlerini de tespit ederek müflisisin mallarını yazdığı defterin içeriğine göre; iflas masasına giren malların bedelinin adi tasfiye masraflarını karşılayacağını anlarsa ya da basit tasfiyenin ilanı üzerine alacaklılar, masrafını peşin yatırmak suretiyle, adi tasfiye yapılmasını isterlerse, iflasın tasfiyesinin adi tasfiye usulüne göre yapılmasına karar verir. İflas idaresi, adi tasfiyede karşımıza çıkmaktadır. Ancak iflas idaresi, adi tasfiyenin bütün aşamalarında bulunmaz, bir kısmında iflas dairesi de görevlidir.

Tezimizin ikinci bölümünde, geniş ve dar anlamda iflas idaresinin kavramı incelenerek, geniş anlamda iflas idaresi kavramının hem iflas idaresi hem de resmi organ olan iflas dairesini de kapsadığı anlatılmıştır. Daha sonra, iflas idaresinin hukuki niteliği konusundaki görüşler ana hatları ile ele alınarak Kanunumuzun da kabul ettiği görüş olan; iflas idaresinin “masanın kanuni mümessili olduğu” görüşü ayrıntılı olarak incelenmiştir.

İflas idaresinin seçimi hususunda mevcut sistemler, kısaca ele alındıktan sonra, hukuk sistemimizde benimsenen ve iflas idaresinin birinci alacaklılar

toplantısında ya da ikinci alacaklılar toplantısında seçilebileceği durumlar, ayrı ayrı ele alınmıştır. İflas idaresinin vazifeleri İİK.'nın 226 ıncı maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre iflas idaresi, masanın kanuni mümessilidir, idare masanın menfaatlerini gözetmek ve tasfiyesini yapmakla mükelleftir. Bu kapsamda, iflas idaresinin istihkak iddiaları hakkında kabul veya ret kararı verdiği, acele satışları yaptığı, iflas masasına bildirilen (yazdırılan) alacakları incelediği, sıra cetvelini düzenlediği, takip ettiği davalarda, İİK. m. 226/c.2'de öngörülen sınıra kadar olan alacaklarda, doğrudan doğruya sulh ve tahkim sözleşmesi yapabileceği, iflas masasına giren mal ve hakları paraya çevirip (İİK. m. 241), elde ettiği paraları düzenleyeceği pay cetveline göre iflas alacakları arasında paylaştıracağı (İİK. m. 247) ve alacağını tamamen alamamış olan alacaklılara geri kalan alacakları için aciz vesikası (İİK. m.251) vereceğinin düzenlendiği, iflas masasındaki tüm mal ve hakların paraya çevrilmesinden ve paralar alacaklılara dağıtıldıktan sonra, iflasın kapanmasına (İİK. m. 254) karar verilebilmesi için, son rapor hazırlayıp iflas kararı vermiş olan ticaret mahkemesine başvurması gerektiği hususları, ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Son bölümde ise, iflas idaresinin hangi durumlarda görevinin sona ereceği hususu ele alınmıştır. İflas idaresinin görev ve yetkileri kural olarak, tasfiyenin bitmesi ile sona erer. Tasfiye işlemleri bittikten sonra, iflas idaresi son raporu düzenleyerek, iflas tasfiyesinin yapılış şekli hakkında masaya giren malların hangi usulle paraya çevrildiğini, bundan ne kadar para elde edildiğini, bu paraların alacaklılara nasıl dağıtıldığını, masa borçlarının ne kadar olduğunu, bunun nerelerden kaynakladığını, alacağını tamamen alamamış olan alacaklılara aciz vesikası verildiğini, müflisin iflas etmiş olmasında kusurlu olup olmadığını, müflisin taksiratlı

ve hileli müflis sayılıp sayılmayacağını belirterek ayrıntılı bilgi verir ve iflasın tasfiyesine ilişkin elindeki tüm dosya ve belgeleri, ticaret mahkemesine sunar. Ticaret mahkemesi, bir noksanlık veya hata bulmadığı takdirde, iflasın kapanmasına karar verir. İflasın kapanması ile de iflas idaresinin görevi sona erer. Aynı şekilde, iflasın kaldırılması ile tasfiyenin basit usulle yapılmasına karar verilmesi, iflas idare memurlarının görevden uzaklaştırılmaları veya kendi istekleri ile görevden ayrılmaları durumlarında da iflas idaresinin görevi sona erer.

İflas idaresi çeşitli organlar eliyle denetlenir, bunlar; iflas dairesi, alacaklılar, icra mahkemesi ve iflasa karar veren ticaret mahkemesidir. İflas idaresinin denetiminin ne şekilde gerçekleştiği ele alındıktan sonra, denetlemenin doğal sonucu olan sorumluluk konusu incelenmiştir. İflas idaresi, sorumluluğu olan bir organdır. Bu kapsamda iflas idaresinin hukuki, cezai ve disiplin sorumluluğu tezimizin son bölümünde incelenerek, tezimize son verilmiştir.

THE SUMMARY OF THE THESIS

In our thesis, we handle the administration of bankruptcy which was chosen by enforcement court from among the candidates proposed by the creditors during the settlement of bankruptcy. In the introductory part, the place of the administration of bankruptcy in the liquidation process is explained and then the concept of bankruptcy is handled in general.

The first part handles with the bankruptcy assets consisting of all estates and assets, cash at banks, joint and co-owned equities, legal usufructs, the undivided shares from a legacy, commercial rights on any intellectual property, share of profits belonging to the insolvent regardless of whether at home or abroad following the decree of insolvency issued by the tribunal of commerce.

The Bankruptcy Office, after being notified of such a bankruptcy case, by immediately assessing the values of the assets of the bankrupt according to the content of the books in which these values are registered, decides the liquidation to be exercised according to the principles of a simple liquidation, if, it is understood that the values of the assets included in the bankrupt's estate matches the costs from the simple liquidation or if the creditors, following the declaration of such a simple liquidation, demand a simple liquidation by paying the costs of such a simple liquidation in advance.

We encounter with administration of bankruptcy during a simple liquidation.

However, the administration of bankruptcy does not take place in all phases of a simple liquidation; in some parts bankruptcy office is also responsible.

In the second part of our thesis, through the examination of the concept of administration of bankruptcy in its broader and narrower senses, it is explained that the concept includes both administration of bankruptcy and its official organ of bankruptcy office.

Further on, the views on the legal dimension of the administration of bankruptcy were addressed and the view, as accepted by our law too, that “the administration of bankruptcy is the legal representative of its bankrupt's estate” was examined in detail.

After a short look into the current systems about the selection of the Administration of bankruptcy, the cases, in which the administration of bankruptcy can be chosen during the first or second creditors’ meeting, as also adopted by our legal system, were discussed separately.

The duties of the administration of bankruptcy were regulated under the article 226 of the Enforcement and Bankruptcy Law.

According to this, the administration is the legal representative of bankrupt's estate; the administration is responsible for considering the interests and realization of the liquidation of the bankrupt's estate.

The Administration of bankruptcy decides against or in favor of the claims of property recovery, makes forced sales, examines the receivables notified to the Bankrupt’s estates; can, in the cases where it arranges the Schedule of sequence and pursues a law suit, decide directly on a reconciliation via arbitration about the receivables within the limits allowed by the article 226/c.2 of the Enforcement and Bankruptcy Law. On the other hand, the administration, can convert the assets and shares into cash (article 241 of the Enforcement and Bankruptcy Law) or allocate the

Money obtained to the creditors according to the Schedule of sequence/allocation (article 247 of the Enforcement and Bankruptcy Law). The administration can also prepare certificate of insolvency for the creditors for the rest of their receivables; after the total encashment of the assets and shares in the bankrupt's estate and after the distribution of this resultant cash to the creditors, for the decision of closing of the bankruptcy (article 251 of the Enforcement and Bankruptcy Law) to be effective, it has to prepare a final report to be submitted to the commercial court who took the decision of any such case of bankruptcy; above-cited issues, Within this framework, were examined in deep here in our work.

In the latest section, the cases where the responsibilities of the Administration of bankruptcy end were discussed about. As a principle, this responsibility ends with the completion of the liquidation.

After the completion of the liquidation process, the Administration files a report which contains information on the procedure used in the encashment of the assets and shares in the bankrupt's estate, the amount of cash gained from such an encashment, the method used in the allocation of the cash to the creditors, the amount of debt of the bankrupt's estate and the origin of this debt. The report also includes the information on the certificate of insolvency given to the creditors whose receivables not covered completely by stating whether the bankrupt is guilty for such a bankruptcy on one hand, telling the commercial court about whether or not the bankrupt can be regarded as a negligent or fraudulent one on the other. Finally all detailed information together with all files and documents in hand related to the liquidation is submitted to the commercial court by the Administration.

The commercial court gives the decision of the closing of the bankruptcy if it finds no fault or defect. With the closure of the bankruptcy, the mission of the administration comes to an end. In the same way, the decision to realize the liquidation in the simple way, suspension of the officers of bankruptcy administration or their resignation on their own accord are among the reasons which lead to the termination of the mission of bankruptcy administration.

Administration of bankruptcy is inspected through various organs like the bankruptcy office, creditors, enforcement court and the commercial court who gives the decision about the bankruptcy. The natural result of the inspection is responsibility. The bankruptcy Office is also an organ having its own responsibilities. The legal, criminal and disciplinary responsibilities of the Bankruptcy Office were examined in the last part of our thesis.